

گزارش پایش اجرای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

شماره 2 – 1400

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل 44

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران

تیرماه 1401

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

1	پیشگفتار.....
2	خلاصه یافته‌ها.....
3	فصل اول: روش شناسی اجرای پایش.....
4	مقدمه.....
5	معرفی اهداف.....
6	معرفی احکام و تعیین وزن آنها.....
12	معرفی شاخص‌ها و نحوه دریافت اطلاعات.....
16	معرفی نظرسنجی و نحوه انتخاب خبرگان.....
16	نحوه محاسبه مقادیر کمی شاخص‌ها و استانداردسازی امتیازها.....
17	نحوه محاسبه شاخص اجرای احکام.....
18	نحوه محاسبه شاخص اهداف.....
20	فصل دوم: گزارش تفصیلی مربوط به اجرای احکام قانون بر اساس شاخص‌های عملکردی.....
21	مقدمه.....
22	حکم شماره یک.....
23	حکم شماره دو.....
24	حکم شماره سه.....
25	حکم شماره چهار.....
26	حکم شماره پنج.....
27	حکم شماره شش.....
28	حکم شماره هفت.....
29	حکم شماره هشت.....
30	حکم شماره نه.....
31	حکم شماره ده.....
32	حکم شماره یازده.....
33	حکم شماره دوازده.....

- 34..... حکم شماره سیزده.
- 35..... حکم شماره چهارده.
- 36..... حکم شماره پانزده.
- 38..... حکم شماره شانزده.
- 39..... حکم شماره هفده.
- 40..... حکم شماره هجده.
- 41..... حکم شماره نوزده.
- 42..... حکم شماره بیست.
- 43..... حکم شماره بیست و یک.
- 44..... حکم شماره بیست و دو.
- 45..... حکم شماره بیست و سه.
- 46..... حکم شماره بیست و چهار.
- 47..... حکم شماره بیست و پنج.
- 48..... حکم شماره بیست و شش.
- 50..... حکم شماره بیست و هشت.
- 51..... حکم شماره بیست و نه.
- 52..... حکم شماره سی.
- 53..... حکم شماره سی و یک.
- 54..... حکم شماره سی و دو.
- 55..... حکم شماره سی و سه.
- 56..... حکم شماره سی و چهار.
- 57..... حکم شماره سی و پنج.
- 58..... حکم شماره سی و شش.
- 59..... حکم شماره سی و هفت.
- 60..... حکم شماره سی و هشت.
- 61..... حکم شماره سی و نه.
- 62..... حکم شماره چهل.
- 63..... حکم شماره چهل و یک.

64	حکم شماره چهل و دو.....
65	حکم شماره چهل و سه.....
66	حکم شماره چهل و چهار.....
67	حکم شماره چهل و پنج.....
68	حکم شماره چهل و شش.....
69	حکم شماره چهل و هفت.....
70	حکم شماره چهل و هشت.....
71	حکم شماره چهل و نه.....
72	حکم شماره پنجاه.....
73	حکم شماره پنجاه و یک.....
74	حکم شماره پنجاه و دو.....
75	حکم شماره پنجاه و سه.....
	فصل سوم: گزارش نظرسنجی از خبرگان و فعالان اقتصادی در زمینه میزان اجرا و تحقق برخی احکام قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار.....
76	کار.....
77	مقدمه.....
78	الف: نتایج بخش پرسش‌های نظرسنجی شامل 30 پرسش دارای مقیاس عددی.....
88	ب: نتایج بخش پیشنهاد اصلاح و بازنگری و بیان دیدگاه‌های کلی شامل 4 پرسش تشریحی.....
111	فصل چهارم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....
113	الف: جمع‌بندی نتایج پایش حاصل از تلفیق اطلاعات و شاخص‌های کمی و کیفی.....
117	ب: نتیجه‌گیری و نکات کلی پایش.....
120	پیوست‌ها.....
121	پیوست 1: انواع فرم‌ها و راهنمای تکمیل آنها (کمی و کیفی).....
125	پیوست 2: پرسشنامه نظرسنجی.....
129	پیوست 3: فهرست اشخاص حقوقی و حقیقی همکار در تهیه گزارش.....
129	الف) اشخاص حقوقی.....
131	ب) اشخاص حقیقی.....
132	پ) محقق و مجریان پروژه.....

133.....منابع و ماخذ

فهرست جدول‌ها

- جدول 1- رابطه بین اهداف، احکام، مواد و تبصره های قانون..... 7
- جدول 2- احکام، شاخص های متناظر و منبع تامین داده‌ها و اطلاعات آن..... 13
- جدول 3- رابطه اهداف، احکام و پرسش های نظرسنجی..... 19
- جدول 4- نظر خبرگان در مورد میزان اجرا و تحقق احکام قانون به تفکیک بخش های عمده اقتصادی از 100 امتیاز..... 78
- جدول 5- نظر خبرگان در مورد میزان اجرا و تحقق احکام قانون به تفکیک خبرگان سه اتاق بازرگانی، اصناف و تعاون از 100 امتیاز..... 80
- جدول 6- نظر خبرگان در مورد میزان اجرا و تحقق احکام قانون به تفکیک اشخاص حقیقی / حقوقی و جنس از 100 امتیاز..... 82
- جدول 7- نظر خبرگان در مورد میزان اجرا و تحقق احکام قانون به تفکیک مدرک و گروه تحصیلی از 100 امتیاز..... 84
- جدول 8- امتیاز اجرای احکام قانون بهبود، وزن و درصد اجرای نهایی با احتساب وزن (سال 1400 در مقایسه با سال 1399)..... 113
- جدول 9- امتیاز نهایی در مورد میزان دستیابی به اهداف قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار- مقایسه سال 1400 و سال ماقبل..... 115
- جدول 10- امتیاز نهایی اجرای احکام به تفکیک متولیان اجرا در سال 1400 و مقایسه با سال قبل..... 116
- جدول 11- نمونه فرم شاخص کمی..... 121
- جدول 12- نمونه فرم شاخص کیفی..... 123

فهرست نمودارها

- نمودار 1- میانگین نظرات خبرگان به هریک از سوالات نظرسنجی..... 86
- نمودار 2- میانگین نمرات نظر خبرگان به تفکیک سه اتاق و مقایسه با سال گذشته..... 86
- نمودار 3- میانگین نمرات نظر خبرگان به تفکیک رشته فعالیت و مقایسه با سال گذشته..... 87

قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، یکی از مهم‌ترین قوانین مرتبط با محیط کسب و کار کشور است که به زعم طراحان و تصویب‌کنندگان آن، اجرای کامل و دستیابی به اهداف تعیین‌شده آن، تا حد بسیاری در بهبود شرایط کسب و کار در کشور و رفع موانع موجود مؤثر واقع خواهد شد. در همین راستا و از زمان تصویب این قانون در بهمن ماه 1390 تاکنون، گزارش‌های نظارتی مختلفی از عملکرد اجرای این قانون توسط نهادهای گوناگون به ویژه مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی تهیه و انتشار یافته‌اند که رویکرد عمده آنها، دریافت گزارش عملکرد (عمدتاً فرایندی) از دستگاه‌های اجرایی مرتبط به صورت شفاهی یا کتبی و جمع‌بندی آن در قالب سه گروه احکام اجراشده، ناقص اجرا شده و اجراشده به همراه ارائه تحلیل‌ها و مستندات فرایندهای اجرایی مربوط بوده است که در جای خود قابل تقدیر است.

با توجه به اهمیت اجرای این قانون از منظر بخش خصوصی کشور، رویکرد جدید اتاق ایران در دوره نهم، پایش دوره‌ای و مستمر شاخص‌های عملکردی مرتبط با اهداف قانون توسط مرکز پژوهش‌های اتاق ایران به منظور آگاهی از آخرین وضعیت اجرای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و ارزیابی میزان تحقق اهداف و اثربخشی آن است. در این گزارش که دومین گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران در زمینه پایش اجرای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در سال 1400 است؛ استفاده از روش جدیدی برای پایش مورد توجه قرار گرفته که در آن علاوه بر تعریف شاخص‌های عملکردی مرتبط با اهداف تدوین قانون و استعلام اطلاعات شاخص‌ها از دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، نسبت به دریافت نظرهای خبرگان حوزه کسب و کار از طریق نظرسنجی از فعالان اقتصادی در سه اتاق اصناف، تعاون و بازرگانی ایران نیز اقدام شده و محاسبه نهایی میزان (درصد) تحقق احکام و اثربخشی اجرای قانون براساس تلفیق نتایج این دو گروه از اطلاعات حاصل شده است. همچنین در فصل‌های مختلف این گزارش به صورت تفصیلی در مورد روش‌شناسی اجرای پایش، وضعیت اجرای هریک از 53 حکم مندرج در قانون، دلایل ناکامی در تحقق اهداف، بررسی نقاط قوت و ضعف قانون و تعیین موارد نیاز به بازنگری و اصلاح و پیشنهاد راهکارهایی برای هرچه بهتر اجرا شدن و افزایش اثربخشی قانون ارائه شده است.

ضمن تشکر از معدود دستگاه‌های اجرایی کشور که همکاری مناسبی در زمینه تأمین اطلاعات بهنگام مورد نیاز برای محاسبه شاخص‌های مربوط داشتند، در گزارش حاضر، در مورد آن دسته از اطلاعاتی که دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در اختیار اتاق ایران نگذاشتند نیز از داده‌های موجود در گزارش سال گذشته استفاده شده است. با تقدیر از خبرگان حوزه کسب و کار کشور که ما را در تهیه این گزارش یاری نمودند، امید است که تهیه این گزارش بتواند ضمن اصلاح نقایص موجود، نقشه راهی برای همگرایی و تعامل بیشتر میان ارکان نظام اقتصادی کشور (بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی) برای بهبود فضای کسب و کار با استفاده از ظرفیت‌های قانونی فراهم آورد.

خلاصه یافته‌ها

- براساس یافته‌های پایش قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در سال 1400، رقم شاخص کل اجرای احکام 53گانه قانون معادل 64.15 درصد بدست آمده است که نسبت به سال 1399 (59.32)، در حدود 5 واحد افزایش یافته است.
- براساس یافته‌های پایش قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در سال 1400، رقم شاخص کل دستیابی به اهداف 14گانه قانون معادل 58.15 درصد بدست آمده است که نسبت به سال 1399 (52.39) 6 واحد افزایش یافته است.
- براساس یافته‌های پایش قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در سال 1400، رقم شاخص کل اجرای احکام 53گانه قانون در بخش حاکمیت (دستگاه‌های اجرایی) معادل 54.59 درصد، در بخش خصوصی و تعاونی (اتاق‌ها) معادل 82.40 درصد و در بخش مشترک (شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی) معادل 90.26 درصد بوده است که به ترتیب شاهد افزایش 7، 1 و کاهش 0.79 واحدی در مقادیر عملکرد آنها نسبت به سال 1399 بوده‌ایم.
- در گزارش سال 1400 میزان اجرای احکام شماره 4، 18، 20، 22، 25، 26، 27، 29، 31، 35، 43 و 48 با مقدار 100 درصد، بیشترین و میزان اجرای احکام شماره 34 (صفر درصد) و 5 (15 درصد)، کمترین مقدار را نشان می‌دهند.
- میزان دستیابی به هدف 11 «افزایش نقش شورای گفتگو در اصلاح، حذف یا وضع مقررات در جهت بهبود محیط کسب و کار» دارای بیشترین مقدار (88.04 درصد) و دستیابی به هدف 14 «جبران خسارت فعالان اقتصادی ناشی از اتخاذ تصمیم‌های دولت در زمینه قطع خدمات برق، گاز و مخابرات» دارای کمترین مقدار (27.98 درصد) بوده است.
- فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار شرکت‌کننده در نظرسنجی پایش قانون (108 شخص حقیقی و حقوقی)، میزان اجرا و تحقق اهداف 30 حکم از احکام 53گانه قانون را معادل 45.25 درصد اعلام نموده‌اند.
- از بین 17 دستگاه اجرایی یا نهادی که به طور مستقیم در این قانون برای آنها وظایف و احکامی تعریف شده و با آنها مکاتبه به عمل آمده بود؛ تنها 9 دستگاه و نهاد نسبت به ارسال پاسخ نامه و یا اطلاعات مورد نیاز در قالب جداول درخواستی و یا تهیه گزارش عملکرد، اقدام نمودند.

فصل اول

روش‌شناسی اجرای پایش

مقدمه

بیش از 10 سال از ابلاغ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار که به پیشنهاد اتاق‌ها در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید، می‌گذرد و همواره این پرسش مطرح بوده است که این قانون به چه میزان اجرا شده و آن بخش از احکام و مواد از قانون که تاکنون به مرحله اجرا درآمده‌اند تا چه حد توانسته‌اند در بهبود محیط کسب و کار مؤثر واقع شوند. در طول سال‌های اخیر گزارش‌های متعددی توسط مراجع مختلف از جمله مرکز پژوهش‌های مجلس و دبیرخانه شورای گفتگو به صورت کلی و جزئی در خصوص وضعیت اجرای قانون تهیه شده که در نهایت با طبقه‌بندی احکام در قالب سه گروه: اجرا شده، ناقص اجرا شده و اجرا نشده و ارائه تحلیل‌های مربوط به هر یک از احکام (بدون در نظر گرفتن وزن و میزان اهمیت آنها) به کار خود پایان داده‌اند. در مورد دو بخش اجرا شده و اجرا نشده، تاحدودی وضعیت پایش مشخص بوده هرچند که در مورد میزان اثربخشی آن بخش از احکام اجرا شده، کمتر تحلیلی صورت پذیرفته است ولی در مورد آن دسته از احکامی که به عنوان ناقص اجرا شده طبقه‌بندی شده‌اند؛ شواهد مشخصی مبنی بر درصد اجرای احکام ارائه نشده و همه موارد اجرا از 1 تا 99 درصد، در این گروه جای گرفته‌اند. نکته دیگر این که ارزیابی انجام شده در گزارش‌های یاد شده بیشتر مبتنی بر تحلیل نتایج فرایندهاست در حالی که توجه به خروجی‌ها، محصولات و پیامدهای اجرای قانون نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

در رویکرد جدید مرکز پژوهش‌های اتاق ایران که با استفاده از تجربیات و دستاوردهای ارزشمند گزارش‌های قبلی و با هدف رفع اشکالات مورد اشاره و داشتن نگاه جامع به پایش اجرای قانون و اثربخشی آن تعریف شده، چند تحول اساسی در روش اجرا در دو سال اخیر مورد توجه قرار گرفته است:

- 1- بازنگری در اهداف تدوین و اجرای قانون و به دنبال آن معرفی شاخص‌های عملکردی در مورد هر یک از اهداف و احکام مرتبط با مواد قانون؛
- 2- وزن‌دهی به احکام و اهداف قانون با نظر خبرگان و ارزیابی عملکرد مبتنی بر وزن تخصیص داده شده؛
- 3- استفاده از مقیاس ترکیبی دوگانه برای انجام محاسبات پایش شامل اطلاعات دریافتی از مجریان احکام قانون و محاسبه شاخص‌های عملکردی مربوط و دیگری نتایج حاصل از نظرسنجی از خبرگان حوزه کسب و کار؛
- 4- جمع‌بندی و ارائه نظرهای فعالان اقتصادی و خبرگان در زمینه‌های موارد نیاز به اصلاح و بازنگری در مواد قانون، راهکارهای رفع موانع و بهبود اجرای قانون و تعیین نقش عوامل داخلی و خارجی در عدم دستیابی به اهداف قانون.

در ادامه این فصل، به تفصیل در مورد هر یک از گام‌های مدنظر در مراحل اجرای پایش خواهیم پرداخت.

معرفی اهداف

براساس آخرین گزارش نظارتی موجود در زمینه اجرای قانون بهبود مستمر کسب و کار که توسط کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی و نظارت بر اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی در سال 1397 تهیه شده، مهم ترین اهداف این قانون که با رویکرد رفع موانع تولید و سرمایه گذاری در قالب ۲۹ ماده (۵۳ حکم) تدوین شده بود، عبارتند از:

۱. تسهیل شروع کسب و کار به ویژه از طریق تسریع در صدور مجوزها؛
۲. الزام مسئولان به مشورت با فعالان اقتصادی پیش از تصمیم گیری اقتصادی؛
۳. شفاف سازی اطلاعات و آمار مورد نیاز فعالان اقتصادی؛
۴. شفاف سازی معاملات بخش عمومی؛
۵. ایجاد دسترسی به بازار برای تولیدکنندگان کوچک؛
۶. باثبات و قابل پیش بینی کردن تغییر سیاست ها، تصمیم ها و رفتارهای مسئولان اقتصادی؛
۷. ایجاد سامانه های پنجره واحد معاملات بخش عمومی و تجارت فرامرزی؛
۸. هدایت ظرفیت های سیاست خارجی در جهت افزایش صادرات غیرنفتی و جذب سرمایه خارجی.

با شروع فرایند اجرای پایش قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در سال 1399، مرکز پژوهش های اتاق با تشکیل کارگروهی از نمایندگان تمامی معاونت های اتاق ایران، نسبت به بازنگری اهداف و تعیین سهم برای این اهداف منطبق با احکام متناظر آن اقدام نمود و در سال 1400 نیز از همین طبقه بندی استفاده نمود. بر این اساس 14 هدف به شرح زیر برای قانون تعیین شد:

- 1- تسهیل شروع کسب و کار به ویژه تسریع در صدور مجوزها از طریق ایجاد و استقرار پنجره واحد کسب و کار؛
- 2- الزام مسئولان به مشورت با فعالان اقتصادی پیش از تصمیم گیری های اقتصادی؛
- 3- شفاف سازی اطلاعات و آمار مورد نیاز فعالان اقتصادی؛
- 4- شفاف سازی معاملات بخش عمومی؛
- 5- ایجاد دسترسی امن به بازار عرضه برای تولیدکنندگان کوچک و متوسط کشور؛
- 6- اطلاع رسانی بهنگام در مورد تغییر سیاست ها، مقررات و رویه ها به منظور ایجاد امنیت اقتصادی و سرمایه گذاری؛
- 7- ایجاد و استقرار پنجره واحد تجارت فرامرزی؛

- 8- معرفی فرصت‌ها و ظرفیت‌های تجاری متقابل و ایجاد تسهیلات برای تردد و اقامت تولیدکنندگان داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی؛
- 9- رسیدگی به جرائم مرتبط با فعالیت‌های اقتصادی در کانال مجزا از جرائم عمومی توسط افراد خبره (دادگاه‌های تجاری)؛
- 10- ساماندهی، ایجاد و ثبت تشکل‌های اقتصادی فعال در کشور و ارائه فهرست بهنگام تشکل‌های اقتصادی؛
- 11- افزایش نقش شورای گفتگو در اصلاح، حذف یا وضع مقررات در جهت بهبود محیط کسب و کار؛
- 12- حذف امتیازات انحصاری و تحمیل شرایط غیرعادلانه در قوانین و روابط کاری بین دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی؛
- 13- کاهش مداخله دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌ها و مؤسسات بخش‌های خصوصی و تعاونی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی؛
- 14- جبران خسارت فعالان اقتصادی ناشی از اتخاذ تصمیم‌های دولت در زمینه قطع خدمات برق، گاز و مخابرات.

تعیین این اهداف به گونه‌ای صورت پذیرفت تا شامل حداکثر پوشش مواد و تبصره‌های قانون و به تبع آن احکام منبث از آن باشد. با این حال امکان انتساب برخی مواد و یا تبصره‌های قانون به یک یا تعدادی از اهداف فوق میسر نگردید. در ادامه مطالب این فصل به این نکته اشاره خواهد شد که برای این 14 هدف نیز وزن و اهمیت تعریف شده و در محاسبه نهایی مربوط به میزان اجرا و اثربخشی اهداف، ملاک ارزیابی قرار گرفته است.

معرفی احکام و تعیین وزن آنها

بنا به تعریف، حکم به فرمان یا دستوری اطلاق می‌شود که براساس مواد و تبصره‌های قانون، وضع شده و اجرای آنها برای مجری یا مجریان تعریف شده برای آن الزامی است. با این تعریف و بنابه طبقه‌بندی انجام شده توسط مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، 53 حکم یا اقدام مهم در این قانون تعیین شده که در پایش اتاق ایران نیز مورد استناد و استفاده قرار گرفته است. با این حال، از آنجا که در رویکرد مورد استفاده اتاق ایران، انتساب اهداف به احکام و شاخص‌های ارزیابی اهمیت ویژه‌ای دارد؛ لذا در جدول زیر به تفصیل به جزئیات روابط بین اهداف، احکام و مواد و تبصره‌های قانون پرداخته شده است.

جدول ۱- رابطه بین اهداف، احکام، مواد و تبصره های قانون

وزن از 100	ویژگی			دستگاه/ نهاد متولی	خلاصه حکم	موضوع ماده	شماره حکم
	روش بررسی	نوع رویکرد	ارتباط با هدف				
1.6 7	کیفی	فرآیندی	ندارد	اتاق‌ها	تأسیس «مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب» و افزایش توانمندی بخش خصوصی و تعاونی در حیطه کشاورزی، آب، منابع طبیعی و صنایع غذایی	ماده 1	1
6.3 3	کمی	نتیجه‌گرا	الزام مسئولان به مشورت با فعالان اقتصادی پیش از تصمیم‌گیری‌های اقتصادی	دولت	درخواست و بررسی نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های ذیربط که عضو اتاق‌ها نیستند توسط دولت هنگام بررسی موضوعات کسب و کار	ماده 2	2
5.2 2	کمی	نتیجه‌گرا	الزام مسئولان به مشورت با فعالان اقتصادی پیش از تصمیم‌گیری‌های اقتصادی	دستگاه‌های اجرایی	استعلام نظر تشکل‌های ذیربط توسط دستگاه‌های اجرایی هنگام تدوین مقررات و بخشنامه‌ها	ماده 3	3
2	کمی	نتیجه‌گرا	شفاف‌سازی اطلاعات و آمار مورد نیاز فعالان اقتصادی	اتاق‌ها	تدوین، سنجش و اعلام شاخص ملی محیط کسب و کار در ایران	صدر ماده 4	4
2.2 2	کمی	نتیجه‌گرا	تسهیل شروع کسب و کار به‌ویژه تسریع در صدور مجوزها از طریق ایجاد و استقرار پنجره واحد کسب و کار	وزارت امور اقتصاد و دارایی	بهبود جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های جهانی محیط کسب و کار («شاخص سهولت انجام کسب و کار» بانک جهانی)	تبصره ماده 4	5
3.5 6	کمی	نتیجه‌گرا	ساماندهی، ایجاد و ثبت تشکل‌های اقتصادی فعال در کشور و ارائه فهرست بهنگام تشکل‌های اقتصادی	اتاق‌ها	تهیه فهرست ملی تشکل‌های اقتصادی	صدر ماده 5	6
1.8 9	کمی	نتیجه‌گرا	ساماندهی، ایجاد و ثبت تشکل‌های اقتصادی فعال در کشور و ارائه فهرست بهنگام تشکل‌های اقتصادی	اتاق‌ها	جلوگیری از فعالیت موازی تشکل‌ها در فعالیت‌های صادرات غیرنفتی	تبصره ماده 5	7
1.4 4	کمی	نتیجه‌گرا	ندارد	شورای گفتگو	بررسی نظرات اصناف یا تشکل‌های جدید اقتصادی سراسری	تبصره ماده 5	8
2.4 4	کمی	نتیجه‌گرا	شفاف‌سازی اطلاعات و آمار مورد نیاز فعالان اقتصادی	مرکز آمار ایران	ارائه مستمر آمارهای مورد نیاز فعالان اقتصادی	ماده 6	9
2.4 4	کیفی	فرآیندی	ندارد	سازمان اداری و استخدامی	ساماندهی مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی	ماده 7	10

وزن از 100	ویژگی			دستگاه/ نهاد متولی	خلاصه حکم	موضوع ماده	شماره حکم
	روش بررسی	نوع رویکرد	ارتباط با هدف				
4.4 4	کمی	نتیجه گرا	تسهیل شروع کسب و کار به ویژه تسریع در صدور مجوزها از طریق ایجاد و استقرار پنجره واحد کسب و کار	دستگاه های متولی صدور مجوزهای کسب و کار	صدور مجوزهای فعالیت اقتصادی به شکل پنجره واحد	قسمت پایانی ماده 7	11
1.6 7	کمی	نتیجه گرا	ایجاد و استقرار پنجره واحد تجارت فرامرزی	وزارت صمت	الکترونیکی کردن فرمها و فرایند اداری تجارت خارجی	ماده 8	12
2.4 4	کمی	نتیجه گرا	معرفی فرصت ها و ظرفیت های تجاری متقابل و ایجاد تسهیلات برای تردد و اقامت تولیدکنندگان داخلی و سرمایه گذاران خارجی	وزارت امور خارج	قرار دادن ظرفیت های روابط خارجی و نمایندگیهای سیاسی ایران در خارج از کشور در اختیار فعالان اقتصادی	ماده 9	13
2.1 1	کمی	نتیجه گرا	معرفی فرصت ها و ظرفیت های تجاری متقابل و ایجاد تسهیلات برای تردد و اقامت تولیدکنندگان داخلی و سرمایه گذاران خارجی	وزارت امور خارج	تسهیل تردد سرمایه گذاران خارجی و شرکای تجاری ایران	ماده 10	14
1.1 1	کمی و کیفی	فرآیندی	ندارد	شورای گفتگو	تشکیل شورای گفتگو	صدر ماده 11	15
1.7 8	کمی	نتیجه گرا	افزایش نقش شورای گفتگو در اصلاح، حذف یا وضع مقررات در جهت بهبود محیط کسب و کار	شورای گفتگو	پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات یا رویه اجرایی در جهت بهبود محیط کسب و کار در ایران به مسئولان مربوطه براساس گزارش تهیه شده از سوی دبیرخانه شورای گفتگو	بند الف ماده 11	16
1.7 8	کمی	نتیجه گرا	ندارد	شورای گفتگو	استماع نظرات و پیشنهادهای نمایندگان اصناف یا تشکل های اقتصادی سراسری	بند ب ماده 11	17
1.3 3	کمی	نتیجه گرا	افزایش نقش شورای گفتگو در اصلاح، حذف یا وضع مقررات در جهت بهبود محیط کسب و کار	شورای گفتگو	ارائه خواسته ها، پیشنهادهای و تذکرات متقابل مسئولان دستگاه های اجرایی و نمایندگان تشکل های بخش های خصوصی و تعاونی	بند پ ماده 11	18
1.1 7	کیفی	فرآیندی	ندارد	شورای گفتگو	ارائه پیشنهاد برای ارتقای فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب و کار و مهارتهای شغلی و کارآفرینی در کشور	بند ت ماده 11	19
2.2 2	کیفی	فرآیندی	ندارد	شورای گفتگو	بررسی گزارش های کمیته موضوع ماده 12 قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (کمیته ماده 76 قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه سابق) و زمینه سازی برای تصمیم گیری درباره آنها	بند ث ماده 11	20

وزن از 100	ویژگی			دستگاه/ نهاد متولی	خلاصه حکم	موضوع ماده	شماره حکم
	روش بررسی	نوع رویکرد	ارتباط با هدف				
1.8 9	کمی	نتیجه گرا	حذف امتیازات انحصاری و تحمیل شرایط غیرعادلانه در قوانین و ورابط کاری بین دولت و بخش های خصوصی و تعاونی	شورای گفتگو	پیگیری گزارش اتاق ها درباره امتیازات موجود در قوانین و مقررات و رویه ها برای بنگاه های با مالکیت غیر از بخش های خصوصی و تعاونی و زمینه سازی برای حذف یا تعمیم این امتیازات	بند ج ماده 11	21
1.2 2	کمی	نتیجه گرا	حذف امتیازات انحصاری و تحمیل شرایط غیرعادلانه در قوانین و ورابط کاری بین دولت و بخش های خصوصی و تعاونی	شورای گفتگو	ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاه های اجرائی با فعالان اقتصادی بخش های خصوصی و تعاونی به منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در این قراردادها	بند ج ماده 11	22
1.6 7	کیفی	فرآیندی	ندارد	شورای گفتگو	زمینه سازی برای شناسایی واحدهای تولیدی مشمول پرداخت مالیات با همکاری تشکل های اقتصادی به منظور دریافت مالیات از همه فعالان اقتصادی و گسترش پایه مالیاتی	بند ج ماده 11	23
1.5 6	کمی	نتیجه گرا	شفاف سازی اطلاعات و آمار مورد نیاز فعالان اقتصادی	شورای گفتگو	تعیین و انتشار اطلاعات آماری مورد نیاز برای فعالان اقتصادی	بند خ ماده 11	24
1.1 1	کیفی	فرآیندی	حذف امتیازات انحصاری و تحمیل شرایط غیرعادلانه در قوانین و ورابط کاری بین دولت و بخش های خصوصی و تعاونی	شورای گفتگو	تعیین مصادیق امتیازات تخصیص یافته به بخش های تعاونی و خصوصی	بند د ماده 11	25
2.1 1	کمی	فرآیندی	ندارد	شورای گفتگو	قرار گرفتن مصوبات شورای گفتگو در دستور کار هیئت وزیران ظرف مدت 30 روز	تبصره 4 ماده 11	26
1	کیفی	فرآیندی	ندارد	شورای گفتگو	ارائه کتبی دلایل مخالفت شورای گفتگو با درخواست های رد شده تشکل های اقتصادی توسط دبیرخانه	ماده 12	27
1.1 1	کمی و کیفی	فرآیندی	ندارد	استانداران	تشکیل شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی	صدر ماده 13	28
0.6 1	کمی و کیفی	فرآیندی	ندارد	دبیرخانه شورای گفتگو	دستورالعمل نحوه تشکیل و اداره جلسات شورای گفتگو	تبصره ماده 13	29
1.2 2	کمی و کیفی	فرآیندی	ندارد	دستگاه های اجرائی و قضایی مرتبط با محیط کسب و کار	تعیین یکی از معاونان دستگاه های اجرائی و قضایی مرتبط با محیط کسب و کار در تهران و مراکز استان ها به عنوان مسئول بهبود محیط کسب و کار	ماده 14	30
0.6 7	کمی	فرآیندی	ندارد	وزیر امور اقتصادی و دارایی	تعیین دستگاه های اجرائی مرتبط با محیط کسب و کار	تبصره ماده 14	31

وزن از 100	ویژگی			دستگاه/ نهاد متولی	خلاصه حکم	موضوع ماده	شماره حکم
	روش بررسی	نوع رویکرد	ارتباط با هدف				
1.5 6	کمی و کیفی	فرآیندی	ندارد	کلیه دستگاه‌های اجرایی	پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی سراسر کشور به سؤالات نمایندگان تشکل‌ها و فعالان اقتصادی	ماده 15	32
1.8 9	کمی	نتیجه‌گرا	ایجاد دسترسی امن به بازار عرضه برای تولیدکنندگان کوچک و متوسط کشور	شهرداری‌ها	آماده سازی مکان‌هایی برای عرضه کالاهای ایرانی، دسترسی تولیدکنندگان کوچک و متوسط ایرانی به بازار مصرف و ایجاد امنیت برای فروشنده‌گان کم سرمایه	ماده 16	33
1.2 2	کمی و کیفی	فرآیندی	ندارد	دولت	تشکیل سازمان نظام مشاوره مدیریت	ماده 17	34
0.8 3	کمی	نتیجه‌گرا	ساماندهی، ایجاد و ثبت تشکل‌های اقتصادی فعال در کشور و ارائه فهرست بهنگام تشکل‌های اقتصادی	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	فراهم آوردن زمینه شکل‌گیری تشکل‌های صنفی بخش ساختمان	ماده 18	35
3	کمی	نتیجه‌گرا	شفاف‌سازی معاملات بخش عمومی	سازمان برنامه و بودجه- وزارت صمت	ایجاد پایگاه جامع معاملات بخش عمومی و انتشار اطلاعات کلیه معاملات متوسط و بزرگ بخش عمومی شامل خرید، فروش، اجاره به تفکیک دستگاه و موضوع و نیز به تفکیک شهرستان، استان و ملی	صدر ماده 19	36
1.1 1	کمی	نتیجه‌گرا	شفاف‌سازی معاملات بخش عمومی	کلیه دستگاه‌های اجرایی	ارائه اطلاعات یاد شده در صدر ماده به پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی	قسمت پایانی ماده 19	37
1	کمی	نتیجه‌گرا	شفاف‌سازی معاملات بخش عمومی	شورای رقابت	رسیدگی و تصمیم‌گیری در صورت عدم انتشار اطلاعات معاملات بخش عمومی در پایگاه اطلاع رسانی معاملات بخش عمومی	تبصره 2 ماده 19	38
1.8 9	کمی	نتیجه‌گرا	شفاف‌سازی معاملات بخش عمومی	دستگاه‌های اجرایی	شمول قانون برگزاری مناقصات به همه دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته	ماده 20	39
1.1 7	کمی	نتیجه‌گرا	شفاف‌سازی معاملات بخش عمومی	کلیه دستگاه‌های اجرایی	انتشار اطلاعات ترک مناقصه‌های برگزار شده در پایگاه اطلاع‌رسانی معاملات بخش عمومی	ماده 21	40
1.8 9	کمی	نتیجه‌گرا	شفاف‌سازی معاملات بخش عمومی	کلیه دستگاه‌های اجرایی	اولویت دادن به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی در معاملات دستگاه‌های اجرایی	ماده 22	41
1.3 3	کمی	نتیجه‌گرا	حذف امتیازات انحصاری و تحلیل شرایط غیرعادلانه در قوانین و روابط کاری بین دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی	کلیه دستگاه‌های اجرایی	استفاده از فرم‌های یکسان در قرارداد با شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی	صدر ماده 23	42

وزن از 100	ویژگی			دستگاه/ نهاد متولی	خلاصه حکم	موضوع ماده	شماره حکم
	روش بررسی	نوع رویکرد	ارتباط با هدف				
1.3 3	کمی	نتیجه گرا	حذف امتیازات انحصاری و تحمل شرایط غیرعادلانه در قوانین و روابط کاری بین دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	تهیه فرم‌های یکنواخت برای عقود مالی در بانک‌ها و همچنین نحوه اعطای تسهیلات و شیوه‌های اخذ ضمانتنامه از بخش‌های خصوصی و تعاونی، با اعتبارسنجی مشتریان توسط بانک مرکزی و تصویب آن در شورای پول و اعتبار	تبصره ماده 23	43
3.1 1	کمی	نتیجه گرا	اطلاع‌رسانی بهنگام در مورد تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌ها به منظور ایجاد امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری	دولت و دستگاه‌های اجرایی	اطلاع‌رسانی تغییرات سیاستها، مقررات و رویه‌های اجرایی مدتی قبل از اعمال تغییر	صدر ماده 24	44
1.3 3	کمی	نتیجه گرا	اطلاع‌رسانی بهنگام در مورد تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌ها به منظور ایجاد امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری	هیئت وزیران	تعیین زمان اطلاع‌رسانی قبل از تغییرات برای هریک سیاستها و مقررات و رویه‌های اجرایی پس از مشورت با شورای گفتگو	تبصره ماده 24	45
1.1 1	کمی	نتیجه گرا	جبران خسارت فعالان اقتصادی ناشی از اتخاذ تصمیم‌های دولت در زمینه قطع خدمات برق، گاز و مخابرات	شرکت‌های عرضه کننده برق، گاز و مخابرات	پیشبینی وجه التزام قطع برق، یا گاز یا خدمات مخابرات در هنگام قرارداد با واحدهای تولیدی	ماده 25	46
1.0 6	کمی	نتیجه گرا	جبران خسارت فعالان اقتصادی ناشی از اتخاذ تصمیم‌های دولت در زمینه قطع خدمات برق، گاز و مخابرات	شرکت‌های عرضه کننده برق، گاز و مخابرات	تمهید خرید بیمه نامه پوشش‌دهنده خسارات ناشی از قطع برق یا گاز برای واحدهای تولیدی توسط شرکت‌های عرضه‌کننده برق و گاز	تبصره 2 ماده 25	47
0.9 4	کمی	فرآیندی	ندارد	دولت	منع اعلام تعطیلی روزهای کاری	ماده 26	48
1.3 3	کمی	نتیجه گرا	کاهش مداخله دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌ها و مؤسسه‌های بخش‌های خصوصی و تعاونی و نهادها و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی	دولت	منع استفاده اشخاص حقوقی که دولت و دستگاه‌های اجرایی در آنها هر نوع سهام مدیریتی دارند از امتیازات و منافع تخصیصی به بخش‌های تعاونی و خصوصی	صدر ماده 27	49
1.8 9	کمی	نتیجه گرا	کاهش مداخله دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌ها و مؤسسه‌های بخش‌های خصوصی و تعاونی و نهادها و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی	دولت	اتخاذ ترتیبات قانونی برای منع مداخله و نفوذ دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی	تبصره 2 ماده 27	50
1.4 4	کمی و کیفی	فرآیندی	ندارد	دولت	اعمال اقدامات قانونی برای نحوه رسیدگی به اعتراض مؤدیان مالیاتی و نحوه رسیدگی به اعتراض پرداخت‌کنندگان حق بیمه تأمین اجتماعی	ماده 28	51

وزن از 100	ویژگی			دستگاه/ نهاد متولی	خلاصه حکم	موضوع ماده	شماره حکم
	روش بررسی	نوع رویکرد	ارتباط با هدف				
3.0 0	کمی	نتیجه گرا	رسیدگی به جرائم مرتبط با فعالیت‌های اقتصادی در کانال مجزا از جرائم عمومی توسط افراد خبره (دادگاه‌های تجاری)	قوه قضاییه- دولت	اِعمال اقدامات قانونی برای تنظیم آیین دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه‌های تجاری	صدر ماده 29	52
3.1 1	کمی	نتیجه گرا	رسیدگی به جرائم مرتبط با فعالیت‌های اقتصادی در کانال مجزا از جرائم عمومی توسط افراد خبره (دادگاه‌های تجاری)	قوه قضاییه	رسیدگی به جرائم مرتبط با فعالیت‌های تجاری و اختلافات بین بخش خصوصی و دستگاه‌های اجرایی حسب مورد در شوراهای حل اختلاف یا شعب خاصی که رؤسای دادگستری استان‌ها با رعایت صلاحیت محلی در حوزه‌های قضایی تعیین می‌نمایند، تا زمان تأسیس دادگاه‌های تجاری	تبصره ماده 29	53

معرفی شاخص‌ها ونحوه دریافت اطلاعات

همان‌گونه که در مقدمه این فصل نیز به آن اشاره شد، به منظور بررسی میزان تحقق اهداف قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، شاخص‌های عملکردی تدوین شده است که پس از دریافت اطلاعات مورد نیاز محاسبه این شاخص‌ها از دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها و نهادهای مختلف، مبنای اصلی (با ضریب 70 درصد) برای ارزیابی میزان تحقق اجرای قانون قرار خواهند گرفت. از آنجا که برای پایش اجرای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، 29 ماده قانونی آن در قالب 53 حکم مجزا تدوین شده اند؛ لذا شاخص‌هایی که بتواند خروجی عددی داشته باشد جزو شاخص‌های کمی قرار می‌گیرد که برای آنها فرم‌هایی تحت عنوان فرم شاخص کمی تدوین شد که با ارسال آن به دستگاه‌های متولی هر حکم و دریافت اطلاعات از آنها بتوان شاخص‌های کمی مورد نظر را محاسبه کرد. همچنین شاخص‌هایی که نتوانند حکم مورد نظر را به صورت عددی اندازه‌گیری نمایند و پایش انجام آن صرفاً با عبارات کیفی قابل بیان باشد شاخص‌های کیفی هستند. در صورتی که اطلاعات دریافتی جهت اندازه‌گیری حکمی به صورت عددی قابل بیان نباشد فرم‌هایی تحت عنوان فرم شاخص کیفی تدوین می‌شود که این فرم‌ها جهت بررسی حکم مرتبط با شاخص کیفی به دستگاه متولی ذی‌ربط ارسال و اطلاعات دریافتی برای رصد میزان تحقق حکم مربوطه، مورد استفاده قرار می‌گیرد. در هر دو نوع فرم (پیوست 1 و 2)، عنوان قلم آماری به همراه واحد سنجش، ذکر شده و سپس از دستگاه متولی درخواست گردیده بسته به اطلاعات موجود دوره تناوب (فصلی، شش‌ماهه، سالانه) و دوره گزارش قلم را مشخص و مقدار یا میزان عملکرد قلم آماری را بیان کنند. در ادامه درخواست گردیده برای اطلاعاتی که داده شده، شرح مستندات و یا منبع داده را ذکر نموده و در صورت عدم پاسخ، دلایل تاخیر یا عدم اقدام را بیان کنند. در پایان نیز تاریخ تکمیل فرم و مشخصات تکمیل کننده درخواست شده است. فهرست حدود 105 شاخص مورد نظر برای پایش اهداف و احکام قانون به شرح زیر است:

جدول ۲- احکام، شاخص‌های متناظر و منبع تامین داده‌ها و اطلاعات آن

شماره حکم	شاخص‌ها یا نماگرها	منابع تأمین داده‌ها
1	تعداد طرح‌ها و پروژه اجرا شده، تعداد نشریات منتشره و سمینار برگزار شده، تعداد پیشنهادات اصلاحی، آسیب‌شناسی به منظور بهبود وضعیت کشاورزی و فرهنگ‌سازی به دولت	گزارشات مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب - نظرسنجی
2	نسبت مقررات نظرخواهی شده از اتاق‌ها به کل مصوبات دولت و دستگاه‌های اجرایی	پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری - نظرسنجی
3	نسبت مقررات نظرخواهی شده از تشکل‌ها به کل مصوبات دولت و دستگاه‌های اجرایی	سامانه اتوماسیون اتاق
4	شاخص ملی محیط کسب و کار	طرح پایش ملی محیط کسب و کار
5	شاخص‌های Doing Business	گزارش بانک جهانی
6	تعداد تشکل‌های ثبت شده -نسبت تشکل‌های ایجادشده به کل تشکل‌های هدف گذاری شده برای ایجاد	فهرست ملی تشکل‌ها- مستندات اتاق(آیین‌نامه ماده 5)
7	نسبت تشکل‌های ادغام شده به کل تشکل‌های موازی شناسایی شده	فهرست ملی تشکل‌ها
8	تعداد شکایت واصله به اتاق مبنی بر ممانعت از عضویت در تشکل‌ها	گزارش تشکل‌ها
9	نسبت اقلام آماری و شاخص‌های تولیدشده به کل اقلام و شاخص‌های مورد نیاز اعلام شده به مرکز آمار ایران	سامانه آماری اتاق- فهرست اقلام آماری موضوع ماده 6- مرکز آمار ایران
10		سامانه ساماندهی مراجعان- وزارت صمت
11	نسبت مجوزهای صادره در پنجره واحد به کل مجوزهای صادره در کشور- تعداد استان‌های دارای پنجره واحد به کل استان‌های برنامه‌ریزی شده برای اجرا در طول سال	سامانه پنجره واحد وزارت اقتصاد
12	نسبت تعداد فرم‌های الکترونیکی شده در تجارت فرامرزی به کل فرم‌های مورد استفاده در تجارت فرامرزی در سه سامانه تجارت، گمرک و بانک مرکزی	سامانه‌های سه گانه
13	تعداد نشریه، بروشور و گزارش در رسانه‌های مکتوب در زمینه معرفی فرصت‌ها- نسبت تعداد ویزاهای تجاری صادره به کل درخواستهای صدور ویزا- تعداد مجوز اقامت تجاری صادره به کل درخواستهای مجوز اقامت- تعداد سفارتخانه‌های دارای رایزن بازرگانی به کل سفارت خانه‌های خارج از کشور	وزارت امور خارجه- نظرسنجی
14	نسبت تعداد ویزاهای تجاری صادره به کل درخواستهای صدور ویزا- تعداد مجوز اقامت تجاری صادره به کل درخواستهای مجوز اقامت	وزارت امور خارجه- نظرسنجی
15	گزارشات برگزاری جلسات و مصوبات شورای گفتگو	گزارش شورای گفتگو - نظرسنجی

شناسنامه شاخص یا نماگر		شماره
منابع تأمین داده‌ها	شاخص‌ها یا نماگرها	حکم
گزارش عملکرد و صورت‌جلسات شورای گفتگو - نظرسنجی	نسبت تعداد پیشنهادات اصلاح، حذف یا وضع مقررات مطرح شده در شورا به کل موارد پیشنهادی طرح شده در شورا	16
گزارش عملکرد و صورت‌جلسات شورای گفتگو - نظرسنجی	تعداد نظرات و پیشنهادات مربوط مطرح شده در شورا در سال- تعداد جلسات کارشناسی برگزار شده در خصوص نظرات اصناف و تشکل‌ها	17
گزارش عملکرد و صورت‌جلسات شورای گفتگو - نظرسنجی	تعداد نظرات و پیشنهادات مربوط مطرح شده در شورا در سال به تفکیک مسئولان اجرایی و نمایندگان تشکل‌های بخش خصوصی و تعاونی	18
انتشارات اتاق	تعداد نشریه، بروشور و گزارش در رسانه‌های مکتوب تولید شده در زمینه ارتقای فرهنگ اقتصادی و ...	19
گزارش شورای گفتگو - نظرسنجی	تعداد مقررات زائد حذف شده در سال- تعداد گزارش ارسالی به شورای گفتگو در سال	20
نظرسنجی از فعالان اقتصادی و خبرنگاران	تعداد موارد تبعیض گزارش شده در قوانین به کل موارد قانونی بررسی شده در سال	21
نظرسنجی از فعالان اقتصادی و خبرنگاران	تعداد موارد تبعیض و تحمیل شرایط ناعادلانه گزارش شده در قراردادها در کل قراردادهای منعقد شده بررسی شده در سال	22
صورت جلسات شورا	گزارش توصیفی از جلسات شورا	23
فهرست اقلام سامانه آماری	تعداد شاخص و قلم آماری بروز رسانی شده	24
صورت جلسات شورا- نظرسنجی	گزارش توصیفی از جلسات شورا	25
گزارش شورای گفتگو	تعداد مصوبات مطرح شده در دولت به کل مصوبات شورا	26
صورت جلسات و گزارش	گزارش عملکرد شورای گفتگو	27
صورت جلسات و گزارش - نظرسنجی	گزارش برقراری جلسات	28
صورت جلسات و گزارش - نظرسنجی	گزارش برقراری جلسات	29
صورت جلسات و گزارش	تعداد معاونان منصوب شده در استان‌ها به کل استان‌ها	30
وزارت امور اقتصادی و دارایی	گزارش بروز رسانی فهرست دستگاه‌ها	31
گزارش شورای گفتگو - سامانه دادور	تعداد موارد پاسخگویی به سوالات و پیشنهادهای ارسالی از سوی تشکل‌ها نسبت به تعداد کل سوالات	32
گزارش عملکرد شهرداری‌ها - نظرسنجی از فعالان اقتصادی	تعداد نمایشگاه‌های عرضه محصولات تولید کنندگان کوچک و متوسط ایجاد شده توسط شهرداری‌ها	33
سازمان امور اداری و استخدامی	گزارش آخرین وضعیت ساماندهی مراجعه به بنگاه‌ها	34
فهرست تشکل‌ها	تعداد تشکل‌های ایجاد شده در بخش ساختمان/ کل تشکل‌های ساختمانی مورد نیاز	35

شناسنامه شاخص یا نماگر		شماره
منابع تأمین داده‌ها	شاخص‌ها یا نماگرها	حکم
سامانه معاملات	تعداد معامله ثبت شده در سامانه به کل معاملات دستگاه‌های اجرایی	36
سامانه معاملات	تعداد آگهی‌های منتشر شده نسبت به تعداد کل معاملات انجام گرفته در بخش عمومی	37
گزارش شورای رقابت	تعداد فقره معاملات اطلاع رسانی نشده رسیدگی شده به کل معاملات مزبور	38
سامانه معاملات	تعداد دستگاه‌های اجرایی موجود در سامانه معاملات به کل دستگاه‌های اجرایی	39
سامانه معاملات	تعداد ترک مناقصه اطلاع رسانی شده به کل معاملات ترک مناقصه	40
سامانه معاملات	تعداد معامله واگذار شده به بخش خصوصی و تعاونی به کل معاملات	41
معاونت حقوقی ریاست جمهوری	قراردادهای با فرم یکسان به کل قراردادها	42
بانک مرکزی	تعداد فرم‌های یک نواخت عقود مالی به کل فرم‌های مزبور	43
پایگاه ملی اطلاع رسانی مقررات دولت	درصد مقررات اطلاع رسانی شده دارای تغییرات به کل مقررات تغییر یافته	44
پایگاه ملی اطلاع رسانی مقررات دولت	تعداد مقررات تعیین تکلیف شده برای اطلاع رسانی به کل مقررات مورد نظر	45
وزارت نیرو، نفت و ارتباطات - نظرسنجی	تعداد قراردادهای دارای وجه التزام به کل قراردادها	46
وزارت نیرو، نفت و ارتباطات - نظرسنجی	تعداد بیمه نامه خسارت صادره به کل قراردادها	47
دولت	گزارش سالانه	48
گزارش دریافتی - رسانه‌ها - نظرسنجی	بررسی گزارش تعداد استفاده از امتیازات و منافع بخش خصوصی و تعاونی توسط شرکت‌های خصوصی و یا دارای سهم دولتی	49
گزارش دریافتی - رسانه‌ها - نظرسنجی	تعداد عزل و نصب مدیران شرکت‌های خصوصی، تعاونی و خصوصی توسط دولت به تعداد مدیران کل شرکت‌های مزبور	50
سامانه‌های موجود در سازمان‌های ذی ربط	تعداد پرونده‌های حل و فصل شده بیمه و مالیاتی به کل پرونده‌های موجود	51
قوه قضاییه	تعداد پرونده‌های رسیدگی شده براساس آیین دادرسی تجاری در دادگاه‌های تجاری به کل پرونده‌های بررسی شده	52
قوه قضاییه	تعداد استان‌های دارای دادگاه‌های تجاری به کل استان‌ها تعداد موارد حل اختلاف شده در مراکز مذکور نسبت به تعداد موارد ارجاعی به آنها	53

معرفی نظرسنجی و نحوه انتخاب خبرگان

یکی دیگر از امتیازات این گزارش، پایش دیدگاه‌های خبرگان حوزه کسب و کار و به ویژه فعالان اقتصادی در زمینه نحوه اجرا و اثربخشی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و استفاده از آن (با ضریب 30 درصد) در محاسبه شاخص نهایی پایش در هریک از احکام، اهداف و کل قانون است. استفاده از این رویکرد کمک می‌کند تا در مواردی که اهداف کیفی مدنظر است یا در مواردی که احتمال کمتری برای دریافت مقادیر و اطلاعات آماری مرتبط برای پایش اهداف کمی اجرای قانون از سوی دستگاه‌های اجرایی وجود دارد، اطلاعات حاصل از نظرهای خبرگان را به عنوان ارزیابی اصلی (با ضریب 100 درصد) در محاسبه شاخص بکار برد. پرسشنامه نظرسنجی با هدف سنجش ادراک صاحب‌نظران در زمینه میزان تحقق و اثربخشی اجرای احکام قانون طراحی گردیده است. در بخش اول پرسشنامه، اطلاعات تکمیل‌کننده پرسشنامه به منظور انجام تحلیل‌های توصیفی بیشتر مورد پرسش قرار گرفته است. در بخش دوم پرسشنامه، نظر فعالان اقتصادی در مورد هریک از 30 گزینه (حکم) مطرح شده، از طریق پاسخ عددی ده‌گانه دریافت گردیده و در بخش سوم پرسشنامه، نظرهای فعالان اقتصادی در خصوص نیاز به بازنگری مواد قانون و پیشنهادهای اصلاحی آنان در این زمینه به صورت تشریحی مورد پرسش قرار گرفته است. با توجه به این که سه اتاق اصناف، بازرگانی و تعاون به عنوان بخش خصوصی متولیان بعضی از احکام قانون بوده و در شیوه سنجش آن احکام، به روش نظرسنجی اشاره شده، بنابراین فرم‌های نظرسنجی مذکور (پیوست 3) جهت تکمیل اطلاعات توسط خبرگان اقتصادی (اعضای تشکل‌های اقتصادی، اعضای کمیسیون‌های تخصصی، فعالان اقتصادی در اتاق‌های شهرستانی و سایر خبرگان در حوزه کسب و کار) به اتاق‌های فوق‌الذکر ارسال گردید و پیگیری‌های مکرری صورت گرفت تا علاوه بر سرعت در تکمیل، تعداد بیشتری پرسشنامه تکمیل شده، دریافت شود که نهایتاً پس از پالایش تعداد 108 پرسشنامه (فهرست پاسخگویان در پیوست 4) مورد قبول واقع شد و اطلاعات آن پس از استخراج در محاسبه میزان تحقق هر حکم، استفاده گردید.

نحوه محاسبه مقادیر کمی شاخص‌ها و استانداردهای امتیازها

رویکرد مورد استفاده در این گزارش، پایش میزان اجرای احکام و ارزیابی اثربخشی اهداف قانون به معیار درصد (از 100 امتیاز) است؛ به این معنی که اجرای یک حکم و اثربخشی کامل آن معادل 100 درصد و عدم اجرای حکم به میزان صفر درصد در محاسبات منظور شده است و برای هر میزان اجرای ناقص، بسته به اندازه شاخص، رقمی بین 1 تا 99 درصد تخصیص می‌یابد. بر همین اساس، خروجی امتیازات و مقادیر حاصل از همه شاخص‌های کمی و کیفی و نتایج حاصل از نظرسنجی باید به مقیاس درصد تبدیل شوند. در فرم شاخص‌های کمی (فرم شماره یک)، واحدهای سنجش شامل درصد، تعداد، امتیاز از 10 و رتبه بوده و در فرم شاخص‌های کیفی (فرم شماره دو)، واحد

سنجش بر اساس «میزان دستیابی به اهداف (از 100)» در نظر گرفته شده بود. در فرم نظرسنجی نیز، پاسخ‌ها بین 1 تا 10 طیف‌بندی شده که قابل تبدیل به مقیاس 100 خواهد بود و البته اگر کسی راجع به سوالی نظری نداشت می‌توانست امتیاز صفر را انتخاب کند. در کل، هرچقدر مقدار امتیاز نهایی به 100 درصد نزدیک‌تر باشد، میزان تحقق قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار نیز بیشتر است. برای این منظور:

- در صورتی که واحد سنجش در فرم شماره یک «درصد» باشد، مقدار مورد نظر را در 100 ضرب نموده و آن را مورد استفاده قرار می‌دهیم.
- در صورتی که واحد سنجش در فرم شماره یک «تعداد» باشد؛ باید یک عدد معیار جهت دستیابی کامل به هدف در نظر گرفت و سپس میزان تحقق هدف را به عدد نهایی که نمایانگر تحقق کامل هدف است، تقسیم و سپس در 100 ضرب نمود.
- در صورتی که واحد سنجش در فرم شماره یک «امتیاز از ده» باشد؛ باید عدد بدست آمده را در 10 ضرب کرد تا همگنی با امتیاز نهایی حاصل شود.
- در صورتی که واحد سنجش در فرم شماره یک «رتبه» باشد؛ باید نرخ بهبود رتبه بدست آمده را با مستندات قانونی و یا معیارهای قرارداد شده مقایسه و درصد موفقیت را به عنوان امتیاز نهایی در نظر گرفت.
- واحد سنجش در فرم شماره دو «میزان دستیابی به اهداف (از 100)» در نظر گرفته شده که همان عدد مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- در صورتی که واحد سنجش در فرم نظرسنجی در نظر گرفته شود؛ امتیاز حاصل در 10 ضرب می‌شود.
- در صورتی که پاسخ در اهداف کیفی به صورت «بله-خیر» و مانند آن (دو حالتی) باشد؛ «خیر» به عنوان صفر و «بله» به عنوان 100 در نظر گرفته می‌شود.

لازم به ذکر است با توجه به این که مقرر گردیده، شاخص پایش قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار در گزارش به صورت سالانه محاسبه شود؛ لذا با توجه به دوره‌های زمانی دریافت اطلاعات (فصلی، شش ماهه و سالانه) از مراجع ذی‌ربط، بسته به نوع داده دریافتی در صورتی که داده، سالانه نبود، مقدار سالانه برآورد و مبنای محاسبه قرار گرفته است.

نحوه محاسبه شاخص اجرای احکام

با توجه به نحوه استاندارد سازی (بر مبنای 100) که در بخش قبل بیان شد، نحوه محاسبه شاخص احکام بدین صورت پی‌ریزی شده است:

الف) در صورتی که قلم آماری در نظر گرفته شده برای محاسبه شاخص حکم مربوطه، کمی بود؛ پس از استانداردسازی و در صورت لزوم تبدیل مقدار به صورت سالانه، مقداری که بین صفر تا صد است به عنوان میزان امتیاز حاصل از شاخص کمی بیان می شود.

ب) در صورتی که قلم آماری در نظر گرفته شده برای محاسبه شاخص حکم مربوطه، کیفی بود؛ با عنایت به این که مقدار تحقق آن از سوی مجری، بین صفر تا صد بیان می شود؛ همان عدد به عنوان میزان امتیاز حاصل از شاخص کیفی در نظر گرفته می شود.

در صورتی که علاوه بر شاخص های کمی یا کیفی برای محاسبه شاخص حکم، سوال نظرسنجی نیز طراحی شده بود با اختصاص وزن 70 درصد به امتیاز کمی/کیفی و 30 درصد به امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی، درصد اجرای حکم از طریق میانگین موزون محاسبه می شود. اگر اطلاعاتی برای محاسبه امتیاز کمی/کیفی توسط دستگاه متولی ارائه نشده بود با اختصاص وزن 100 درصد به امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی، درصد تحقق حکم محاسبه می شود. نهایتاً در صورتی که دستگاه متولی، اطلاعاتی را ارائه نماید و هیچ سوالی از فرم نظرسنجی، به بررسی حکم مربوطه نپردازد، از اطلاعات سایر منابع در سال جاری یا سال های گذشته (مانند گزارش عملکرد اتاق بازرگانی، گزارش مرکز پژوهش های مجلس و) استفاده می شود.

امتیاز نهایی هر حکم در اجرای قانون (به صورت تفصیلی در فصل بعد به آن خواهیم پرداخت)، از حاصل ضرب درصد تحقق اجرای آن حکم در وزنی که توسط خبرگان برای آن مشخص شده، محاسبه می شود و از جمع امتیازات تمامی احکام، میزان تحقق احکام قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (فصل 4) بدست می آید.

نحوه محاسبه شاخص اهداف

برای محاسبه میزان تحقق و یا اثربخشی اجرای هر یک از اهداف 14 گانه اشاره شده در این فصل، ابتدا امتیازات شاخص ها و همچنین پرسش های نظرسنجی متناظر با احکام مرتبط با آن هدف، مورد استفاده قرار گرفته اند با گرفتن میانگین حسابی از درصد تحقق اجرای حکم/احکام متناظر با هر هدف می توان میزان تحقق هر هدف را بدست آورد و از مجموع مقادیر بیان شده برای تحقق هر هدف با احتساب وزن آن هدف، میزان تحقق اهداف قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار بدست آمده است. لازم به ذکر است که برخی از احکام 53 گانه موجود در این قانون به هیچ یک از اهداف 14 گانه تعیین شده انتساب پیدا نکرده اند. به عنوان مثال: ایجاد سازمان نظام مشاوره مدیریت، موضوع ماده 17 قانون بهبود در قالب هیچ یک از اهداف مد نظر گنجانده نشده است؛ به همین دلیل شاخص تحقق اهداف که در فصل چهارم این گزارش به آن اشاره شده است در مقایسه با شاخص اجرای احکام، تا حدودی بالاتر از میزان واقعی برآورد شده است.

جدول ۳- رابطه اهداف، احکام و پرسش‌های نظرسنجی

شماره هدف	متن هدف	شماره احکام متناظر	شماره سوال پرسشنامه
1	تسهیل شروع کسب و کار به‌ویژه تسریع در صدور مجوزها از طریق ایجاد و استقرار پنجره واحد کسب و کار	11 - 5	9
2	الزام مسئولان به مشورت با فعالان اقتصادی پیش از تصمیم‌گیری‌های اقتصادی	2-3	2-3
3	شفاف‌سازی اطلاعات و آمار مورد نیاز فعالان اقتصادی	4-9-24	7
4	شفاف‌سازی معاملات بخش عمومی	36-37-38- 39-40-41	22-23
5	ایجاد دسترسی امن به بازار عرضه برای تولیدکنندگان کوچک و متوسط کشور	33	21
6	اطلاع‌رسانی بهنگام در مورد تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌ها به منظور ایجاد امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری	44-45	25
7	ایجاد و استقرار پنجره واحد تجارت فرامرزی	12	10
8	معرفی فرصت‌ها و ظرفیت‌های تجاری متقابل و ایجاد تسهیلات برای تردد و اقامت تولیدکنندگان داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی	13-14	11-12
9	رسیدگی به جرائم مرتبط با فعالیت‌های اقتصادی در کانال مجزا از جرائم عمومی توسط افراد خبره (دادگاه‌های تجاری)	52-53	30
10	ساماندهی، ایجاد و ثبت تشکل‌های اقتصادی فعال در کشور و ارائه فهرست بهنگام تشکل‌های اقتصادی	6-7	4-5
11	افزایش نقش شورای گفتگو در اصلاح، حذف یا وضع مقررات در جهت بهبود محیط کسب و کار	16-18-28	13-14-15- 19
12	حذف امتیازات انحصاری و تحمیل شرایط غیرعادلانه در قوانین و روابط کاری بین دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی	21-22-25- 42-43	17-24
13	کاهش مداخله دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌ها و مؤسسه‌های بخش‌های خصوصی و تعاونی و نهادها و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی	49-50	27-28
14	جبران خسارت فعالان اقتصادی ناشی از اتخاذ تصمیم‌های دولت در زمینه قطع خدمات برق، گاز و مخابرات	46-47	26

فصل دوم

گزارش تفصیلی مربوط به اجرای احکام قانون بر اساس شاخص‌های عملکردی

مقدمه

در این فصل نتایج پایش هریک از احکام قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار با توجه به رویکرد جدید مورد استفاده مبتنی بر ارزیابی شاخص‌های عملکردی پایش قانون به تفصیل مورد بررسی قرار می‌گیرد. همان‌گونه که در فصل روش‌شناسی به آن اشاره شد، نتایج مندرج در جداول پیش رو از اطلاعات مندرج در فرم‌های تعیین‌کننده شاخص‌های کمی و کیفی، دریافتی از دستگاه‌ها و نهادهای مجری و استخراج اطلاعات از فرم‌های نظرسنجی دریافتی از خبرگان حوزه کسب و کار از زیر مجموعه سه اتاق، بدست آمده است. امتیاز کمی / کیفی (با ضریب 70 درصد) و یا فرم نظرسنجی (با ضریب 30 درصد) بین صفر تا صد اندازه‌گیری شده (100 بهترین مقدار است) و امتیاز هر حکم به صورت میانگین وزنی از هر دو مقدار امتیاز بدست آمده است. نهایتاً درصد اجرای هر حکم بر اساس میزان وزنی که در مجموع احکام دارد؛ محاسبه و درج شده است. توجه شود در صورتی که برای یک حکم بیش از یک شاخص تعریف شده باشد و هریک از این شاخص‌ها دارای مقدار باشد، میانگین امتیاز کل مبنای محاسبه قرار می‌گیرد و در صورت وجود شاخص نظرسنجی با آن به صورت موزون ترکیب می‌شود.

در ابتدای هر جدول ماده یا تبصره قانون متناظر به اختصار ذکر شده و در دنباله، متن حکم نیز مورد اشاره قرار گرفته است. سپس عنوان دستگاه، سازمان یا نهاد مجری حکم مذکور قید شده و پس از آن جدول محاسبات مربوط به هر حکم به تفکیک ارائه شده است. در ادامه اگر شاخص‌های کیفی مد نظر باشد، گزارش دریافتی از مجری در زمینه اقدامات انجام شده و یا دلایل عدم اجرای حکم مزبور به طور خلاصه درج شده و تحلیل مرکز پژوهش‌ها در این زمینه ذکر شده و در انتها نیز اطلاعات مربوط به مستندات و عناوین مدارک دریافتی از مجری (نامه، گزارش، صورتجلسه، عنوان سامانه یا سایت و...) مورد اشاره قرار گرفته‌اند.

لازم به ذکر است که مرکز پژوهش‌های اتاق ایران، اطلاعات اظهار شده توسط مجریان قانون در زمینه مقدار عملکرد، مقدار مورد انتظار و یا درصد پیشرفت شاخص و همچنین دلایل عدم اجرای آنها در سال 1400 را با رعایت امانت در جدول مربوط به هر حکم درج کرده است و در صورتی که اطلاعات جدید از سوی دستگاه اجرایی اعلام نشده باشد نیز از داده‌های موجود در گزارش سال گذشته (1399) استفاده شده است. با این حال، در زمان محاسبه امتیاز هر حکم با توجه به نظرهای دریافتی از خبرگان و اطلاعاتی که از فعالان اقتصادی دریافت کرده است با رعایت حداکثر بی‌طرفی، نسبت به ارائه تحلیل خود در خصوص موارد اظهار شده و محاسبه نهایی رقم امتیاز اجرای شاخص‌های احکام، اقدام نموده است.

حکم شماره یک

ماده 1- اتاق ایران موظف است وظایف ناشی از قانون تأسیس اتاق و بند (د) ماده (91) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی در حیطه کشاورزی، آب، منابع طبیعی و صنایع غذایی را در اولویت برنامه‌های خود قرار دهد و با اجرای یک برنامه سه ساله ویژه، شامل ایجاد «مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب (غیردولتی)» توانمندی خود در این بخش‌ها را ارتقا بخشد.

خلاصه حکم شماره یک: تأسیس «مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب»؛

دستگاه متولی: اتاق‌ها

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار / عملکرد	امتیاز از 100
1	طرح‌ها و پروژه‌های اجرا شده توسط مرکز	تعداد	سالانه	1400	4	100
2	نشریات منتشره و سمینارهای برگزار شده	تعداد	فصلی - ماهانه	1400	107	100
		تعداد	سالانه	1400	14	100
3	پیشنهاد‌های اصلاحی در زمینه مقررات	تعداد	سالانه	1400	41	100
4	پیشنهاد‌های آسیب‌شناسی به منظور بهبود وضعیت کشاورزی و فرهنگ‌سازی به دولت	تعداد	سالانه	1400	22	100
5	تفاهم نامه منعقد شده	تعداد	سالانه	1400	7	100
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
45.52	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
83.65	درصد نهایی اجرای حکم یک					
1.34	میزان اجرای حکم یک قانون بهبود با احتساب وزن (0.016)					

مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب در سال 1393 در اتاق ایران تأسیس شد و از آن تاریخ نسبت به ارائه گزارش‌ها، مطالعات و نشریات ادواری متعدد در زمینه‌های کشاورزی، آب و محیط‌زیست اقدام نموده است. همچنین کنفرانس‌ها و همایش‌های مرتبط با موضوع آب و کشاورزی نیز با توضیح جدول بالا توسط این مرکز در هر سال برگزار می‌شود. بر اساس نظر خبرگان نیز این مرکز در سال 1400 به میزان حدود 45 درصد در تحقق اهداف خود با موفقیت عمل کرده است. لذا امتیاز نهایی اجرای این حکم معادل 83.65 از 100 محاسبه می‌شود.

مستندات:

نامه شماره 26/652/د مورخ 1401/01/28 مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران.

حکم شماره دو

ماده 2- دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین‌نامه‌ها، نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های ذی‌ربطی که عضو اتاق‌ها نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و هرگاه لازم دید آنان را به جلسات تصمیم‌گیری دعوت نماید.

خلاصه حکم شماره دو: درخواست و بررسی نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های ذی‌ربط که عضو اتاق‌ها نیستند توسط دولت هنگام بررسی موضوعات کسب و کار؛

دستگاه متولی: دولت

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	مقررات نظرخواهی شده از اتاق‌ها	تعداد	سالانه	1400	738	55.5
2	مصوبات دولت	تعداد	سالانه	1400	506	55.5
3	مصوبات دستگاه‌های اجرایی	تعداد	سالانه	1400	823	55.5
55.5	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
55.5	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
55.5	درصد نهایی اجرای حکم دو					
3.496	میزان اجرای حکم دو قانون بهبود با احتساب وزن (0.063)					

معاونت حقوقی ریاست جمهوری و دبیرخانه هیئت دولت در زمینه شاخص‌های مورد نظر، اطلاعات خود را در اختیار مرکز پژوهش‌های اتاق قرار دادند. از آنجا که تعداد دقیق مقرراتی که دولت پیش از تصویب آنها به صورت کتبی از اتاق‌ها نظرخواهی نموده، قابل دستیابی نیست لذا برای تخمین میزان آن از نظر خبرگان و فعالان اقتصادی در قالب نظرسنجی استفاده شده است. لازم به ذکر است که اتاق‌ها در بسیاری از شوراها و انجمن‌های قانونی عضویت دارند و بالطبع ممکن است در جریان تصویب برخی مصوبات قرار گیرند ولی آنچه در این حکم مدنظر قرار گرفته، دریافت و بررسی نظر کتبی اتاق‌ها بوده است. با احتساب موارد فوق میزان اجرای این حکم معادل 55.5 به دست آمده است.

مستندات:

نامه شماره 19711/48004 مورخ 1401/02/10 معاونت حقوقی ریاست جمهوری.

اطلاعات پایگاه ملی قوانین و مقررات کشور مستقر در معاونت حقوقی ریاست جمهوری به آدرس <https://dotic.ir/>

حکم شماره سه

ماده 3- دستگاه‌های اجرایی مکلفند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه‌ها و رویه‌های اجرایی، نظر تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط را استعلام کنند و مورد توجه قرار دهند.

خلاصه حکم شماره سه (ماده 3): استعلام نظر تشکل‌های ذی‌ربط توسط دستگاه‌های اجرایی هنگام تدوین مقررات و بخشنامه‌ها؛

دستگاه‌های متولی: دستگاه‌های اجرایی.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	مقررات نظرخواهی شده از تشکل‌ها	تعداد	سالانه	1400	630	47.37
2	مصوبات دولت	تعداد	سالانه	1400	506	
3	مصوبات دستگاه‌های اجرایی مرتبط	تعداد	سالانه	1400	823	
47.37	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
47.37	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
47.37	درصد اجرای حکم سه					
2.46	سهم حکم سه از اجرای قانون بهبود با احتساب وزن (0.052)					

با توجه به نامه دریافتی از معاونت حقوقی ریاست جمهوری و دبیرخانه هیئت دولت در زمینه شاخص‌های مورد نظر و تعداد مصوبات مربوط به هیئت وزیران و دستگاه‌های اجرایی مرتبط با موضوع کسب و کار که از پایگاه ملی قوانین و مقررات کشور استخراج شده است و با این فرض که تعداد مقررات نظرخواهی شده از تشکل‌ها قابل دستیابی نیست، لذا میزان آن از نظر خبرگان و فعالان اقتصادی عضو تشکل‌ها در قالب نظرسنجی از تشکل‌های عضو اتاق، اتحادیه‌های تعاونی و اتحادیه‌های صنفی استفاده شده است و معادل 47.37 از 100 محاسبه شده است.

مستندات:

نامه شماره 19711/48004 مورخ 1401/02/10 معاونت حقوقی ریاست جمهوری؛

اطلاعات پایگاه ملی قوانین و مقررات کشور مستقر در معاونت حقوقی ریاست جمهوری به آدرس <https://dotic.ir/>

حکم شماره چهار

ماده 4- اتاق‌ها موظفند به منظور اطلاع سیاستگذاران از وضعیت محیط کسب و کار در کشور، شاخص‌های ملی محیط کسب و کار در ایران را تدوین و به طور سالانه و فصلی حسب مورد به تفکیک استان‌ها، بخش‌ها و فعالیت‌های اقتصادی، سنجش و اعلام نمایند.

خلاصه حکم شماره چهار: تدوین، سنجش و اعلام شاخص ملی محیط کسب و کار در ایران؛
دستگاه متولی: اتاق‌ها.

امتیاز از 100	مقدار / عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
100	5.96	زمستان 1400	فصلی	امتیاز از 10	شاخص ملی محیط کسب و کار	1
100	4.66	1399	سالانه	امتیاز از 10	شاخص ملی ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی مرتبط با کسب و کار	2
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
100	درصد نهایی اجرای حکم چهار					
2	درصد اجرای حکم چهار از قانون بهبود با احتساب وزن (0.02)					

طرح پایش ملی محیط کسب و کار از پاییز سال 1395 با مدیریت اتاق بازرگانی ایران و همکاری اتاق‌های اصناف و تعاون به صورت فصلی اجرا و تاکنون 22 گزارش از نتایج آن منتشر شده است. همچنین طرح ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار از سال 1398 به صورت سالانه در اتاق ایران اجرا و تاکنون دو گزارش به صورت نشریه از نتایج آن منتشر شده است.

مستندات:

نشریات فصلی پایش ملی محیط کسب و کار و سالانه ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی اتاق بازرگانی ایران.

حکم شماره پنج

تبصره ماده 4 - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی و نهادهای بین‌المللی، جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های جهانی کسب و کار را بهبود بخشد و وضعیت اقتصادی مناسب کشور را به سرمایه‌گذاران خارجی معرفی کند.

خلاصه حکم شماره پنج: بهبود جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های جهانی محیط کسب و کار («شاخص سهولت انجام کسب و کار» بانک جهانی)؛

دستگاه متولی: وزارت امور اقتصاد و دارایی.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار / عملکرد	امتیاز از 100
1	شاخص‌های Doing Business	امتیاز	سالانه	2020	58.5	15
2	شاخص‌های Doing Business	رتبه	سالانه	2020	127	15
15	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
15	درصد نهایی اجرای حکم پنج					
0.33	درصد اجرای حکم پنج از قانون بهبود با احتساب وزن (0.022)					

با توجه به بند الف ماده 22 قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه که مقرر داشته میزان بهبود در شاخص‌های مربوط به میزان بیست درصد در هر سال در عدد شاخص و ده رتبه در هر سال باشد و بررسی امتیازها و رتبه ایران در سال 2020 که با امتیاز 58.5 در جایگاه 127 جهانی قرار داشت؛ محاسبات مربوط به این شاخص انجام شده است. لازم به ذکر است اقدامات موثری از سوی دستگاه‌های اجرایی با مدیریت و راهبری وزارت امور اقتصاد و دارایی در دو سال گذشته (از جمله ایجاد درگاه ملی مجوزهای کسب و کار) انجام شده که مورد تایید اتاق‌ها نیز واقع شده ولی از سوی بانک جهانی مورد پذیرش قرار نگرفته است. با این حال از آنجا که ملاک سنجش عملکرد شاخص‌های موضوع این حکم، میزان ارتقای امتیاز و رتبه ایران در جایگاه بین‌المللی مورد اشاره بانک جهانی است، لذا مبنای امتیازدهی بر این اساس تعیین شده است. لازم به ذکر است که انتشار گزارش‌های مربوط توسط بانک جهانی بعد از سال 2020 متوقف شده است.

مستندات:

اطلاعات پایگاه بانک جهانی به آدرس <https://www.doingbusiness.org> و قانون برنامه ششم توسعه.

حکم شماره شش

ماده 5 - اتاق‌ها مکلفند فهرست ملی تشکل‌های اقتصادی را تهیه و تغییرات آن را اعلام نمایند. در آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی که فاقد تشکل فعال هستند، اتاق‌ها موظفند برای ساماندهی، ایجاد و ثبت تشکل‌های اقتصادی فعال، زمینه‌های لازم را ایجاد کنند و در فعالیت‌هایی که تشکل‌های موازی وجود دارد، زمینه ادغام، شبکه‌سازی، یکپارچه‌سازی و انسجام تشکل‌های موازی را فراهم نمایند.

خلاصه حکم شماره شش: تهیه فهرست ملی تشکل‌های اقتصادی؛

دستگاه متولی: اتاق‌ها.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	تشکل‌های ثبت شده	تعداد	سالانه	1400	5	100
2	تشکل‌های ایجادشده	تعداد	سالانه	1400	5	100
3	کل تشکل‌های هدف گذاری شده برای ایجاد	تعداد	سالانه	1400	5	100
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
63.20	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
88.96	درصد نهایی اجرای حکم شش					
3.16	درصد اجرای حکم شش از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0355)					

اتاق ایران در سال 1397 برای نخستین بار کتاب فهرست ملی تشکل‌های اقتصادی را منتشر و هر ساله نسبت به روزرسانی اطلاعات آن و تغییرات ایجاد شده در اطلاعات تشکل‌ها از جمله اعضای هیئت مدیره و آدرس آن اقدام می‌نماید. البته به نظر می‌رسد اتاق‌ها نتوانسته‌اند در زمینه شناسایی آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی که فاقد تشکل هستند و همچنین شبکه‌سازی، یکپارچه‌سازی و انسجام بخشی به فعالیت تشکل‌های اقتصادی به شکل مطلوب عمل کنند و این موضوع از نظر خبرگان حوزه کسب و کار نیز پوشیده نمانده و در این خصوص امتیاز 20.63 را به اتاق‌ها تخصیص داده‌اند. با این حال مجموع عملکرد این حکم در سال 1400 معادل 88.96 از 100 محاسبه شده که عملکرد خوبی تلقی می‌شود.

مستندات:

نامه شماره 14/823/د مورخ 1401/01/30 معاونت استان‌ها و تشکل‌های اتاق ایران.

حکم شماره هفت

تبصره 1 ماده 5- اتاق‌ها موظفند در فعالیتهای صادرات غیرنفتی با ایجاد انسجام، هماهنگی و تقسیم کار، از فعالیت موازی تشکل‌ها جلوگیری کنند. همه تشکل‌های اقتصادی موظفند در اجرای احکام این ماده با اتاق‌ها همکاری کنند.

خلاصه حکم شماره هفت: جلوگیری از فعالیت موازی تشکل‌ها در فعالیتهای صادرات غیرنفتی؛ دستگاه‌های متولی: اتاق‌ها.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	تشکل‌های ادغام شده	تعداد	سالانه	1400	0	50.30
2	کل تشکل‌های موازی شناسایی شده	تعداد	سالانه	1400	0	50.30
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی						
درصد نهایی اجرای حکم هفت						
درصد اجرای حکم هفت از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0188)						
0.95						

اتاق‌ها براساس این حکم موظف به شناسایی تشکل‌های موازی و ادغام آنها به منظور ساماندهی فعالیت تشکل‌های اقتصادی در کشور بوده‌اند. همان‌طور که در توضیحات مربوط به حکم 6 نیز ذکر شد، اتاق‌ها در زمینه شناسایی و حذف تشکل‌های اقتصادی موازی به توفیقات چندانی دست نیافته‌اند که شاید یکی از مهمترین عوامل آن نبود اختیارات کافی و تفاسیر مختلفی است که توسط نهادهای مختلف درباره مفاد این ماده قانون ارائه می‌شود. در همین راستا، آیین‌نامه‌ای برای اجرای ماده 5 در آبان‌ماه 1400 مورد تصویب قرار گرفت که می‌تواند راهگشای اجرای این بند از احکام قانون باشد. بنابراین مقدار عملکردی این شاخص با توجه به درصد حاصل از نتایج نظرسنجی از نظر خبرگان استخراج و معادل 50.30 جایگزین شده است.

مستندات:

نامه شماره 14/823/د مورخ 1401/01/30 معاونت استان‌ها و تشکل‌های اتاق ایران؛ آیین‌نامه اجرایی ماده 5 قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار.

حکم شماره هشت

تبصره 2 ماده 5- مؤسسان و مدیران تشکل‌های اقتصادی نباید مانع عضویت داوطلبان جدید واجد شرایط و استفاده آنها از منافع حضور در این تشکل‌ها شوند. نظرات اصناف یا تشکل‌های جدید اقتصادی سراسری با حضور رئیس شورای اصناف کشور و یا رؤسای این تشکل‌ها در شورای گفتگو بررسی می‌شود.

خلاصه حکم شماره هشت: بررسی نظرات اصناف یا تشکل‌های جدید اقتصادی سراسری؛
دستگاه متولی: شورای گفتگو.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار / عملکرد	امتیاز از 100
1	شکایت واصله به اتاق مبنی بر ممانعت از عضویت در تشکل‌ها	تعداد	سالانه	1400	0	100
	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
	درصد نهایی اجرای حکم هشت					
	درصد اجرای حکم هشت از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0144)					
	1.203					

در مورد بخش اول حکم با عنایت به این که در طول سال 1400 گزارشی مبنی بر ممانعت تشکل‌های اقتصادی از ورود اعضای جدید به آن تشکل‌ها از سوی فعالان اقتصادی به اتاق ایران و دبیرخانه شورای گفتگو واصله نشده است عملکرد این شاخص 100 درصد تلقی شده است. در مورد بخش دوم حکم که به بررسی نظرات اصناف و تشکل‌های جدید در شورای گفتگو اشاره دارد، نظر آن شورا آنگونه است که با توجه به موضوعات برنامه‌ریزی شده برای طرح در دستور کار شورا در طول سال، به این موضوع به اندازه کافی توجه شده است ولی براساس نظرات خبرگان، میزان رضایت از عملکرد شورای گفتگو در مورد مفاد این حکم معادل 45.35 درصد ارزیابی شده است که در محاسبه نهایی درصد اجرای حکم مدنظر قرار گرفته است.

مستندات:

نامه شماره 14/823/د مورخ 1401/01/30 معاونت استان‌ها و تشکل‌های اتاق ایران.

حکم شماره نه

ماده 6- مرکز آمار ایران موظف است برنامه ملی آماری کشور موضوع ماده (54) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران را طوری تهیه کند که براساس آن اطلاعات آماری مورد نیاز برای فعالان اقتصادی و سرمایه گذاران در ایران در پایگاه اطلاعات آماری کشور به شکل مستمر و روزآمد ارائه گردد. ارقام و اطلاعات آماری مورد نیاز سرمایه گذاران و فعالان اقتصادی که باید به شکل مستمر در این پایگاه منتشر شود، توسط شورای گفتگو تعیین می شود.

خلاصه حکم شماره نه: ارائه مستمر آمارهای مورد نیاز فعالان اقتصادی؛
دستگاه متولی: مرکز آمار ایران.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	ارقام آماری و شاخص های تولید شده	تعداد	سالانه	1399	559	88.44
2	کل ارقام و شاخص های مورد نیاز اعلام شده به مرکز آمار ایران	تعداد	سالانه	1399	632	88.44
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی						
درصد اجرای حکم نه						
درصد اجرای حکم نه از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0244)						
1.85						

براساس مصوبه شورای گفتگو در سال 1395، ارقام و شاخص های مورد نیاز فعالان اقتصادی موضوع این ماده تعیین و پس از تصویب به مرکز آمار ایران ابلاغ گردید. مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل 44 اتاق ایران در سال 1400 نیز نسبت به بروزرسانی فهرست ارقام و شاخص های موضوع این ماده اقدام نموده که پس از تصویب در شورای گفتگو به مرکز آمار ایران ابلاغ خواهد شد. از آنجا که بخش عمده ای از اطلاعات مورد نیاز از جمله فهرست چارچوبی کارگاه های کشور، اطلاعات حساب های ملی به تفکیک بخش خصوصی و تعاونی، اطلاعات موردی از اجزای صادرات و واردات (تجارت خارجی کشور) و ... توسط مرکز آمار ایران یا سایر دستگاه های اجرایی تولید و یا منتشر نشده است، خبرگان اقتصادی میزان رضایت خود از انتشار آمارهای مورد نیاز را معادل 46.22 درصد عنوان کرده اند. با توجه به این که اطلاعات شاخص فوق برای سال 1400 از سوی مرکز آمار ایران در اختیار نگرفته لذا ارقام سال گذشته تولید ارقام و شاخص های مورد نظر معادل 88.44 ملاک عمل بوده است. لذا با احتساب ضرایب مربوط، اجرای این حکم با 75.77 درصد موفقیت همراه بوده است.

مستندات: نامه شماره 1401/2499 مورخ 1401/01/31 مرکز آمار ایران.

حکم شماره ده

ماده 7- به منظور ساماندهی و کاهش مراجعات نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی، افزایش اعتماد متقابل میان دولت و کارآفرینان و در راستای تحقق دولت الکترونیک، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور موظف است با تشکیل «کمیته ساماندهی مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی» ضمن دعوت از نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط و اتاق‌ها، پیش‌نویس آیین‌نامه هرگونه بازدید و مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی را تدوین نماید و به تصویب هیئت وزیران برساند. کلیه دستگاه‌های اجرایی موظف به همکاری با کمیته یادشده و اجرای تصمیمات و دستورالعمل‌های آن هستند.

خلاصه حکم شماره 10: ساماندهی مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی؛ دستگاه/ سازمان متولی: سازمان اداری و استخدامی کشور؛ وزارت صمت و دستگاه‌های اجرایی

امتیاز از 100	میزان دستیابی به اهداف	شرح عملکرد	رویه گزارش	ردیف
100	100	ایجاد کارگروه ساماندهی مراجعات دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی موضوع ماده (5) آیین‌نامه اجرایی ماده (7) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار	سالانه	1
100		میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی		
37.90		میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی		
81.37		درصد اجرای حکم ده		
1.99		سهم حکم ده از اجرای قانون بهبود با احتساب وزن (0.0244)		

آیین‌نامه اجرایی موضوع این حکم در تاریخ 1395/5/3 توسط هیئت وزیران به تصویب رسیده و سازمان اداری و استخدامی نسبت به ایجاد کارگروه ساماندهی مراجعات دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی موضوع ماده (5) آیین‌نامه اجرایی ماده 7 قانون بهبود اقدام نموده و جلسات مربوط را برگزار کرده است؛ براساس اطلاع واصله از سوی سازمان مزبور، همکاری مناسب از سوی دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط (50 درصد) در ارتباط با موضوع «ماده 2 آیین‌نامه و ایجاد سامانه ثبت مراجعات ماموران دستگاه‌های اجرایی به واحدهای اقتصادی» و ارسال اطلاعات مورد نیاز برای تکمیل سامانه «بازدید» صورت نگرفته است. همچنین اتاق‌ها نیز گزارشی مبنی بر عملکرد مفاد آیین‌نامه (موضوع ماده 7) ارائه ننموده‌اند؛ لذا موضوع ساماندهی مراجعه دستگاه‌های اجرایی به بنگاه‌ها به صورت ناقص انجام شده است. از نظر فعالان اقتصادی نیز، میزان موفقیت اجرای این حکم حدود 38 درصد برآورد شده که با توجه به موارد ذکرشده، مقدار نهایی عملکرد اجرایی این حکم برابر با 81.37 محاسبه شده است.

مستندات:

آیین‌نامه ماده 7 قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار به شماره 53567 مورخ 1395/5/6؛
 نامه شماره 23299 مورخ 1401/4/6 سازمان اداری و استخدامی کشور.

حکم شماره یازده

قسمت پایانی ماده 7- همچنین ماده (70) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران درباره صدور مجوزهای فعالیت اقتصادی به شکل پنجره واحد، پس از پایان مدت آن قانون استمرار می یابد.

خلاصه حکم شماره یازده: صدور مجوزهای فعالیت اقتصادی به شکل پنجره واحد؛ دستگاه متولی: دستگاه های اجرایی مرتبط با صدور مجوزهای کسب و کار.

امتیاز از 100	مقدار/ عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
50	522285	1400	سالانه	تعداد	مجوزهای صادره در پنجره واحد	1
	1044569	1400	سالانه	تعداد	کل مجوزهای صادره در کشور	2
100	31	1400	سالانه	تعداد	استان های دارای پنجره واحد مستقر	3
	31	1400	سالانه	تعداد	کل استان های برنامه ریزی شده برای اجرا در طول سال	4
75	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
50	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
67.5	درصد نهایی اجرای حکم یازده					
3	درصد اجرای حکم یازده از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0444)					

در متن این حکم استقرار پنجره واحد به منظور صدور مجوزهای فعالیت های اقتصادی پیش بینی شده است. اطلاعات دریافتی از وزارت امور اقتصادی و دارایی حاکی از آن است که در اواخر سال 1400 در گاه ملی مجوزهای کسب و کار به صورت برخط در سراسر کشور مستقر و عملیاتی شده است. با این حال تمامی دستگاه های اجرایی به طور کامل به آن ملحق نشده اند. این نکته نیز حائز اهمیت است که آیا قبل از ایجاد این امکان جدید، پنجره واحد به صورت فیزیکی و با هدف صدور مجوزها و دریافت مستندات از سوی فعالان اقتصادی در همه استان های کشور فعال بوده یا نه؟ البته آغاز به کار این سامانه و الزام تمامی دستگاه ها به الحاق به آن هرچند در اواخر سال 1400 عملیاتی شده ولی رضایت متوسطی را از طرف خبرگان حوزه کسب و کار نیز با امتیاز 50 در پی داشته که با احتساب شاخص کمی 75، مبنای محاسبه عملکرد این شاخص قرار گرفته است.

مستندات:

در گاه ملی مجوزهای کشور.

حکم شماره دوازده

ماده 8- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و جهاد کشاورزی، اتاق‌ها و سایر دستگاه‌های ذیربط، ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، فرایند تجارت خارجی اعم از واردات و صادرات کالا و خدمات و صدور اسناد و مدارک مربوط از قبیل گواهی مبدأ، فرم‌های تجاری، گواهی‌های بهداشت و استاندارد، اعتبار اسنادی، ثبت سفارش، پروانه گمرکی و بیمه‌نامه، بدون نیاز به مراجعه حضوری ذی‌نفع را به‌صورت الکترونیکی درآورد. منابع مالی مورد نیاز برای اجرای این ماده از سرفصل‌های دولت الکترونیک در بودجه‌های سنواتی و نیز صرفه‌جویی‌های حاصل از بهبود فرایندها و کاهش دیوان‌سالاری، تأمین می‌شود.

خلاصه حکم شماره دوازده: الکترونیکی کردن فرم‌ها و فرایند اداری تجارت خارجی؛

دستگاه متولی: وزارت صنعت، معدن و تجارت.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	فرم‌های الکترونیکی شده در تجارت فرامرزی	تعداد	سالانه	1399	15	33.33
2	کل فرم‌های مورد استفاده در تجارت فرامرزی در سامانه تجارت	تعداد	سالانه	1399	45	
3	کل فرم‌های مورد استفاده در تجارت فرامرزی در سامانه گمرک	تعداد	سالانه	1399	6	
4	کل فرم‌های مورد استفاده در تجارت فرامرزی در سامانه بانک مرکزی	تعداد	سالانه	1399	5	
33.33	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
45.05	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
36.84	درصد اجرای حکم دوازده					
0.61	سهم حکم دوازده از اجرای قانون بهبود با احتساب وزن (0.0166)					

با توجه به نامه دریافتی از وزارت صمت که برای 4 مورد ذکر شده در جدول مصدافی بیان ننموده‌اند لذا از اطلاعات سال 1399 استفاده شد و همانطور که در گزارش پایش سال گذشته اشاره شد؛ چون سه سامانه اصلی در وزارت صمت، گمرک و بانک مرکزی برای تجارت فرامرزی مورد استفاده قرار می‌گیرند مشخص گردید که فقط اطلاعات مربوط به تعداد فرم‌های الکترونیکی شده در سامانه تجارت قابل دستیابی بوده ولیکن اطلاعات مربوط به فرم‌های مورد استفاده در گمرک و بانک مرکزی برای تجارت فرامرزی که الکترونیکی شده‌اند در اختیار نبوده است. با این حال نظر خبرگان و فعالان اقتصادی بر عملکرد 45 درصدی این شاخص دلالت دارد که نسبت به سال گذشته کاهش 5 واحدی را نشان می‌دهد. بنابراین میزان اجرای این حکم 36.84 درصد بدست آمده است.

مستندات:

گزارش عملکرد قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مرتبط با وزارت صمت و نامه شماره 60/284752 مورخ 1399/11/25 صادره از طرف وزارت صمت.

حکم شماره سیزده

ماده 9- وزارت امور خارجه موظف است ظرفیت‌های روابط خارجی و نمایندگی‌های سیاسی کشور در خارج را در خدمت تولیدکنندگان داخلی و سرمایه‌گذاران در ایران و به‌ویژه صادرکنندگان کالاها و خدمات قرار دهد. وزارت امور خارجه موظف است ظرف شش ماه با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و اتاق‌ها، آیین‌نامه اجرایی این ماده را تهیه و برای تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.

خلاصه حکم شماره سیزده: قرار دادن ظرفیت‌های روابط خارجی و نمایندگی‌های سیاسی ایران در خارج از کشور در اختیار فعالان اقتصادی؛ دستگاه متولی: وزارت امور خارجه.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	نشریه، بروشور و گزارش در رسانه‌های مکتوب در زمینه معرفی فرصت‌ها	تعداد	سالانه	1400	0	68
2	ویزاهای تجاری صادره	تعداد	سالانه	1400	74319	
3	کل درخواست‌های صدور ویزا	تعداد	سالانه	1400	109877	
4	مجوز اقامت تجاری صادره	تعداد	سالانه	-	-	
5	کل درخواست‌های مجوز اقامت	تعداد	سالانه	-	-	
6	سفارتخانه‌های دارای رایزن بازرگانی	تعداد	سالانه	1400	10	7.19
7	کل سفارت‌خانه‌های خارج از کشور	تعداد	سالانه	1400	139	
37.59	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
35.10	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
36.84	درصد نهایی اجرای حکم سیزده					
0.9	سهم حکم سیزده از اجرای قانون بهبود با احتساب وزن (0.0244)					

اگرچه وزارت امور خارجه که متولی اجرای این حکم در نظر گرفته شده آمار و ارقام مربوط به شاخص‌های این حکم را به‌صورت کامل ارائه ننموده است ولی با توجه به اطلاعات دریافت شده، محاسبات انجام شد که مقدار عملکرد شاخص معادل 37.59 درصد بدست آمد که به نظر فعالان اقتصادی (35.10 درصد) نیز نزدیک است.

مستندات:

نامه 522/1191136 مورخ 1401/3/7 دفتر دیپلماسی اقتصاد مقاومتی وزارت امور خارجه.

حکم شماره چهارده

ماده 10- وزارت امور خارجه موظف است با انجام اقداماتی از قبیل لغو روادید تجاری با کشورهای طرف تجاری، تنظیم توافقات صدور روادید تجاری بلندمدت و پرتردد و نظایر آن، ترتیبی اتخاذ نماید تا اخذ روادید تجاری برای صادرکنندگان کالاها و خدمات فنی مهندسی از ایران و نیز تردد و اقامت داوطلبان سرمایه گذاری خارجی و مرتبترین آنها در کشور، به سهل ترین و سریع ترین شکل ممکن محقق شود.

خلاصه حکم شماره چهارده: تسهیل تردد سرمایه گذاران خارجی و شرکای تجاری ایران؛
دستگاه متولی: وزارت امور خارجه.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	ویزاهای تجاری صادره	تعداد	سالانه	1400	74319	68
2	کل درخواستهای صدور ویزا	تعداد	سالانه	1400	109877	
3	مجوز اقامت تجاری صادره	تعداد	سالانه	-	-	
4	کل درخواستهای مجوز اقامت	تعداد	سالانه	-	-	
68	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
34.38	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
57.91	درصد نهایی اجرای حکم چهارده					
1.22	درصد اجرای حکم چهارده قانون بهبود با احتساب وزن (0.0211)					

وزارت امور خارجه در رابطه با ردیف های 3 و 4 جدول فوق اذعان داشته است که متولی آن پلیس مهاجرت و گذرنامه فراجا است که در گزارش های آتی از آن مرجع نیز در مورد میزان اجرای این حکم استعلام به عمل خواهد آمد. لذا به دلیل فقدان اطلاعات در خصوص مجوزهای اقامت تجاری صادره، برای محاسبه امتیاز حاصل از فرم کمی صرفاً از اطلاعات نسبت ویزاهای تجاری صادره استفاده شده است. همچنین میانگین نظر خبرگان اقتصادی برابر 34.38 درصد است که با احتساب شاخص کمی 68 و اعمال ضرائب مربوط معادل 57.91 محاسبه می شود که نسبت به سال گذشته 3.34 واحد رشد داشته است.

مستندات:

نامه شماره 522/1191136 مورخ 1401/03/07 دفتر دیپلماسی اقتصاد مقاومتی وزارت امور خارجه.

حکم شماره پانزده

ماده 11- به منظور تبادل نظر دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی و تسهیل فعالیت‌های اقتصادی این بخش‌ها، بررسی و رفع موانع کسب و کار و اتخاذ تصمیم موثر برای اقدامات لازم در چارچوب قوانین و مقررات موجود و ارائه پیشنهادها و راهکارهای اجرایی مناسب به مراجع ذی‌ربط، شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی با ترکیب اعضای زیر تشکیل می‌شود:

- 1- وزیر امور اقتصادی و دارایی (رییس شورا)
- 2- وزیر صنعت، معدن و تجارت
- 3- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی (یا معاون)
- 4- وزیر جهاد کشاورزی (یا معاون)
- 5- وزیر نفت (یا معاون)
- 6- وزیر نیرو (یا معاون)
- 7- وزیر کشور (یا معاون)
- 8- رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- 9- رییس سازمان برنامه و بودجه کشور (یا معاون)
- 10- دو نفر از معاونان قوه قضاییه به انتخاب رییس قوه
- 11- رییس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی
- 12- رییس کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی
- 13- رییس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی
- 14- رییس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی
- 15- سایر روسای کمیسیون‌های تخصصی و ویژه مجلس شورای اسلامی (حسب مورد)
- 16- رییس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (دبیر شورا)
- 17- رییس اتاق اصناف
- 18- رییس شورای عالی استان‌ها
- 19- رییس اتاق تعاون جمهوری اسلامی ایران
- 20- شهرداری یکی از کلان‌شهرها به انتخاب شهرداران کلان‌شهرها
- 21- هشت نفر از مدیران عامل شرکت‌های برتر خصوصی و تعاونی از بخش‌ها و رشته‌های مختلف.

خلاصه حکم شماره پانزده (صدر ماده 11): تشکیل شورای گفتگو؛
دستگاه یا نهاد متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

امتیاز از 100	مقدار / عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
66	8	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	جلسات برگزار شده	1
75	18	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	مصوبات شورای گفتگو	2
70.5	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
57.58	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
66.62	درصد نهایی اجرای حکم پانزده					
0.73	درصد اجرای حکم پانزده از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0111)					

با عنایت به این که بر اساس قانون، در هر ماه حداقل یک جلسه شورای گفتگو باید تشکیل شود، میزان موفقیت شورا در تشکیل جلسات معادل 66 درصد و اثربخشی تشکیل و اتخاذ تصمیم های آن (به میزان 18 مصوبه در طول یکسال منتهی به شهریور 1400) بوده است؛ همچنین از نظر تعداد مصوبات از آنجا که حداقل یک مصوبه، معیار در نظر گرفته شده، از منظر این شاخص، عملکرد شورا 75 درصد لحاظ شده است. با این حال، انتظارات فعالان اقتصادی از عملکرد شورای گفتگو برای رفع مشکلات فراروی آنان بیشتر از این مقدار بوده و بر اساس نظر فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار، عملکرد این شورا نزدیک به 58 درصد همراه با موفقیت بوده است. در نیمه اول سال 1400 به دلیل شیوع ویروس کرونا و تغییرات دولت، جلسات شورای گفتگو به صورت محدود برگزار شده است.

مستندات:

نامه شماره 1401/02/28 مورخ 27/19708/د دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره شانزده

بند الف ماده 11- پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات اعم از آیین نامه، بخشنامه، دستورالعمل، شیوه نامه یا رویه اجرایی در جهت بهبود محیط کسب و کار در ایران به مسئولان مربوطه بر اساس گزارش تهیه شده از سوی دبیرخانه این شورا.

خلاصه حکم شماره شانزده: پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات اعم از آیین نامه و ... در جهت بهبود کسب و کار؛

دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

رتبه	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	مصوبات شورا مبتنی بر پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات	تعداد	سالانه	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	18	100
2	کل مصوبات شورا	تعداد	سالانه	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	18	100
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
56.97	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
87.09	درصد نهایی اجرای حکم شانزده					
1.54	درصد اجرای حکم شانزده قانون بهبود با احتساب وزن (0.0177)					

براساس گزارش شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، موضوع پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات در تمامی مصوبات شورا مورد توجه قرار گرفته و از این منظر عملکرد آن 100 درصد منظور شده اما از آنجا که از نظر فعالان اقتصادی میزان اهتمام شورا به حل مشکلات مربوط به قوانین و مقررات 56.97 درصد اعلام شده لذا اثر بخشی فعالیت های شورا در این حکم معادل 87.09 درصد بدست آمده است. همچنین میانگین نظر خبرگان نسبت به سال گذشته حدود 4 واحد کاهش داشته است.

مستندات:

نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره هفده

بندب ماده 11- استماع نظرات و پیشنهادهای نمایندگان اصناف یا تشکل های اقتصادی سراسری با حضور رییس شورای اصناف کشور و یا حسب مورد رؤسای این تشکل ها در جلسات شورا خلاصه حکم شماره هفده: استماع نظرات و پیشنهادهای نمایندگان اصناف یا تشکل های اقتصادی سراسری؛ دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

امتیاز از 100	مقدار/ عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
100	8	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	تعداد جلسات شورای گفتگو با حضور نمایندگان اصناف یا تشکل های اقتصادی سراسری	1
100	8	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	کل جلسات شورا	2
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
61.73	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
88.52	درصد نهایی اجرای حکم هفده					
1.57	درصد اجرای حکم هفده از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0177)					

با توجه به این که امکان تفکیک جلسات کارشناسی برای بررسی نظرات نمایندگان اصناف یا تشکل های اقتصادی در گزارش دبیرخانه شورا میسر نبود؛ این دو مقدار در قالب یک شاخص محاسبه و با استناد به نظرات فعالان اقتصادی مبنای محاسبه نهایی قرار گرفته است.

مستندات:

نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره هجده

بند پ ماده 11- ارائه خواسته‌ها، پیشنهادها و تذکرات متقابل مسئولان دستگاه‌های اجرایی و نمایندگان تشکل‌های بخش‌های خصوصی و تعاونی و بحث و بررسی و اقناع و تفاهم درباره خواسته‌های مذکور؛

خلاصه حکم شماره هجده: ارائه خواسته‌ها، پیشنهادها و تذکرات متقابل مسئولان دستگاه‌های اجرایی و نمایندگان تشکل‌های بخش‌های خصوصی و تعاونی؛
دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

امتیاز از 100	مقدار/ عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
100	8	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	تعداد جلسات شورای گفتگو با دستورجلسات اقتصادی و ارائه خواسته‌ها، پیشنهادها و تذکرات متقابل مسئولان دستگاه‌های اجرایی و نمایندگان تشکل‌ها	1
	8	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	کل جلسات شورا	2
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
100	درصد نهایی اجرای حکم هجده					
1.33	درصد اجرای حکم هجده قانون بهبود با احتساب وزن (0.013)					

با توجه به این که امکان تفکیک جلسات کارشناسی برای بررسی خواسته‌ها، پیشنهادها و تذکرات متقابل مسئولان دستگاه‌های اجرایی و نمایندگان تشکل‌های بخش‌های خصوصی و تعاونی در گزارش دبیرخانه شورا میسر نبود؛ این دو مقدار در قالب یک شاخص مورد محاسبه قرار گرفته است.

مستندات:

نامه شماره 1401/02/28 د مورخ 27/19708/د مورخ 28/02/1401 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره نوزده

بند ت ماده 11- ارائه پیشنهاد برای ارتقای فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب و کار و مهارت‌های شغلی و کارآفرینی در کشور

خلاصه حکم شماره نوزده: ارائه پیشنهاد برای ارتقای فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب و کار و مهارت‌های شغلی و کارآفرینی در کشور؛
دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

امتیاز از 100	مقدار/ عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
100	3	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	تعداد جلسات شورای گفتگو با دستور جلسه مرتبط با موضوع ارتقای فرهنگ اقتصادی و...	1
100	7	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	نشریه، بروشور و گزارش در رسانه‌های مکتوب تولید شده در زمینه ارتقای فرهنگ اقتصادی	2
100	3	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	برگزاری همایش، سمینار، میزگرد و... در زمینه ارتقای فرهنگ اقتصادی	3
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
54.69	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
86.40	درصد اجرای حکم نوزده					
1	سهم حکم نوزده از اجرای قانون بهبود با احتساب وزن (0.0116)					

بنابر اظهار دبیرخانه شورای گفتگو تعداد جلسات مطلوب برای طرح موضوع ارتقای فرهنگ اقتصادی در هر سال یک نوبت است و با این شرایط، در طول زمان گزارش دهی هم 3 جلسه شورا با این موضوع برگزار شده که عملکرد 100 درصدی را به همراه داشته است. همچنین دبیرخانه این شورا در طول سال، نسبت به تهیه و انتشار نشریات ترویجی، آموزشی و برگزاری جلسات مختلف با هدف ارتقای فرهنگ اقتصادی اقدام نموده است که در جدول فوق انعکاس یافته است. با این حال از نظر فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار، این میزان از فعالیت تا حدود 55 درصد توانسته به موفقیت برسد که نسبت به سال گذشته حدود 4 درصد افزایش یافته است.

مستندات:

نامه شماره 1401/02/28/د مورخ 27/19708 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، صورتجلسات شورای گفتگو، نسخ نشریات منتشر شده و مستندات برگزاری جلسات آموزشی و ترویجی.

حکم شماره بیست

بند ث ماده 11- بررسی گزارش های کمیته موضوع ماده (76) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و زمینه سازی برای تصمیم گیری درباره آنها

خلاصه حکم شماره بیست: بررسی گزارش های کمیته موضوع کمیته ماده 12 قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (کمیته ماده 76 قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه سابق و کمیته حمایت از کسب و کار جدید) و زمینه سازی برای تصمیم گیری درباره آنها؛

دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

رتبه	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	گزارش عملکرد کمیته ماده 12 در جلسات شورا	تعداد	سالانه	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	1	100
2	طرح دستور جلسه در راستای پیگیری تصمیمات کمیته ماده 12 و اتخاذ تصمیم برای آنها	تعداد	سالانه	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	1	100
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
100	درصد نهایی اجرای حکم بیست					
2.22	درصد اجرای حکم بیست از قانون بهبود با احتساب وزن (0.022)					

از آنجا که گزارش عملکرد کمیته حمایت از کسب و کار (ماده 12) در یکی از جلسات شورا در سال گذشته مطرح شده و از سوی دیگر، کلیه مصوبات این کمیته نیز در جلسات شورا مطرح شده؛ لذا عملکرد شورا در این خصوص 100 درصد محاسبه شده است.

مستندات:

نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره بیست و یک

بند ج ماده 11- پیگیری گزارش اتاق‌ها درباره امتیازات موجود در قوانین و مقررات و رویه‌ها برای بنگاه‌های با مالکیت غیر از بخش‌های خصوصی و تعاونی و زمینه‌سازی برای حذف یا تعمیم این امتیازات به منظور اجرای کامل و مؤثر ماده (8) قانون اصل (44)؛

خلاصه حکم شماره بیست و یک: پیگیری گزارش اتاق‌ها درباره امتیازات موجود در قوانین و مقررات و رویه‌ها برای بنگاه‌های با مالکیت غیر از بخش‌های خصوصی و تعاونی و زمینه‌سازی برای حذف یا تعمیم این امتیازات؛ دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	دستورجلسات مطروحه در شورا با موضوع پیگیری گزارش اتاق‌ها درباره امتیازات موجود در	تعداد	سالانه	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	1	100
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
47.63						
میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی						
84.29						
درصد نهایی اجرای حکم بیست و یک						
1.58						
درصد اجرای حکم بیست و یک از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0188)						

از منظر شورای گفتگو، موضوع شناسایی امتیازات موجود در قوانین و مقررات برای بنگاه‌های با مالکیت غیر از بخش‌های خصوصی و تعاونی مورد پیگیری قرار گرفته و در یکی از جلسات شورا بررسی پیشنهاد امکان پرداخت هزینه دموارژ برای بخش خصوصی به صورت ارز به نرخ نیمایی مطرح شده است؛ ولی اهمیت تعیین امتیازات و تبعیض‌های موجود در قوانین که در این بند مورد اشاره قرار گرفته و اتاق‌ها موظف به شناسایی آنها بوده‌اند به گونه‌ای است که فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار، میزان موفقیت شورا در این خصوص را 47.63 درصد اعلام نموده‌اند که نسبت به سال گذشته 2.15 واحد کاهش داشته است. بنابراین به نظر می‌رسد دستیابی به این هدف به طور کامل محقق نشده و 84.29 درصد بوده است.

مستندات:

نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره بیست و دو

چ - ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاه‌های اجرایی با فعالان اقتصادی بخش‌های خصوصی و تعاونی به منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در این قراردادها.

خلاصه حکم شماره بیست و دو (بند چ ماده 11): ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاه‌های اجرایی با فعالان اقتصادی بخش‌های خصوصی و تعاونی به منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در این قراردادها؛

دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

رتبف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	تعداد دستورجلسات مطروحه در شورا با موضوع ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاه‌های اجرایی ...	تعداد	سالانه	سالانه (شش ماهه دوم +99 شش ماهه اول سال 1400)	1	100
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
درصد نهایی اجرای حکم بیست و دو						
درصد اجرای حکم بیست و دو از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0122)						
1.22						

به نظر می‌رسد با توجه به برنامه‌ریزی انجام شده برای طرح این گونه موارد در جلسات شورا، بررسی موضوع (با عنوان مراتب اعتراض به وضعیت اجرای مفاد تبصره ماده 23 قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار از سوی بانک ها و موسسات اعتباری) که برای یکبار در طول سال انجام شده از نظر دبیرخانه شورا کفایت داشته و حکم فوق به طور صد درصد محقق شده است.

مستندات:

نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره بیست و سه

بند ح ماده 11- زمینه سازی برای شناسایی واحدهای تولیدی مشمول پرداخت مالیات با همکاری تشکل های اقتصادی به منظور دریافت مالیات از همه فعالان اقتصادی و گسترش پایه مالیاتی.

خلاصه حکم شماره بیست و سه: زمینه سازی برای شناسایی واحدهای تولیدی مشمول پرداخت مالیات با همکاری تشکل های اقتصادی به منظور دریافت مالیات از همه فعالان اقتصادی و گسترش پایه مالیاتی؛ دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

امتیاز از 100	مقدار/ عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
100	1	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	دستور جلسات شورا در ارتباط با موضوع تسهیل شرایط پرداخت مالیات توسط فعالان اقتصادی و گسترش پایه های مالیاتی	1
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
40.41	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظر سنجی					
82.12	درصد نهایی اجرای حکم بیست و سه					
1.36	درصد اجرای حکم بیست و سه از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0166)					

به نظر می رسد با توجه به برنامه ریزی انجام شده برای طرح این گونه موارد در جلسات شورا، بررسی موضوع که برای یکبار در طول سال انجام شده از نظر دبیرخانه شورا کفایت داشته و حکم فوق به طور صد درصد محقق شده است. خاطر نشان می سازد در این جلسه، طرح مالیات بر عایدی سرمایه مورد بررسی قرار گرفته است. با این حال از نظر فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار، این میزان فعالیت کافی نبوده (ثبت امتیاز 40.41) و اقدامات بیشتری از سوی شورا برای شناسایی واحدهای تولیدی مشمول پرداخت مالیات با همکاری تشکل های اقتصادی به منظور دریافت مالیات از همه فعالان اقتصادی و گسترش پایه مالیاتی مورد نیاز است. قابل توجه است که متوسط نظر خبرگان اقتصادی نسبت به سال گذشته مقدار 11.28 واحد کاهش داشته که **نیازمند بررسی** است.

مستندات:

نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره بیست و چهار

بند خ ماده 11- تعیین و انتشار اطلاعات آماری مورد نیاز برای فعالان اقتصادی با قید روزآمدسازی مستمر در پایگاه اطلاعات آماری کشور موضوع ماده (6) این قانون.

خلاصه حکم شماره بیست و چهار: تعیین و انتشار اطلاعات آماری مورد نیاز برای فعالان اقتصادی؛ دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

رتبف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	عناوین شاخص‌ها و اقلام آماری بروزرسانی و مصوب شده توسط شورا	تعداد	دوسالانه	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	80	80
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
46.22						
میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی						
77.86						
درصد نهایی اجرای حکم بیست و چهار						
1.20						
درصد اجرای حکم بیست و چهار از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0155)						

فهرست اقلام و شاخص‌های موضوع ماده 6 قانون بهبود که در قالب بند خ ماده 11 نیز مورد استناد قرار شده در سال 1395 توسط شورای گفتگو تصویب و به مرکز آمار ایران ابلاغ شده است و مقرر گردیده بود که هر دو سال یکبار نسبت به بازنگری و بروزرسانی اقلام اقدام شود. این مهم در دستور کار اتاق ایران برای نیمه دوم سال 1399 پیش‌بینی شده بود که با توجه به شرایط خاص حاکم در آن سال، در سال 1400 عملیاتی شد و برای تصویب شورا در سال 1401 ارسال خواهد شد. لذا اصل موضوع تعیین اقلام و شاخص‌های آماری از نظر شورا انجام شده (امتیاز 80 از 100) ولی بروزرسانی این اقلام متناسب با نیازهای روز فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران در کشور کامل نشده است. همچنین از آنجا که میزان رضایت فعالان اقتصادی از تولید آمار و اطلاعات در کشور موضوع حکم شماره 9 معادل 46.22 اعلام شده است (رشد 5 واحدی میانگین نظر خبرگان نسبت به سال گذشته) و ارتباط مستقیمی بین فرایند تعیین و اعلام نیازهای آماری و تولید آمار مورد نیاز فعالان اقتصادی وجود دارد، بنابراین با احتساب مقدار امتیاز نظرسنجی، درصد نهایی اجرای حکم بیست و چهار معادل 77.86 محاسبه شده است.

مستندات:

نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره بیست و پنج

بند د ماده 11- تعیین مصادیق امتیازات تخصیص یافته به بخش های تعاونی و خصوصی موضوع مواد (22) و (27) این قانون.

خلاصه حکم شماره بیست و پنج: تعیین مصادیق امتیازات تخصیص یافته به بخش های تعاونی و خصوصی؛ دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

امتیاز از 100	مقدار/ عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
100	2	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	تعداد دستورجلسات مطروحه در شورا با موضوع تعیین مصادیق امتیازات تخصیص یافته به بخش های تعاونی و خصوصی (حالت بهینه: حداقل یک دستور در سال)	1
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
100	درصد نهایی اجرای حکم بیست و پنج					
1.11	درصد اجرای حکم بیست و پنج از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0111)					

به نظر می رسد با توجه به برنامه ریزی انجام شده برای طرح این گونه موارد در جلسات شورا، بررسی موضوع (با عناوین 1- رفع مشکل دریافت لیست و بیمه پردازی مدیران موظف اشخاص حقوقی با ابلاغ بخشنامه سازمان تأمین اجتماعی در اجرای بند (11) بخشنامه (9) مشترک فنی و درآمد با نرخ 27 درصد و با رعایت افزایش سالیانه مزد و حقوق مصوب شورای عالی کار و یا با نرخ تورم مصوب مراجع ذیصلاح، 2- کاهش حق بیمه قراردادهای دریایی از 7 درصد به 3 درصد با ابلاغ بخشنامه سازمان تأمین اجتماعی) برای دو بار در طول سال که در جلسات شورا برگزار شده از نظر دبیرخانه شورا کفایت داشته و حکم فوق به طور صد درصد محقق شده است.

مستندات:

نامه شماره 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره بیست و شش

تبصره 4 ماده 11- مصوبات شورا حداکثر ظرف مدت سی روز در دستور کار هیئت دولت قرار می‌گیرد تا در جلسه هیئت دولت مطرح و نسبت به آن تصمیم‌گیری شود.

خلاصه حکم شماره بیست و شش: قرار گرفتن مصوبات شورای گفتگو در دستور کار هیئت وزیران ظرف مدت 30 روز؛ دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و هیئت دولت.

امتیاز از 100	مقدار/ عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
100	0	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	مصوبات شورا که در دستور کار هیئت وزیران قرار گرفته	1
100	0	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	کل مصوبات ارسالی از سوی دبیرخانه شورا به دبیرخانه هیئت دولت	2
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
100	درصد نهایی اجرای حکم بیست و شش					
2.11	درصد اجرای حکم بیست و شش از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0211)					

طی یکسال منتهی به مهر 1400، مصوبه‌ای که قابل طرح در هیئت وزیران باشد از سوی شورای گفتگو ارائه نشده است.

مستندات:

نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره بیست و هفت

ماده 12- تشکل های اقتصادی سراسری می توانند درخواست های خود را برای اصلاح قوانین، مقررات، بخشنامه ها، دستورالعمل ها و رویه های اجرایی مخل کسب و کار، به همراه استدلال فنی و حقوقی مربوطه به دبیرخانه شورای گفتگو ارسال و درخواست خود را پیگیری کنند. در صورت مخالفت شورای گفتگو با درخواست ارسال شده، دبیرخانه شورا موظف است دلایل مخالفت با درخواست مربوطه را به طور کتبی به تشکل ذی ربط اطلاع دهد.

خلاصه حکم شماره بیست و هفت: ارائه کتبی دلایل مخالفت شورای گفتگو با درخواست های رد شده تشکل های اقتصادی توسط دبیرخانه؛

دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

امتیاز از 100	مقدار / عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
100	0	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	درخواست های رد شده تشکل های اقتصادی در صحن شورا که توسط دبیرخانه کتبا ارائه دلیل شده است	1
100	0	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	کل درخواست های رد شده در صحن شورا	2
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
100	درصد نهایی اجرای حکم بیست و هفت					
1	درصد اجرای حکم بیست و هفت از قانون بهبود با احتساب وزن (0.01)					

در دوره گزارش، هیچ درخواستی در صحن شورای گفتگوی رد نشده است.

مستندات:

نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره بیست و هشت

ماده 13- در هر یک از استان‌ها، استاندار موظف است با همکاری رؤسای اتاق‌ها در استان، شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در استان را با ترکیبی متناسب با این شورا و به ریاست خود تشکیل دهد و فرایند دریافت و بررسی درخواست تشکیل‌ها و فعالان اقتصادی و اتخاذ تصمیم در جهت بهبود محیط کسب و کار در استان را سازماندهی کند. شوراهای گفتگو در استان‌ها موظفند آن دسته از گزارش‌ها و درخواست‌های رسیده که ابعاد ملی و فراگیر داشته باشد را جهت بررسی و تصمیم‌گیری به دبیرخانه شورای گفتگو ارسال کنند.

خلاصه حکم شماره بیست و هشت: تشکیل شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی؛ دستگاه متولی: استانداران.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	جلسات برگزار شده شوراهای گفتگوی استانی	تعداد	سالانه	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	325	87
2	کل جلسات مورد انتظار برای برگزاری در استان‌ها	تعداد	سالانه	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	372	87
87	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
53.81	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
77.04	درصد نهایی اجرای حکم بیست و هشت					
0.85	درصد اجرای حکم بیست و هشت از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0111)					

با توجه به نقش شورای گفتگوی استانی دولت و بخش خصوصی و تاثیر آن بر حل مشکلات و موانع فعالان اقتصادی در استان‌ها، برگزاری منظم (حداقل 12 جلسه در سال) و پیگیری موضوعات توسط این شورا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که با بررسی آمار مربوط به جلسات تشکیل شده، عملکرد این حکم در 31 استان کشور از نظر دبیرخانه شورای گفتگو معادل 87 درصد است که نسبت به سال گذشته حدود ده واحد رشد داشته است. از سوی دیگر، فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار در استان‌ها نیز عملکرد شورای گفتگوی استانی و تأثیرگذاری آن بر بهبود فضای کسب و کار را معادل 53.81 اعلام نموده‌اند (نسبت به سال گذشته 2.36 واحد کاهش داشته) که با این حساب، درصد تحقق اجرای این حکم برابر 77.04 درصد محاسبه شده است.

مستندات:

- نامه شماره 12455 مورخ 1401/01/27 معاونت هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای وزارت کشور.
- نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.
- گزارش‌های ارزیابی عملکرد شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی در شش ماهه دوم 1399 و شش ماهه اول 1400

حکم شماره بیست و نه

تبصره ماده 13- دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفتگو و فرم‌های درخواست از این شورا توسط دبیرخانه شورای گفتگو در اتاق ایران تهیه و به شوراهای استانی ارسال می‌شود. خلاصه حکم شماره بیست و نه: دستورالعمل نحوه تشکیل و اداره جلسات شورای گفتگو؛ دستگاه متولی: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.

امتیاز از 100	مقدار/ عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
100	2	سالانه (شش ماهه دوم 99+ شش ماهه اول سال 1400)	سالانه	تعداد	پایش دوره ای عملکرد شوراهای گفتگوی استانی	1
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
100	درصد نهایی اجرای حکم بیست و نه					
0.611	درصد اجرای حکم بیست و نه از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0061)					

با عنایت به این که در طول سال گذشته دوبار عملکرد شوراهای استانی توسط دبیرخانه شورای گفتگو مورد ارزیابی قرار گرفته است لذا عملکرد این حکم معادل 100 در نظر گرفته شده است.

مستندات:

نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.

حکم شماره سی

ماده 14- به منظور تعامل مستمر با فعالان اقتصادی اعم از کارفرمایی و کارگری و تلاش برای حل مشکلات آنان و ارائه پیشنهاد برای اصلاح قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و رویه‌های اجرایی به شورای گفتگو، وزرا و رؤسای دستگاه‌های اجرایی و قضایی مرتبط با محیط کسب و کار و رؤسا و مدیران کل این دستگاه‌ها در مراکز استان‌ها موظفند یکی از معاونان خود را به عنوان مسئول بهبود محیط کسب و کار تعیین و معرفی نمایند.

خلاصه حکم شماره سی: تعیین یکی از معاونان دستگاه‌های اجرایی و قضایی مرتبط با محیط کسب و کار در تهران و مراکز استان‌ها به عنوان مسئول بهبود محیط کسب و کار؛

دستگاه متولی: وزرا و رؤسای دستگاه‌های اجرایی و قضایی مرتبط با محیط کسب و کار.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	معاونان منصوب شده در دستگاه‌های اجرایی استان‌ها مرتبط با بهبود محیط کسب و کار	تعداد	سالانه	-	-	-
2	کل دستگاه‌های اجرایی مرتبط در استان‌ها	تعداد	سالانه	-	-	-
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
53.81 میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی						
53.81 درصد نهایی اجرای حکم سی						
0.66 درصد اجرای حکم سی از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0122)						

در خصوص اطلاعات مربوط به محاسبه شاخص اجرای این حکم در سطح استانی، طی نامه‌ای از وزارت کشور (سال گذشته و سال 1400) استعلام به عمل آمد که پاسخی دریافت نشد. لذا همانند محاسبات انجام شده در سال گذشته عمل شد. با این حال همان گونه که در بخش روش شناسی این گزارش هم به آن اشاره شده است، در این گونه موارد براساس نظر فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار عمل کرده و نتایج حاصل از نظرسنجی برای این حکم ملاک قرار گرفته است.

مستندات:

ندارد.

حکم شماره سی و یک

تبصره ماده 14- تشخیص دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی است.

خلاصه حکم شماره سی و یک: تشخیص دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار؛ دستگاه متولی: وزیر امور اقتصادی و دارایی.

امتیاز از 100	مقدار / عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
100	1	1400	دو سالانه	تعداد	فهرست عناوین دستگاه‌های مرتبط با محیط کسب و کار	1
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
100	درصد نهایی اجرای حکم سی و یک					
0.67	سهم حکم سی و یک از اجرای قانون بهبود با احتساب وزن (0.0066)					

وزارت امور اقتصادی و دارایی طی نامه شماره 80/212171 مورخ 1400/12/11 آخرین به‌روزرسانی فهرست دستگاه‌های اجرایی را اعلام نموده‌اند.

مستندات:

نامه شماره 80/29309 مورخ 1401/02/20 وزارت امور اقتصادی و دارایی به اتاق ایران.

حکم شماره سی و دو

ماده 15- کلیه دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار همچنین سازمان‌ها و ادارات کل آنها در مراکز استان‌ها موظفند به سؤالات نمایندگان تشکل‌ها و فعالان اقتصادی پاسخ دهند و مطالبات و شکایات آنها را بررسی نمایند.

خلاصه حکم شماره سی و دو: پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی سراسر کشور به سؤالات نمایندگان تشکل‌ها و فعالان اقتصادی؛ دستگاه متولی: کلیه دستگاه‌های اجرایی.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	سؤالات و پیشنهادات تشکل‌ها که از سوی دستگاه‌های اجرایی به آنها پاسخ داده شده	تعداد	سالانه	از 97/7/1 تا 99/10/25	2819	92.76
2	کل سؤالات و پیشنهادات ارسالی به دستگاه‌های اجرایی از سوی تشکل‌ها	تعداد	سالانه	از 97/7/1 تا 99/10/25	3039	92.76
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
43.64						
میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی						
77.98						
درصد نهایی اجرای حکم سی و دو						
1.21						
درصد اجرای حکم سی و دو از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0155)						

با توجه به این که وزارت امور اقتصادی و دارایی اطلاعات به‌روز رسانی شده راجع به عملکرد این حکم را ارائه نمودند لذا از مقادیر گزارش پایش سال گذشته جایگذاری شد. از سوی دیگر میزان رضایت فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار نیز از پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی به میزان 43.64 درصد اعلام شده است که نسبت به سال گذشته معادل 3.85 واحد کاهش را نشان می‌دهد.

مستندات:

گزارش پایش قانون بهبود مستمر کسب و کار- اتاق بازرگانی سال 1399.

حکم شماره سی و سه

ماده 16- شهرداری‌ها موظفند به منظور بالابردن امکان دسترسی تولیدکنندگان کوچک و متوسط ایرانی به بازار مصرف و ایجاد امنیت برای فروشندگان کم سرمایه با استفاده از زمین‌های متعلق به خود و یا وزارت راه و شهرسازی، مکان‌های مناسبی برای عرضه کالاهای تولید داخل آماده نمایند و بر مبنای قیمت تمام شده به صورت روزانه، هفتگی و ماهانه به متقاضیان عرضه کالاهای ایرانی اجاره دهند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور و نمایندگان شورای عالی استان‌ها و شورای اصناف کشور تهیه می‌شود و پس از تصویب هیئت وزیران به شهرداری‌های سراسر کشور ابلاغ می‌گردد.

خلاصه حکم شماره سی و سه: آماده سازی مکان‌هایی برای عرضه کالاهای ایرانی، دسترسی تولیدکنندگان کوچک و متوسط ایرانی به بازار مصرف و ایجاد امنیت برای فروشندگان کم سرمایه؛
دستگاه متولی: شهرداری‌ها.

امتیاز از 100	مقدار / عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
60	270	1400	سالانه	تعداد	نمایشگاه‌های عرضه محصولات تولیدکنندگان کوچک و متوسط ایجاد شده توسط شهرداری‌ها	1
60	448	1400	سالانه	تعداد	کل نمایشگاه‌های عرضه محصولات تولیدکنندگان کوچک و متوسط مورد نیاز در کشور	2
60	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
35.92	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
52.78	درصد نهایی اجرای حکم سی و سه					
0.99	درصد اجرای حکم سی و سه از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0188)					

با عنایت به این که دبیرخانه شهرداری کلان‌شهرها اطلاعات مورد نظر برای محاسبه این شاخص را ارائه نکرده اند؛ بنابراین میزان اجرایی شدن این حکم بر اساس گزارش اقدامات سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور استخراج شده و با تلفیق نظرات خبرگان اقتصادی مورد محاسبه قرار گرفته است. لازم به ذکر است آیین‌نامه موضوع این حکم توسط دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط تهیه شده و مقرر گردیده بود که سامانه‌ای به منظور اجرای وظایف مندرج در این حکم ایجاد شود که در این زمینه اطلاعاتی دریافت نشده است.

مستندات:

نامه شماره 12455 مورخ 1401/01/27 معاونت هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای وزارت کشور.
گزارش سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور.

حکم شماره سی و چهار

ماده 17- به منظور توانمندسازی، ارزیابی و ارتقای شایستگی مدیریت بخش‌ها و بنگاه‌های اقتصادی کشور اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی و نیز هم‌افزایی و توسعه ظرفیت‌های مشاوره مدیریت در کشور، «سازمان نظام مشاوره مدیریت» در قالب شخصیت حقوقی مستقل غیردولتی و غیرانتفاعی تشکیل می‌شود. اساسنامه این سازمان با همکاری تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط از سوی اتاق‌ها تهیه می‌شود و ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون و طی مراحل از طریق دولت به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

خلاصه حکم شماره سی و چهار: تشکیل سازمان نظام مشاوره مدیریت؛
دستگاه متولی: دولت.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار / عملکرد	امتیاز از 100
1	گزارش آخرین وضعیت	تعداد	سالانه	-	-	-
0	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
0	درصد اجرای حکم سی و چهار					
0	سهم حکم سی و چهار از اجرای قانون بهبود با احتساب وزن (0.0122)					

با توجه به این که اجرای این حکم از سوی دولت در دستور کار قرار نگرفته است؛ لذا عملکرد این حکم صفر در نظر گرفته می‌شود.

مستندات:

ندارد.

حکم شماره سی و پنج

ماده 18- به منظور ارتقای کیفیت خدمات، شفاف‌سازی و شکل‌گیری بازار کار در زیربخش‌های مختلف بخش ساختمان و ایجاد سهولت و امنیت برای متقاضیان نیروی کار در این بخش، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است زمینه شکل‌گیری تشکل‌های صنفی شاغلان در بخش ساختمان را فراهم کند. این تشکل‌ها مسئولیت تعیین هویت، طبقه‌بندی مهارتی، کارایی، معرفی کارجویان به کارفرمایان، معرفی کارگران و استادکاران به مراکز فنی و حرفه‌ای و پیگیری امور بیمه درمان و بازنشستگی و امور رفاهی شاغلان در بخش ساختمان را برعهده دارند.

خلاصه حکم شماره سی و پنج: فراهم آوردن زمینه شکل‌گیری تشکل‌های صنفی بخش ساختمان؛ دستگاه متولی: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	تشکل‌های ایجاد شده در بخش ساختمان	تعداد	سالانه	1399	3	100
2	کل تشکل‌های ساختمانی مورد نیاز	تعداد	سالانه	1399	-	100
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
درصد نهایی اجرای حکم سی و پنج						
درصد اجرای حکم سی و پنج از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0083)						
0.83						

با توجه به عدم دریافت اطلاعات از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اطلاعات گزارش پایش در سال گذشته جایگذاری شد. ذکر این نکته ضرورت دارد که در حال حاضر بیش از 400 تشکل صنفی شاغلان در بخش ساختمان در سراسر کشور فعالیت دارند که به نظر می‌رسد با توجه به تعدد تشکل‌های مربوط، ایجاد تشکل‌های جدید در این حوزه ضرورت ندارد و در مقابل ادغام و یکپارچگی تشکل‌ها در راستای هم‌افزایی بیشتر آن گونه که در ماده 5 همین قانون نیز به آن اشاره شده، اهمیت بیشتری در سال‌های اخیر یافته است.

مستندات:

نامه شماره 218477 مورخ 1399/11/21 وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به اتاق ایران

حکم شماره سی و شش

ماده 19- (بخش اول) به منظور ایجاد شفافیت و امکان رقابت همه ذی نفعان در انجام معامله با دستگاه‌های اجرایی، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور موظف است با استفاده از امکانات و نیروی انسانی موجود خود، پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات موضوع ماده (23) قانون برگزاری مناقصات را به پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی توسعه و ارتقا دهد. این پایگاه اطلاع‌رسانی باید اطلاعات کلیه معاملات متوسط و بزرگ بخش عمومی شامل خرید، فروش، اجاره و غیره را اعم از این که از طریق برگزاری مزایده یا مناقصه یا موارد عدم الزام به تشریفات یا ترک تشریفات یا دیگر روش‌ها تشکیل و منعقد شده باشد به تفکیک دستگاه و موضوع و نیز به تفکیک شهرستان، استان و ملی در زمانی که برای همه واجدان شرایط، فرصت برابر فراهم کند، به اطلاع عموم برساند.

خلاصه حکم شماره سی و شش: ایجاد پایگاه جامع معاملات بخش عمومی و انتشار اطلاعات کلیه معاملات متوسط و بزرگ بخش عمومی شامل خرید، فروش، اجاره به تفکیک دستگاه و موضوع و نیز به تفکیک شهرستان، استان و ملی؛ دستگاه متولی: وزارت صمت.

رتبف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	کل معاملات بخش عمومی ثبت شده در سامانه جامع معاملات	تعداد	سالانه	1400	1305672	77
2	کل معاملات دستگاه‌های اجرایی	تعداد	سالانه	1400	1695690	77
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
46.4 میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی						
67.82 درصد نهایی اجرای حکم سی و شش						
2.03 درصد اجرای حکم سی و شش از قانون بهبود با احتساب وزن (0.03)						

با توجه به این که در سال‌های اخیر، وزارت صمت متولی سامانه ثبت معاملات دولتی شده است؛ این وزارتخانه نیز با ایجاد سامانه ستاد (سامانه تدارکات الکترونیکی دولت) نسبت به ثبت معاملات (خرید، فروش، مناقصه، مزایده ...) جاری دستگاه‌های اجرایی (1695690 فقره) در این سامانه اقدام نموده است. البته آنگونه که از اطلاعات موجود در این سامانه قابل استخراج است از 1261 دستگاه‌های اجرایی مشمول هنوز 288 دستگاه اجرایی، اطلاعات معاملات خود را در این سامانه ثبت نکرده و یا فعال نبوده‌اند. از نظر فعالان اقتصادی نیز شفاف‌سازی اطلاعات در سامانه ستاد با حدود 46.4 درصد رضایت همراه بوده است. لذا میزان تحقق این حکم بر اساس اطلاعات (داشبورد مدیریتی) سامانه و نظر خبرگان معادل 67.82 درصد محاسبه شده است.

مستندات:

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس <https://www.setadiran.ir/setad/cms/setadTransactions>

حکم شماره سی و هفت

ماده 19- (بخش دوم) همچنین پس از انعقاد قرارداد، نام طرف قرارداد و مشخصات، کیفیت و کمیت مورد معامله و مدت و مبلغ قرارداد و حسب مورد تغییرات بعدی حجم و مبلغ اصل قرارداد یا الحاقیه‌های آن را اعلان نماید. کلیه دستگاه‌های اجرایی موظف به همکاری با این پایگاه اطلاع‌رسانی و ارائه اطلاعات یادشده در زمان‌های تعیین شده توسط این پایگاه هستند.

خلاصه حکم شماره سی و هفت: ارائه اطلاعات یاد شده در صدر ماده به پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی؛

دستگاه متولی: کلیه دستگاه‌های اجرایی، وزارت صمت

رتبف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار / عملکرد	امتیاز از 100
1	کل آگهی‌های منتشر شده در مورد معاملات در سامانه	تعداد	سالانه	1400	1305672	77
2	کل معاملات انجام گرفته در بخش عمومی	تعداد	سالانه	1400	1695690	77
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
درصد نهایی اجرای حکم سی و هفت						
درصد اجرای حکم سی و هفت از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0111)						
						0.85

همان‌گونه که در مورد حکم شماره 36 نیز بیان شد با ایجاد سامانه ستاد و الکترونیکی شدن اطلاع‌رسانی در مورد معاملات دولتی، موضوع درج آگهی‌های مربوط نیز همزمان مورد توجه قرار گرفته است؛ با توجه به الزامات ثبت اطلاعات آگهی‌های معاملات در سامانه مزبور، از آنجا که اطلاعاتی در زمینه تعداد آگهی‌های منتشره بدست نیامده است لذا برای محاسبه این شاخص نیز از ارقام مشابه در شاخص حکم شماره 36 استفاده شده است.

مستندات:

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس

<https://www.setadiran.ir/setad/cms/setadTransactions#top>

حکم شماره سی و هشت

تبصره 2 ماده 19- کلیه معاملات بخش عمومی موضوع این ماده بدون رعایت حکم این ماده، مصداق اخلاق در رقابت موضوع ماده (45) قانون اصل (44) است و شورای رقابت موظف است خود و یا با شکایت ذی نفعان، به موارد عدم رعایت حکم این ماده رسیدگی و براساس ماده (61) قانون اصل (44) درباره آنها تصمیم بگیرد. خلاصه حکم شماره سی و هشت (تبصره 2 ماده 19): رسیدگی و تصمیم گیری در صورت عدم انتشار اطلاعات معاملات بخش عمومی در پایگاه اطلاع رسانی معاملات بخش عمومی؛ دستگاه متولی: شورای رقابت.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	کل معاملات اطلاع رسانی نشده، رسیدگی شده توسط شورای رقابت	تعداد	سالانه	1400	0	-
2	کل معاملات اطلاع رسانی نشده در سامانه	تعداد	سالانه	1400	-	-
-	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
42.02	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
42.02	درصد نهایی اجرای حکم سی و هشت					
0.42	درصد اجرای حکم سی و هشت از قانون بهبود با احتساب وزن (0.01)					

بر اساس این ماده قانونی، شورای رقابت وظیفه بررسی شکایت های ذی نفعان به موارد عدم رعایت این حکم را بر عهده دارد. از آنجا که بر اساس اطلاعات موجود که در احکام شماره 36 و 37 هم مورد توجه قرار گرفته، کماکان بخشی از دستگاه های اجرایی اطلاعات مربوط به معاملات خود را در سامانه ستاد وارد و ثبت نکرده اند؛ بنابراین موضوع اعلام شکایت از سوی ذی نفعان در خصوص نحوه اجرای این حکم و ماده قانونی غیرمحمول نیست. با این حال شورای رقابت طی نامه ای اعلام نموده که در سال 1400 شکایتی به آن شورا واصل نشده و سامانه ای هم در این خصوص طراحی نشده است. به همین دلیل، میزان عملکرد اجرای این حکم از نتایج نظرسنجی و از نظرات فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار برآورد و جایگذاری شده است.

مستندات:

نامه شماره 10/01/240/ص مورخ 1401/03/09 شورای رقابت.

حکم شماره سی و نه

ماده 20- دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی که تحت مدیریت دستگاه‌های دولتی هستند و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته و متعلق به این دستگاه‌ها و مؤسسات در تمامی معاملات خود صرف نظر از نحوه و منشأ تحصیل منابع آن، مشمول قانون برگزاری مناقصات یا آیین‌نامه‌های معاملاتی قانونی و اختصاصی خود هستند. خلاصه حکم شماره سی و نه: شمول قانون برگزاری مناقصات به همه دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌ها و مؤسسات وابسته؛ دستگاه متولی: دستگاه‌های اجرایی.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	کل دستگاه‌های اجرایی موجود (دارای اطلاع) در سامانه معاملات	تعداد	سالانه	1400	973	77
2	کل دستگاه‌های اجرایی مشمول قانون مناقصات	تعداد	سالانه	1400	1261	77
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
درصد نهایی اجرای حکم سی و نه						
درصد اجرای حکم سی و نه از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0188)						
1.45						

همان‌گونه که در مورد حکم شماره 36 نیز بیان شد با ایجاد سامانه ستاد و الکترونیکی شده اطلاع‌رسانی در مورد معاملات دولتی، موضوع شمول قانون برگزاری مناقصات نیز همزمان در این سامانه مورد توجه قرار گرفته است؛ لذا با توجه به الزامات ثبت اطلاعات برگزاری مناقصات به عنوان یکی از شقوق انجام معاملات دولتی در سامانه مزبور، محاسبه این شاخص نیز براساس داده‌های حاصل از داشبورد مدیریتی سامانه ستاد انجام پذیرفته است. البته وزارت صمت در این خصوص پاسخی ارائه نکرده‌اند.

مستندات:

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس

<https://mpr.setadiran.ir/dashboard.aspx>

حکم شماره چهل

ماده 21- در مواردی که براساس مواد (27) و (28) قانون برگزاری مناقصات، ترک تشریفات مناقصه صورت می‌گیرد، بالاترین مقام دستگاه اجرایی مناقصه‌گذار موظف است مصوبه جلسه و دلایل ترک تشریفات مناقصه را ظرف سه روز کاری پس از برگزاری جلسه و نیز هویت طرف قرارداد در هر مناقصه ترک تشریفات شده را تا سه روز پس از انتخاب طرف قرارداد، به پایگاه اطلاع‌رسانی معاملات بخش عمومی ارسال کند.

خلاصه حکم شماره چهل: انتشار اطلاعات ترک تشریفات مناقصه‌های برگزار شده در پایگاه اطلاع‌رسانی معاملات بخش عمومی؛

دستگاه متولی: تمامی دستگاه‌های اجرایی.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	معاملات ترک مناقصه اطلاع‌رسانی شده	تعداد	سالانه	-	-	-
2	کل معاملات ترک مناقصه انجام شده	تعداد	سالانه	-	-	-
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
42.02	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
42.02	درصد نهایی اجرای حکم چهل					
0.49	درصد اجرای حکم چهل از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0116)					

با عنایت به این که در این سامانه اطلاعات جامعی در مورد مناقصات برگزار شده (البته برای آن دسته از معاملاتی که در آن ثبت می‌شوند) وجود دارد؛ لذا فرایندهای اطلاع‌رسانی به شکل الکترونیکی و مطلوبی در این سامانه صورت می‌پذیرد. با این حال از آنجا که درصدی از معاملات دولتی در این سامانه ثبت نمی‌شود؛ بنابراین میزان تحقق کامل اطلاع‌رسانی در زمینه ترک مناقصه در تمامی دستگاه‌های اجرایی ممکن نیست. نهایتاً با احتساب نظر خبرگان میزان تحقق این حکم معادل 42.02 درصد محاسبه شده است.

مستندات:

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس

<https://mpr.setadiran.ir/dashboard.aspx>

حکم شماره چهل و یک

ماده 22- کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند در انتخاب طرف قرارداد در معاملات خود از جمله پیمانکاری‌ها و امثال آنها، چنانچه اشخاص حقوقی بخش عمومی اعم از دولتی و غیردولتی و اشخاص حقیقی و حقوقی بخش‌های تعاونی و خصوصی از لحاظ ضوابط عمومی انتخاب طرف قرارداد در شرایط برابر باشند، اشخاص حقیقی و حقوقی بخش‌های تعاونی و خصوصی را در اولویت قرار دهند.

خلاصه حکم شماره چهل و یک: اولویت دادن به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی در معاملات دستگاه‌های اجرایی؛
دستگاه متولی: کلیه دستگاه‌های اجرایی.

رتیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار / عملکرد	امتیاز از 100
1	معامله واگذار شده به بخش خصوصی	تعداد	سالانه	1400	674884	39.8
2	معامله واگذار شده به بخش تعاونی	تعداد	سالانه			
3	کل معاملات انجام شده در سامانه	تعداد	سالانه	1400	1695690	
39.8	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
39.80	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
39.8	درصد نهایی اجرای حکم چهل و یک					
0.75	درصد اجرای حکم چهل و یک از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0188)					

از آنجا که دستیابی به اطلاعات متقن در زمینه شرایط مندرج در این حکم از طریق داشبوردهای موجود در سامانه ستاد ممکن نیست؛ لذا با مراجعه به این سامانه، اطلاعات مربوط به معاملات واگذار شده به دو بخش تعاونی و خصوصی با نظر فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار محاسبه شد. خبرگان معتقدند که در شرایط برابر، اولویت دادن به انتخاب بخش‌های خصوصی و تعاونی در معاملات، کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد.

مستندات:

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس

<https://mpr.setadiran.ir/dashboard.aspx>

حکم شماره چهل و دو

ماده 23- کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور ایجاد تراضی و عادلانه نمودن قراردادهای و قراردادهای الحاقی در انعقاد قرارداد با شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی برای خرید کالا یا خدمت، از فرم‌های یکنواخت استفاده نمایند و یک نسخه از این فرم‌ها را برای هر کدام از اتاق‌ها ارسال دارند.

خلاصه حکم شماره چهل و دو: استفاده از فرم‌های یکسان در قرارداد با شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی؛ دستگاه متولی: کلیه دستگاه‌های اجرایی.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار / عملکرد	امتیاز از 100
1	نمونه قراردادهای با فرم یکسان	تعداد	سالانه	-	-	-
2	کل نمونه قراردادهای مورد استفاده دولت	تعداد	سالانه	-	-	-
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
38.98	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
38.98	درصد نهایی اجرای حکم چهل و دو					
0.52	درصد اجرای حکم چهل و دو از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0133)					

هرچند اقداماتی از سوی معاونت حقوقی ریاست جمهوری برای استعلام از کلیه دستگاه‌های کشور در زمینه بررسی قالب قراردادهای مورد استفاده آنان در سال گذشته صورت پذیرفت ولی تا زمان تهیه این گزارش، جمع‌بندی اطلاعات مورد نیاز برای محاسبه شاخص مورد نظر در این حکم از سوی آن معاونت تهیه و ارسال نشده است. البته معدود دستگاه‌های اجرایی از جمله سازمان‌های تابعه وزارت نیرو که مستقیماً با مرکز پژوهش‌های اتاق ایران ارتباط برقرار نمودند، از ثابت بودن قالب قراردادهای مورد استفاده در آن سازمان‌ها خبر دادند. در هر حال از آنجا که اطلاعات موثقی در این خصوص از تمامی دستگاه‌های اجرایی دریافت نشده است؛ لذا مبنای محاسبه این حکم نظرسنجی از فعالان اقتصادی در نظر گرفته شده است. خاطرنشان می‌سازد میانگین نظرات فعالان اقتصادی نسبت به سال قبل معادل 2.37 واحد کاهش یافته است.

مستندات:

ندارد.

حکم شماره چهل و سه

تبصره ماده 23- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف شش ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون فرم‌های یکنواختی برای هریک از عقود اسلامی که منجر به اعطا تسهیلات می‌شود، همچنین نحوه اعطا تسهیلات و شیوه‌های اخذ ضمانتنامه از بخش‌های خصوصی و تعاونی متناسب با اعتبار سنجی مشتریان را تهیه کند و به تصویب شورای پول و اعتبار برساند و بر حسن اجرای آن نظارت نماید.

خلاصه حکم شماره چهل و سه: تهیه فرم‌های یکنواخت برای عقود مالی در بانک‌ها و همچنین نحوه اعطای تسهیلات و شیوه‌های اخذ ضمانتنامه از بخش‌های خصوصی و تعاونی، با اعتبارسنجی مشتریان توسط بانک مرکزی و تصویب آن در شورای پول و اعتبار؛

دستگاه متولی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	نمونه فرم‌های یکنواخت عقود مالی	تعداد	سالانه	1400	14	100
2	کل فرم‌های مورد استفاده در عقود مالی	تعداد	سالانه	1400	14	100
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
درصد نهایی اجرای حکم چهل و سه						
درصد اجرای حکم چهل و سه از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0133)						
						1.33

با توجه به اطلاعات دریافتی طی نامه شماره 01/73480 از بانک مرکزی جمهوری اسلامی برای محاسبه شاخص مندرج، تمام فرم‌های مربوط به دریافت تسهیلات و انعقاد قراردادها و عقود بانکی مورد استفاده بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، یکسان‌سازی شده‌اند.

مستندات:

نامه شماره 01/73480 مورخ 1401/03/25 بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

حکم شماره چهل و چهار

ماده 24- دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور شفاف‌سازی سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و ایجاد ثبات و امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری، هرگونه تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اقتصادی را در زمان مقتضی قبل از اجرا، از طریق رسانه‌های گروهی به اطلاع عموم برسانند.

خلاصه حکم شماره چهل و چهار: اطلاع‌رسانی تغییرات سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اجرایی مدتی قبل از اعمال تغییر؛

دستگاه متولی: دولت و دستگاه‌های اجرایی.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	مقررات وضع شده دارای تغییرات که در مورد آنها اطلاع رسانی شده	تعداد	سالانه	-	-	-
2	کل مقررات وضع شده دارای تغییرات	تعداد	سالانه	-	-	-
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
	39.80					
درصد نهایی اجرای حکم چهل و چهار						
	39.80					
درصد اجرای حکم چهل و چهار از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0311)						
	1.24					

با عنایت به این که اطلاعات مربوط به محاسبه شاخص این حکم از سوی معاونت حقوقی ریاست جمهوری و دبیرخانه هیئت دولت اعلام نشده است؛ لذا مبنای محاسبه این حکم، نظرسنجی از فعالان اقتصادی در نظر گرفته شده است. قابل ذکر است که میانگین نظر خبرگان در رابطه با این حکم نسبت به سال گذشته میزان 8.41 واحد رشد داشته است.

مستندات:

ندارد.

حکم شماره چهل و پنج

تبصره ۵ - هیئت وزیران پس از کسب نظر مشورتی شورای گفتگو، زمان موضوع این ماده را تعیین و اعلام می کند. مواردی که محرمانه بودن آن اقتضا داشته باشد، با تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی، مستثنی است. خلاصه حکم شماره چهل و پنج: تعیین زمان اطلاع رسانی قبل از تغییرات برای هریک سیاست ها و مقررات و رویه های اجرایی پس از مشورت با شورای گفتگو؛ دستگاه متولی: هیئت وزیران.

امتیاز از 100	مقدار / عملکرد	آخرین اطلاع داده	دوره تناوب	واحد سنجش	عنوان قلم آماری	ردیف
-	-	-	سالانه	تعداد	مقررات تعیین تکلیف شده برای اطلاع رسانی زمان تغییرات	1
-	-	-	سالانه	تعداد	کل مقررات تعیین شده برای انجام تغییرات	2
-	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
39.80	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
39.80	درصد اجرای حکم چهل و پنج					
0.53	سهم حکم چهل و پنج از اجرای قانون بهبود با احتساب وزن (0.0133)					

با عنایت به این که اطلاعات مربوط به محاسبه شاخص این حکم نیز همانند حکم قبلی از سوی معاونت حقوقی ریاست جمهوری و دبیرخانه هیئت دولت اعلام نشده است؛ لذا مبنای محاسبه این حکم نیز نظرسنجی از فعالان اقتصادی در نظر گرفته شده است که نظرشان نسبت به سال گذشته معادل 8.41 واحد رشد داشته است.

مستندات:

ندارد.

حکم شماره چهل و شش

ماده 25- در زمان کمبود برق، گاز یا خدمات مخابرات، واحدهای تولیدی صنعتی و کشاورزی نباید در اولویت قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات قرار داشته باشند و شرکت‌های عرضه‌کننده برق، گاز و خدمات مخابرات موظفند هنگام عقد قرارداد با واحدهای تولیدی اعم از صنعتی، کشاورزی و خدماتی، وجه التزام قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات را در متن قرارداد پیش‌بینی کنند. هرگاه دولت به دلیل کمبودهای مقطعی به شرکت‌های عرضه‌کننده برق یا گاز یا مخابرات دستور دهد موقتاً جریان برق یا گاز یا خدمات مخابراتی واحدهای تولیدی متعلق به شرکت‌های خصوصی و تعاونی را قطع کنند، موظف است نحوه جبران خسارت‌های وارده به این شرکت‌ها ناشی از تصمیم فوق را نیز تعیین و اعلام کند. آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، نفت، نیرو و ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه می‌شود و ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

خلاصه حکم شماره چهل و شش: پیش‌بینی وجه التزام قطع برق، یا گاز یا خدمات مخابرات در هنگام قرارداد با واحدهای تولیدی؛

دستگاه متولی: شرکت‌های عرضه‌کننده خدمات برق، گاز و مخابرات.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	قراردادهای دارای وجه التزام برای قطع برق، ...	تعداد	سالانه	-	-	-
2	کل قراردادهای منعقد	تعداد	سالانه	-	-	-
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
27.98	میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی					
27.98	درصد نهایی اجرای حکم چهل و شش					
0.31	درصد اجرای حکم چهل و شش از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0111)					

با عنایت به این که دو دستگاه وزارت نیرو و وزارت نفت در زمینه پرداخت خسارت و در نظر گرفتن وجه التزام در قراردادهای منعقد به منظور جبران خسارت‌های ناشی از قطع خدمات خود گزارشی نداده‌اند و وزارت فناوری اطلاعات و ارتباطات طی نامه شماره 100/5671 تنها به این نکته اشاره کرده است که به صورت مستقیم اقدامی در این مورد ندارد؛ لذا عملکرد اجرای این حکم باید صفر در نظر گرفته می‌شود. با این حال از آنجا که آیین‌نامه مربوط به نحوه پرداخت خسارت، تدوین شده و نظر فعالان اقتصادی در خصوص اجرای این حکم نیز حدود 28 درصد بدست آمده است؛ لذا همین مقدار مبنای محاسبه قرار گرفت که نسبت به سال گذشته معادل 1.05 واحد رشد داشته است.

مستندات:

نامه شماره 100/5671 مورخ 1401/01/31 وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.

حکم شماره چهل و هفت

تبصره 2 ماده 25- شرکت های عرضه کننده برق و گاز موظفند ضمن هماهنگی با شرکت های بیمه، امکان خرید بیمه نامه پوشش دهنده خسارات ناشی از قطع برق یا گاز را برای واحدهای تولیدی مشترک خود فراهم آورند.

خلاصه حکم شماره چهل و هفت: تمهید خرید بیمه نامه پوشش دهنده خسارات ناشی از قطع برق یا گاز برای واحدهای تولیدی توسط شرکت های عرضه کننده برق و گاز؛
دستگاه متولی: شرکت های عرضه کننده خدمات برق و گاز.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	بیمه نامه خسارت صادره ناشی از قطع برق یا گاز در قراردادها	تعداد	سالانه	-	-	-
2	کل قراردادهای منعقد شده با شرکت های عرضه کننده	تعداد	سالانه	-	-	-
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
						27.98
میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی						
						27.98
درصد نهایی اجرای حکم چهل و هفت						
						0.29
درصد اجرای حکم چهل و هفت از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0105)						

با عنایت به این که هیچ یک از دو دستگاه وزارت نیرو و وزارت نفت در زمینه تمهید خرید بیمه نامه پوشش دهنده خسارت های ناشی از قطع خدمات خود گزارشی نداده اند؛ بنابراین عملکرد اجرای این حکم باید صفر در نظر گرفته می شد. با این حال از آنجا که آیین نامه مربوط به نحوه پرداخت خسارت تدوین شده و نظر فعالان اقتصادی در خصوص اجرای این حکم نیز همانند حکم قبلی حدود 28 درصد در نظر گرفته شده است لذا همان نسبت مورد پذیرش قرار گرفت که نسبت به سال گذشته 1.05 واحد افزایش داشته است.

مستندات:

ندارد.

حکم شماره چهل و هشت

ماده 26- اعلام تعطیلی روزهای کاری سال توسط دولت، فقط در شرایط وقوع حوادث غیرمترقبه یا بروز خطری که جان شهروندان را به خطر اندازد مجاز است و در غیر این موارد، دولت مجاز نیست روزهای کاری سال را تعطیل اعلام کند. مرجع تعیین شرایط غیرمترقبه سازمان‌های تخصصی نظیر هواشناسی و محیط زیست و مرجع تشخیص شرایطی که جان شهروندان را به خطر می‌اندازد، شورای تأمین استان محل ایجاد اضطرار است.

خلاصه حکم شماره چهل و هشت: منع اعلام تعطیلی روزهای کاری؛

دستگاه متولی: دولت.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	روزهای کاری تعطیل شده	روز	سالانه	1400	0	100
100	میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی					
100	درصد نهایی اجرای حکم چهل و هشت					
0.94	درصد اجرای حکم چهل و هشت از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0094)					

براساس اطلاعات حاصله، دولت در این زمینه به صورت کامل به احکام قانون پایبند بوده است و هیچ‌یک از روزهای کاری را بدون داشتن شرایط خاص تعطیل اعلام نکرده است. در سال 1400 و با توجه به شیوع ویروس کرونا، براساس مصوبات ستاد ملی مبارزه با کرونا و در شرایط اضطراری دولت نسبت به گروه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی در چهار گروه و تعطیل نمودن موردی فعالیت برخی گروه‌ها با توجه به شرایط (رنگ‌بندی کرونایی وضعیت مناطق شهری و روستایی کشور) اقدام نموده است که مغایرتی با مفاد این حکم نداشته است. همچنین در مواردی به علت شرایط بد جوی و آلودگی هوا نسبت به تعطیل نمودن برخی مراکز استان‌ها و شهرهای بزرگ اقدام شده است.

مستندات:

ندارد.

حکم شماره چهل و نه

ماده 27- آن دسته از اشخاص حقوقی که دولت و دستگاه‌های اجرایی، مستقیم و یا غیرمستقیم در آنها سهام مدیریتی اعم از سهم‌الشرکه، دارایی و یا سهام دارند، نمی‌توانند از امتیازات و منافع تخصیص یافته به بخش‌های تعاونی و خصوصی استفاده کنند. مصادیق این امتیازات و منافع به پیشنهاد هر یک از اتاق‌ها، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود.

خلاصه حکم شماره چهل و نه: منع استفاده اشخاص حقوقی که دولت و دستگاه‌های اجرایی در آنها هر نوع سهام مدیریتی دارند از امتیازات و منافع تخصیصی به بخش‌های تعاونی و خصوصی؛ دستگاه متولی: دولت.

ردیف	رویه گزارش (فصلی، شش‌ماهه، سالانه)	شرح عملکرد	میزان دستیابی به اهداف (از 100)	امتیاز از 100
1	-	-	-	-
میانگین امتیاز حاصل از فرم کیفی				
				29.89
میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی				
				29.89
درصد نهایی اجرای حکم چهل و نه				
				0.40
درصد اجرای حکم چهل و نه از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0133)				

با عنایت به این که گزارش کیفی مربوط به نحوه اجرای این حکم از سوی دبیرخانه هیئت دولت اعلام نشده است؛ لذا مبنای محاسبه این حکم، نظرسنجی از فعالان اقتصادی در نظر گرفته شده است که نسبت به سال گذشته 14.28 واحد کاهش را نشان می‌دهد. لازم به ذکر است که مصادیق مربوط به امتیازات و منافع تخصیص یافته به بخش‌های تعاونی و خصوصی باید توسط اتاق‌ها شناسایی و به وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد می‌شد که به نظر نمی‌رسد اقدامات لازم در این خصوص توسط اتاق‌ها انجام شده باشد.

مستندات:

ندارد.

حکم شماره پنجاه

تبصره 2 ماده 27- به منظور تغییر نقش دولت از مالکیت و مدیریت مستقیم بنگاه‌ها به سیاستگذاری و نظارت، دولت موظف است ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، ترتیبات قانونی لازم را به نحوی اتخاذ نماید تا مداخله و نفوذ دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌ها و مؤسسات بخش‌های خصوصی و تعاونی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی منطبق بر سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی گردد. اجرای حکم این تبصره در مورد نهادهای تحت نظر مقام رهبری منوط به اذن ایشان است.

خلاصه حکم شماره پنجاه: اتخاذ ترتیبات قانونی برای منع مداخله و نفوذ دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی؛ دستگاه متولی: دولت.

ردیف	رویه گزارش (فصلی، شش‌ماهه، سالانه)	شرح عملکرد	میزان دستیابی به اهداف (از 100)	امتیاز از 100
1	-	-	-	-
میانگین امتیاز حاصل از فرم کیفی				
			38.57	38.57
میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی				
			38.57	38.57
درصد اجرای حکم پنجاه				
			0.73	0.73
سهم حکم پنجاه از اجرای قانون بهبود با احتساب وزن (0.0188)				

با عنایت به این که گزارش کیفی مربوط به نحوه اجرای این حکم از سوی دبیرخانه هیئت دولت اعلام نشده است؛ لذا مبنای محاسبه این حکم، نظرسنجی از فعالان اقتصادی در نظر گرفته شده است که نسبت به گزارش سال قبل در رابطه با این حکم معادل 0.99 درصد کاهش داشته است.

مستندات:

ندارد.

حکم شماره پنجاه و یک

ماده 28- دولت با همکاری اتاقها ظرف شش ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون اقدامات قانونی لازم را برای تعیین «نحوه رسیدگی به اعتراض مودیان مالیاتی» و «نحوه رسیدگی به اعتراض پرداخت کنندگان حق بیمه تامین اجتماعی» به عمل می آورد.

خلاصه حکم شماره پنجاه و یک: اعمال اقدامات قانونی برای نحوه رسیدگی به اعتراض مؤدیان مالیاتی و نحوه رسیدگی به اعتراض پرداخت کنندگان حق بیمه تامین اجتماعی؛ دستگاه متولی: دولت.

رتبف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	پروندههای اعتراض مودیان مالیاتی و پرداخت کنندگان حق بیمه تأمین اجتماعی حل و فصل شده	تعداد	سالانه	1400	742370	78.45
2	کل پروندههای اعتراض مودیان مالیاتی و پرداخت کنندگان حق بیمه تأمین اجتماعی مطرح شده	تعداد	سالانه	1400	946259	78.45
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
47.16 میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی						
69.06 درصد نهایی اجرای حکم پنجاه و یک						
0.99 درصد اجرای حکم پنجاه و یک از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0144)						

با توجه به این که در این حکم هم موضوع رسیدگی به اعتراض مودیان مالیاتی و هم پرداخت حق بیمه تامین اجتماعی مورد نظر بوده است؛ به دلیل آنکه تنها اطلاعات مربوط به سازمان امور مالیاتی اعلام شده است بنابراین محاسبه مقدار این شاخص تنها بر اساس این دادهها شکل گرفته است. از سوی دیگر نظر خبرگان حوزه کسب و کار به موفقیت 47.16 درصدی اجرای این حکم معطوف است که نسبت به سال گذشته 3.87 درصد کاهش داشته است. بنابراین رقم نهایی شاخص معادل 69.06 درصد در نظر گرفته شده است.

مستندات:

نامه شماره 80/29309 مورخ 1401/02/30 وزارت امور اقتصادی و دارایی از سامانه نرم افزاری هیئت ها و سامانه سلیم.

حکم شماره پنجاه و دو

ماده 29- قوه قضاییه و دولت اقدامات قانونی لازم را برای تنظیم آیین دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه‌های تجاری به عمل می‌آورند.

خلاصه حکم شماره پنجاه و دو: اعمال اقدامات قانونی برای تنظیم آیین دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه‌های تجاری؛ دستگاه متولی: قوه قضاییه، دولت.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	پرونده‌های رسیدگی شده براساس آیین دادرسی تجاری در دادگاه‌های تجاری	تعداد	سالانه	-	-	-
2	کل پرونده‌های بررسی شده	تعداد	سالانه	-	-	-
3	دادگاه‌های تجاری تاسیس شده در استان‌ها	تعداد	سالانه	1400	1	-
4	دادگاه‌های تجاری برنامه‌ریزی شده برای تاسیس در استان‌ها	تعداد	سالانه	1400	-	-
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
42.21 میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی						
42.21 درصد نهایی اجرای حکم پنجاه و دو						
1.27 درصد اجرای حکم پنجاه و دو از قانون بهبود با احتساب وزن (0.03)						

با عنایت به این که آیین دادرسی تجاری در دادگاه‌های تجاری هنوز به صورت لایحه است و به تصویب مجلس شورای اسلامی نرسیده و به قانون تبدیل نشده است؛ لذا از سایر قوانین جاری و مرتبط، برای رسیدگی به دعوای تجاری موجود در کشور استفاده و استناد می‌شود. از سوی دیگر تعداد پرونده‌های بررسی شده با موضوع تجاری از سوی قوه قضاییه اعلام نشده است. همچنین بر اساس اطلاعات دریافتی، تنها یک شعبه دادگاه تجاری در دادگستری استان تهران دایر گردیده و از آنجا که تعداد دادگاه‌های تجاری برنامه‌ریزی شده برای استقرار در استان‌های کشور در سال 1400 نیز نامعلوم است؛ بنابراین در مورد این شاخص به نظر خبرگان بسنده شده است. میانگین نظر خبرگان برای این حکم نسبت به سال گذشته معادل 5.2 درصد کاهش داشته است.

مستندات:

ندارد.

حکم شماره پنجاه و سه

تبصره ماده 29- تا زمان تأسیس دادگاه‌های تجاری، جرائم مرتبط با فعالیت‌های تجاری و اختلافات بین بخش خصوصی و دستگاه‌های اجرایی حسب مورد در شوراهای حل اختلاف یا شعب خاصی که روسای دادگستری استان‌ها با رعایت صلاحیت محلی در حوزه‌های قضایی تعیین می‌نمایند، رسیدگی می‌شود.

خلاصه حکم شماره پنجاه و سه: رسیدگی به جرائم مرتبط با فعالیت‌های تجاری و اختلافات بین بخش خصوصی و دستگاه‌های اجرایی حسب مورد در شوراهای حل اختلاف یا شعب خاصی که روسای دادگستری استان‌ها با رعایت صلاحیت محلی در حوزه‌های قضایی تعیین می‌نمایند، تا زمان تأسیس دادگاه‌های تجاری؛ دستگاه متولی: قوه قضاییه.

ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب	آخرین اطلاع داده	مقدار/ عملکرد	امتیاز از 100
1	استان‌های دارای شوراهای حل اختلاف یا شعب خاص برای رسیدگی به جرائم تجاری	تعداد	سالانه	-	-	-
2	جرائم تجاری حل اختلاف شده در شوراهای حل اختلاف یا شعب خاص در استان‌ها	تعداد	سالانه	-	-	-
3	کل جرائم تجاری رسیدگی شده در استان‌ها	تعداد	سالانه	-	-	-
میانگین امتیاز حاصل از فرم کمی						
42.21						
میانگین امتیاز حاصل از فرم نظرسنجی						
42.21						
درصد نهایی اجرای حکم پنجاه و سه						
1.31						
درصد اجرای حکم پنجاه و سه از قانون بهبود با احتساب وزن (0.0311)						

همان‌گونه که در توضیحات حکم شماره 52 نیز عنوان شد آیین دادرسی تجاری در دادگاه‌های تجاری هنوز به صورت لایحه است و به تصویب مجلس شورای اسلامی نرسیده و به قانون تبدیل نشده است؛ از سوی دیگر تعداد پرونده‌های بررسی شده با موضوع تجاری در شعب تخصصی و استان‌های دارای شوراهای حل اختلاف یا شعب خاص برای رسیدگی به جرائم تجاری از سوی قوه قضاییه اعلام نشده است. البته در این خصوص، استعلامی از سوی قوه قضاییه به دادگستری‌های سراسر کشور ارسال شده که تا زمان تهیه گزارش، جمع‌بندی نظرات استان‌ها به مرکز پژوهش‌های اتاق ارسال نشده است. با این حال برخی دادگستری‌های استانی که به طور مستقیم با این مرکز در ارتباط بوده‌اند اذعان داشته‌اند که دعوای تجاری در شعب خاص بررسی می‌شوند. در هر صورت به دلیل عدم وجود اطلاعات لازم در مورد محاسبه امتیاز شاخص این حکم نیز به نظر خبرگان بسنده شده است.

مستندات:

ندارد.

فصل سوم

گزارش نظرسنجی از خبرگان و فعالان اقتصادی در زمینه میزان اجرا و تحقق برخی

احکام قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

مقدمه

پرسشنامه نظرسنجی با هدف سنجش ادراک صاحب نظران در زمینه میزان تحقق و اثربخشی اجرای احکام قانون طراحی گردیده است. در بخش اول پرسشنامه، اطلاعات تکمیل کننده پرسشنامه به منظور انجام تحلیل های توصیفی مورد پرسش قرار گرفته است. در بخش دوم پرسشنامه، نظر فعالان اقتصادی در مورد هر یک از 30 گزینه (احکامی که از بین 53 حکم موجود، قابلیت درج در پرسش های نظرسنجی را داشته اند) مطرح شده، از طریق پاسخ عددی ده گانه دریافت گردیده و در بخش سوم پرسشنامه، نظرهای فعالان اقتصادی در خصوص نیاز به بازنگری مواد قانون و پیشنهادهای اصلاحی آنان در این زمینه به صورت تشریحی مورد پرسش قرار گرفته است. با توجه به این که سه اتاق اصناف، بازرگانی و تعاون به عنوان بخش خصوصی متولیان بعضی از احکام قانون بوده و در شیوه سنجش آن احکام، به روش نظرسنجی اشاره شده، بنابراین فرم های نظرسنجی (پرسشنامه و راهنمای تکمیل، پیوست گزارش است) مذکور جهت تکمیل اطلاعات توسط خبرگان حوزه کسب و کار به سه اتاق فوق الذکر ارسال گردید که نهایتاً پس از پالایش تعداد 108 پرسشنامه با جزئیات زیر مورد قبول واقع شد.

- از تعداد 108 خبره اقتصادی، 10 نفر زن و 98 نفر مرد هستند.
- تعداد 16 نفر از خبرگان دارای مدرک کاردانی و کمتر، 23 نفر مدرک کارشناسی، 43 نفر مدرک کارشناسی ارشد و 26 نفر دارای مدرک دکتری هستند.
- تعداد 65 نفر از خبرگان با عنوان شخصیت حقوقی و 43 نفر به عنوان شخص حقیقی، پرسشنامه را تکمیل کردند.
- از 108 خبره اقتصادی، 60 نفر در گروه علوم انسانی، 30 نفر در گروه مهندسی و 18 نفر دیگر در سایر رشته ها، تحصیل کرده اند.
- تعداد 66 نفر از خبرگان در بخش خدمات، 33 نفر از خبرگان در بخش صنعت و 9 نفر از خبرگان نیز در بخش کشاورزی اشتغال به کار و یا دارای سوابق تجربی بوده اند.
- از 108 پاسخگو، تعداد 4 خبره از اتاق اصناف، 70 خبره از اتاق بازرگانی و 34 خبره از اتاق تعاون در این نظرسنجی شرکت کرده اند.

الف: نتایج بخش پرسش‌های نظرسنجی شامل ۳۰ پرسش دارای مقیاس عددی

جدول ۴- نظر خبرگان در مورد میزان اجرا و تحقق احکام قانون به تفکیک بخش‌های عمده اقتصادی از ۱۰۰ امتیاز

ردیف	سؤال (حکم)	کل	بخش		
			کشاورزی	خدمات	صنعت
1	ایجاد مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب در اتاق ایران	45.52	60	54.03	23.94
2	درخواست و بررسی نظر کتبی اتاق‌ها و تشکل‌ها توسط دولت پیش از تصمیم‌گیری‌های مرتبط با محیط کسب و کار	55.50	54.44	61.21	43.03
3	استعلام نظر تشکل‌های اقتصادی توسط دستگاه‌های اجرایی هنگام تدوین مقررات و ...	47.37	56.67	51.85	32.73
4	عملکرد اتاق‌ها در زمینه تهیه فهرست تشکل‌های اقتصادی فعال در کشور و ...	63.20	73.33	62.73	56.06
5	عملکرد اتاق‌ها در زمینه حذف تشکل‌های موازی، ادغام و یکپارچه‌سازی و انسجام در فعالیت‌های موازی تشکل‌ها	50.30	53.33	50.92	42.12
6	مدنظر قرار دادن نظرات اصناف و تشکل‌های جدید اقتصادی سراسری توسط مسئولان	45.35	50.00	47.23	38.48
7	تهیه و انتشار آمار و اطلاعات موردنیاز فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران در کشور	46.22	52.22	49.22	38.48
8	مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مختلف به واحدهای تولیدی کشورسازماندهی و کاهش یافته است.	37.90	38.89	42.12	29.39
9	ساماندهی صدور مجوزهای فعالیت اقتصادی در دستگاه‌های اجرایی در قالب پنجره واحد	50.00	62.22	51.08	40.61
10	ایجاد تمامی مراحل فرایند تجارت خارجی کشور با ایجاد و استقرار سامانه‌های الکترونیکی به صورت مجازی	45.05	48.89	46.00	37.27
11	قرار دادن ظرفیت‌های روابط خارجی در اختیار فعالان اقتصادی	35.10	43.33	35.91	26.67
12	تسهیل تردد سرمایه‌گذاران خارجی و شرکای تجاری به ایران	34.38	40.00	35.24	28.79
13	تاثیر شورای گفتگو در تبادل نظر دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی	57.58	61.11	58.10	54.55
14	عملکرد مطلوب شورای گفتگو در بررسی و رفع موانع کسب و کار و اتخاذ تصمیم مؤثر و ...	56.97	61.11	59.69	52.42
15	توجه و استماع نظرات و پیشنهادهای نمایندگان اصناف یا تشکل‌ها توسط شورای گفتگو	61.73	67.78	63.13	59.39
16	اقدامات مؤثر شورای گفتگو برای ارتقای فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب و کار و ...	54.69	65.56	56.56	49.09
17	اقدامات مؤثر شورای گفتگو در زمینه حذف یا تعمیم امتیازات موجود در قوانین و مقررات و ...	47.63	54.44	49.34	40.61
18	اقدامات مؤثر شورای گفتگو در شناسایی واحدهای مشمول پرداخت مالیات	40.41	62.22	42.06	28.79
19	نقش مؤثر شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی در بهبود فضای کسب و کار	53.81	61.11	54.44	52.12
20	بررسی و پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار و واحدهای استانی سؤالات نمایندگان تشکل‌ها و ...	43.64	58.89	46.46	33.03
21	تعیین مکان‌هایی برای فروشندگان کم‌سرمایه و تولیدکنندگان کوچک و متوسط توسط شهرداری‌ها	35.92	44.44	39.06	25.15
22	ایجاد پایگاه جامع معاملات بخش عمومی	42.02	52.22	43.85	31.82
23	در اولویت قرار دادن انجام معاملات و انتخاب طرف قرارداد در شرایط برابر، توسط دستگاه‌های اجرایی	39.80	48.89	40.46	32.12
24	استفاده از فرم‌های یکنواخت توسط دستگاه‌های اجرایی در انعقاد قراردادها	38.98	43.33	38.13	36.06
25	اطلاع‌رسانی هرگونه تغییرات در سیاست‌ها و ... توسط دستگاه‌های اجرایی قبل از اجرا	39.80	44.44	41.41	31.52
26	پرداخت خسارت به واحدهای تولیدی ناشی از قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات	27.98	38.89	31.69	15.76
27	عدم استفاده اشخاص حقوقی از امتیازات و منافع تخصیص یافته به بخش خصوصی و تعاونی...	29.89	25.56	36.94	20.30
28	عدم مداخله و نفوذ دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌های خصوصی، تعاونی و عمومی	38.57	34.44	38.75	33.64
29	انجام اقدامات قانونی برای رسیدگی به اعتراض مؤدیان مالیاتی و پرداخت کنندگان حق بیمه تأمین اجتماعی	47.16	50.00	49.21	43.03

ردیف	سؤال (حکم)	کل	بخش		
			کشاورزی	خدمات	صنعت
30	ایجاد شعب دادگاه‌های تجاری	42.21	42.22	43.49	36.67
	میانگین کل (احکام)	45.25	51.62	47.45	37.12

همان‌گونه که از اطلاعات این جدول نیز مشخص است فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار شرکت-کننده در این نظرسنجی، میزان اجرا و تحقق اهداف 30 حکم از احکام 53 گانه قانون را معادل 45.25 درصد اعلام کرده‌اند که در این میان فعالان اقتصادی و خبرگان در بخش کشاورزی با 51.62 درصد و خبرگان بخش صنعت با 37.12 درصد به ترتیب بیشترین و کمترین میزان تحقق احکام را اعلام داشته‌اند. همچنین از نظر خبرگان حوزه کسب و کار حکم «پرداخت خسارت به واحدهای تولیدی ناشی از قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات» کمترین میزان تحقق و حکم «عملکرد اتاق‌ها در زمینه تهیه فهرست تشکل‌های اقتصادی فعال در کشور و ...» بیشترین میزان تحقق احکام را به خود اختصاص داده است.

جدول ۵- نظر خبرگان در مورد میزان اجرا و تحقق احکام قانون به تفکیک خبرگان سه اتاق بازرگانی، اصناف و تعاون از ۱۰۰ امتیاز

ردیف	سؤال (حکم)	کل	اتاق		
			بازرگانی	اصناف	تعاون
1	ایجاد مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب در اتاق ایران	45.52	35.86	50	65.67
2	درخواست و بررسی نظر کتبی اتاقها و تشکلها توسط دولت پیش از تصمیم‌گیری‌های مرتبط با محیط کسب و کار	55.50	48.71	52.5	68.53
3	استعلام نظر تشکل‌های اقتصادی توسط دستگاه‌های اجرایی هنگام تدوین مقررات و ...	47.37	40.43	57.5	57.06
4	عملکرد اتاق‌ها در زمینه تهیه فهرست تشکل‌های اقتصادی فعال در کشور و ...	63.20	60.86	47.5	64.71
5	عملکرد اتاق‌ها در زمینه حذف تشکل‌های موازی، ادغام و یکپارچه‌سازی و انسجام در فعالیت‌های موازی تشکل‌ها	50.30	44.06	22.5	60.29
6	مدنظر قرار دادن نظرات اصناف و تشکل‌های جدید اقتصادی سراسری توسط مسئولان	45.35	41.86	25	53.33
7	تهیه و انتشار آمار و اطلاعات موردنیاز فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران در کشور	46.22	44.20	27.5	52.42
8	مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مختلف به واحدهای تولیدی کشورساماندهی و کاهش یافته است.	37.90	35.43	62.5	40.29
9	ساماندهی صدور مجوزهای فعالیت اقتصادی در دستگاه‌های اجرایی در قالب پنجره واحد	50.00	46.67	62.5	51.47
10	ایجاد تمامی مراحل فرایند تجارت خارجی کشور با ایجاد و استقرار سامانه‌های الکترونیکی به‌صورت مجازی	45.05	43.04	40	45.00
11	قرار دادن ظرفیت‌های روابط خارجی در اختیار فعالان اقتصادی	35.10	31.00	37.5	38.82
12	تسهیل تردد سرمایه‌گذاران خارجی و شرکای تجاری به ایران	34.38	31.47	30	38.44
13	تاثیر شورای گفتگو در تبادل‌نظر دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی	57.58	57.16	32.5	60.29
14	عملکرد مطلوب شورای گفتگو در بررسی و رفع موانع کسب و کار و اتخاذ تصمیم مؤثر و ...	56.97	57.86	32.5	60.00
15	توجه و استماع نظرات و پیشنهادهای نمایندگان اصناف یا تشکل‌ها توسط شورای گفتگو	61.73	62.86	52.5	62.50
16	اقدامات مؤثر شورای گفتگو برای ارتقای فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب و کار و ...	54.69	52.57	50	60.94
17	اقدامات مؤثر شورای گفتگو در زمینه حذف یا تعمیم امتیازات موجود در قوانین و مقررات و ...	47.63	44.41	55	51.61
18	اقدامات مؤثر شورای گفتگو در شناسایی واحدهای مشمول پرداخت مالیات	40.41	35.36	60	46.25
19	نقش مؤثر شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی در بهبود فضای کسب و کار	53.81	55.80	47.5	51.88
20	بررسی و پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار و واحدهای استانی سؤالات نمایندگان تشکل‌ها و ...	43.64	42.43	35	46.36
21	تعیین مکان‌هایی برای فروشندگان کم‌سرمایه و تولیدکنندگان کوچک و متوسط توسط شهرداری‌ها	35.92	33.33	17.5	41.21
22	ایجاد پایگاه جامع معاملات بخش عمومی	42.02	40.86	40	40.91
23	در اولویت قرار دادن انجام معاملات و انتخاب طرف قرارداد در شرایط برابر، توسط دستگاه‌های اجرایی	39.80	36.00	40	43.94
24	استفاده از فرم‌های یکنواخت توسط دستگاه‌های اجرایی در انعقاد قراردادها	38.98	36.96	42.5	39.39
25	اطلاع‌رسانی هرگونه تغییرات در سیاست‌ها و ... توسط دستگاه‌های اجرایی قبل از اجرا	39.80	34.64	37.5	46.97
26	پرداخت خسارت به واحدهای تولیدی ناشی از قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات	27.98	20.00	12.5	44.85
27	عدم استفاده اشخاص حقوقی از امتیازات و منافع تخصیص یافته به بخش خصوصی و تعاونی...	29.89	23.73	47.5	42.73
28	عدم مداخله و نفوذ دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌های خصوصی، تعاونی و عمومی	38.57	31.74	37.5	47.27
29	انجام اقدامات قانونی برای رسیدگی به اعتراض مؤدیان مالیاتی و پرداخت‌کنندگان حق بیمه تأمین اجتماعی	47.16	45.00	57.5	50.91
30	ایجاد شعب دادگاه‌های تجاری	42.21	36.62	47.5	50.00
	میانگین کل احکام	45.25	41.85	42	50.70

همان گونه که از اطلاعات این جدول نیز مشخص است در حالی که به طور کلی فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار شرکت کننده در این نظرسنجی، میزان اجرا و تحقق اهداف 30 حکم از احکام 53 گانه قانون را معادل 45.25 درصد اعلام کرده اند؛ اما در این میان، فعالان اقتصادی و خبرگان در اتاق تعاون با 70.70 درصد و خبرگان در اتاق بازرگانی با 41.85 درصد به ترتیب بیشترین و کمترین میزان تحقق احکام را اعلام داشته اند.

جدول ۶- نظر خبرگان در مورد میزان اجرا و تحقق احکام قانون به تفکیک اشخاص حقیقی / حقوقی و جنس از ۱۰۰ امتیاز

ردی ف	سؤال (حکم)	کل	شخص		جنس	
			حقیقی	حقوقی	مرد	زن
1	ایجاد مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب در اتاق ایران	45.52	48.81	42.42	45.32	42
2	درخواست و بررسی نظر کتبی اتاقها و تشکلهای توسط دولت پیش از تصمیم گیریهای مرتبط با محیط کسب و کار	55.50	62.09	50.46	55.82	48
3	استعلام نظر تشکلهای اقتصادی توسط دستگاههای اجرایی هنگام تدوین مقررات و ...	47.37	48.57	44.92	46.39	46
4	عملکرد اتاقها در زمینه تهیه فهرست تشکلهای اقتصادی فعال در کشور و ...	63.20	64.88	59.38	62.14	56
5	عملکرد اتاقها در زمینه حذف تشکلهای موازی، ادغام و یکپارچه سازی و انسجام در فعالیت های موازی تشکلهای	50.30	51.43	46.46	48.35	49
6	مدنظر قرار دادن نظرات اصناف و تشکلهای جدید اقتصادی سراسری توسط مسئولان	45.35	47.44	42.97	44.85	44
7	تهیه و انتشار آمار و اطلاعات مورد نیاز فعالان اقتصادی و سرمایه گذاران در کشور	46.22	47.07	45.54	47.29	35
8	مراجعه نمایندگان دستگاههای اجرایی مختلف به واحدهای تولیدی کشور ساماندهی و کاهش یافته است.	37.90	37.91	38.00	38.27	35
9	ساماندهی صدور مجوزهای فعالیت اقتصادی در دستگاههای اجرایی در قالب پنجره واحد	50.00	51.90	46.77	48.45	52
10	ایجاد تمامی مراحل فرایند تجارت خارجی کشور با ایجاد و استقرار سامانه های الکترونیکی به صورت مجازی	45.05	39.29	46.31	43.09	48
11	قرار دادن ظرفیت های روابط خارجی در اختیار فعالان اقتصادی	35.10	29.53	36.46	33.67	34
12	تسهیل تردد سرمایه گذاران خارجی و شرکای تجاری به ایران	34.38	37.80	30.79	34.04	29
13	تاثیر شورای گفتگو در تبادل نظر دولت و بخش های خصوصی و تعاونی	57.58	60.73	55.00	57.79	52
14	عملکرد مطلوب شورای گفتگو در بررسی و رفع موانع کسب و کار و اتخاذ تصمیم مؤثر و ...	56.97	60.00	55.94	58.45	49
15	توجه و استماع نظرات و پیشنهادهای نمایندگان اصناف یا تشکلهای توسط شورای گفتگو	61.73	65.58	60.16	62.40	62
16	اقدامات مؤثر شورای گفتگو برای ارتقای فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب و کار و ...	54.69	56.51	53.97	55.73	48
17	اقدامات مؤثر شورای گفتگو در زمینه حذف یا تعمیم امتیازات موجود در قوانین و مقررات و ...	47.63	47.86	46.39	48.30	33.33
18	اقدامات مؤثر شورای گفتگو در شناسایی واحدهای مشمول پرداخت مالیات	40.41	42.62	37.62	40.21	34
19	نقش موثر شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی در بهبود فضای کسب و کار	53.81	52.38	55.56	54.74	50
20	بررسی و پاسخگویی دستگاههای اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار و واحدهای استانی سؤالات نمایندگان تشکلهای و ...	43.64	40.70	45.16	43.81	39
21	تعیین مکانهایی برای فروشندگان کم سرمایه و تولید کنندگان کوچک و متوسط توسط شهرداریها	35.92	35.48	35.00	35.21	35
22	ایجاد پایگاه جامع معاملات بخش عمومی	42.02	42.33	39.84	41.65	33
23	در اولویت قرار دادن انجام معاملات و انتخاب طرف قرارداد در شرایط برابر، توسط دستگاههای اجرایی	39.80	39.77	37.81	39.48	30
24	استفاده از فرمهای یکنواخت توسط دستگاههای اجرایی در انعقاد قراردادها	38.98	43.57	34.22	37.92	38
25	اطلاع رسانی هرگونه تغییرات در سیاستها و ... توسط دستگاههای اجرایی قبل از اجرا	39.80	41.19	36.88	38.13	43
26	پرداخت خسارت به واحدهای تولیدی ناشی از قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات	27.98	29.53	25.94	27.94	22
27	عدم استفاده اشخاص حقوقی از امتیازات و منافع تخصیص یافته به بخش خصوصی و تعاونی...	29.89	29.51	31.43	30.00	37
28	عدم مداخله و نفوذ دستگاههای اجرایی در مدیریت شرکتهای خصوصی، تعاونی و عمومی	38.57	38.33	35.78	36.04	44

ردی ف	سؤال (حکم)	کل	شخص		جنس	
			حقیقی	حقوقی	مرد	زن
29	انجام اقدامات قانونی برای رسیدگی به اعتراض مؤدیان مالیاتی و پرداخت کنندگان حق بیمه تأمین اجتماعی	47.16	49.05	46.19	47.16	49
30	ایجاد شعب دادگاه‌های تجاری	42.21	45.71	38.25	40.95	44
میانگین کل احکام		45.25	46.41	43.47	44.89	42.22

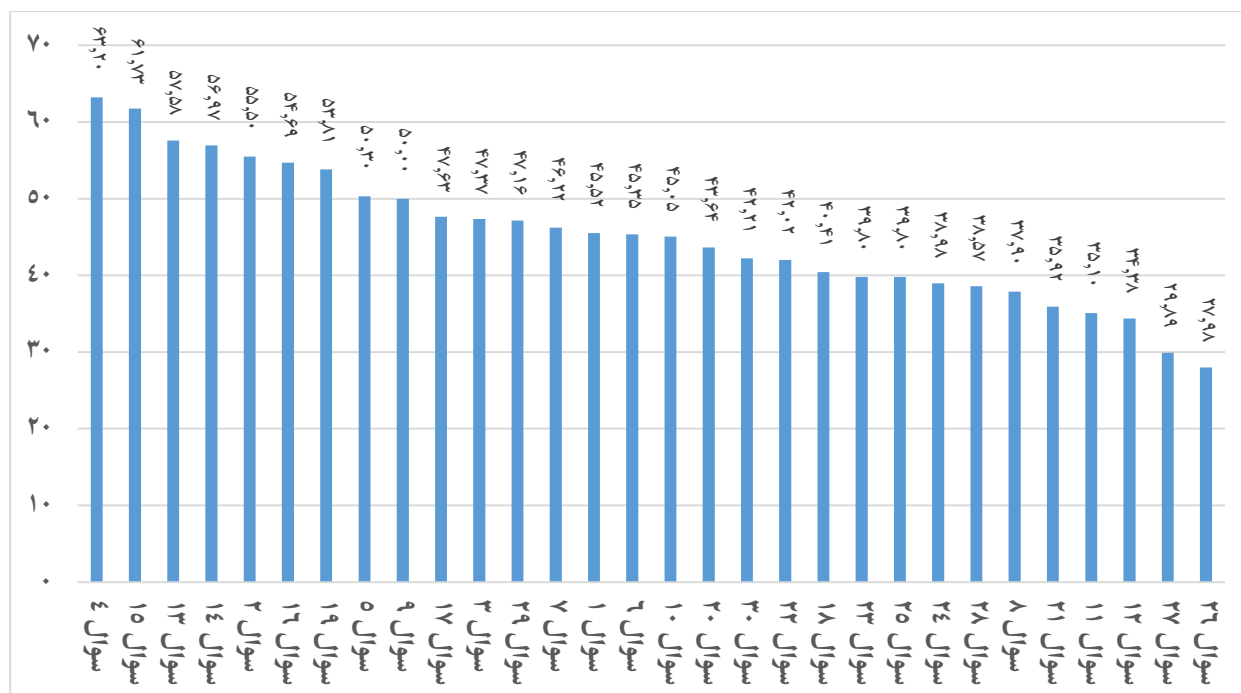
همان‌گونه که از اطلاعات این جدول نیز مشخص است در حالی که به طور کلی فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار شرکت کننده در این نظرسنجی، میزان اجرا و تحقق اهداف 30 حکم از احکام 53 گانه قانون را معادل 45.25 درصد اعلام کرده‌اند؛ اما در این میان، فعالان اقتصادی و خبرگان با شخصیت حقیقی (46.41)، میزان تحقق احکام را بیشتر از اشخاص حقوقی (43.47) ارزیابی کرده‌اند. همچنین مردان با امتیاز 44.89، میزان تحقق احکام را بیشتر از زنان (42.22) اعلام داشته‌اند.

جدول ۷- نظر خبرگان در مورد میزان اجرا و تحقق احکام قانون به تفکیک مدرک و گروه تحصیلی از ۱۰۰ امتیاز

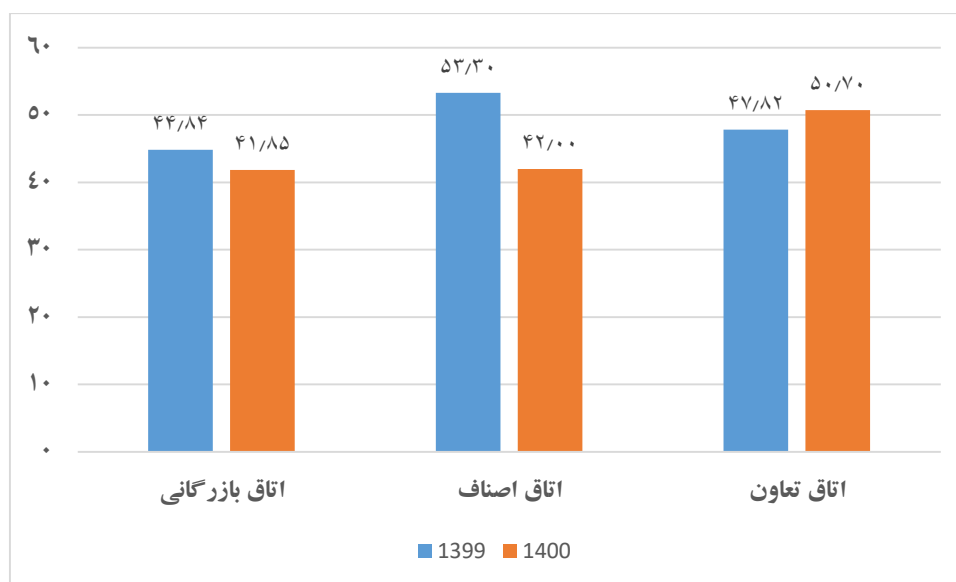
ردیف	سؤال (حکم)	کل	مدرک تحصیلی				گروه تحصیلی		
			دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی و کمتر	علوم انسانی	مهندسی	سایر رشته‌ها	
1	ایجاد مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب در اتاق ایران	45.52	43.08	47.38	35	57.14	46.78	38.97	49.38
2	درخواست و بررسی نظر کتبی اتاق‌ها و تشکل‌ها توسط دولت پیش از تصمیم‌گیری‌های مرتبط با محیط کسب و کار	55.50	52.69	49.77	57.39	70	55.33	50.00	62.78
3	استعلام نظر تشکل‌های اقتصادی توسط دستگاه‌های اجرایی هنگام تدوین مقررات و ...	47.37	46.54	36.43	52.61	63.13	42.88	46.33	57.78
4	عملکرد اتاق‌ها در زمینه تهیه فهرست تشکل‌های اقتصادی فعال در کشور و ...	63.20	59.23	58.60	62.17	72.5	61.83	56.67	68.89
5	عملکرد اتاق‌ها در زمینه حذف تشکل‌های موازی، ادغام و یکپارچه‌سازی و انسجام در فعالیت‌های موازی تشکل‌ها	50.30	51.92	39.29	49.13	65.63	47.00	41.38	64.44
6	مدنظر قرار دادن نظرات اصناف و تشکل‌های جدید اقتصادی سراسری توسط مسئولان	45.35	45.77	39.07	44.35	60	43.00	41.33	57.06
7	تهیه و انتشار آمار و اطلاعات موردنیاز فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران در کشور	46.22	43.20	43.49	42.17	64.67	45.25	39.67	60.59
8	مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مختلف به واحدهای تولیدی کشور ساماندهی و کاهش یافته است.	37.90	35.38	37.91	36.09	45	41.50	27.33	43.89
9	ساماندهی صدور مجوزهای فعالیت اقتصادی در دستگاه‌های اجرایی در قالب پنجره واحد	50.00	56.15	42.09	46.52	58.67	51.83	37.67	57.65
10	ایجاد تمامی مراحل فرایند تجارت خارجی کشور با ایجاد و استقرار سامانه‌های الکترونیکی به صورت مجازی	45.05	53.08	38.33	37.39	50.63	42.33	41.38	51.11
11	قرار دادن ظرفیت‌های روابط خارجی در اختیار فعالان اقتصادی	35.10	33.85	30.93	36.96	36.25	33.67	30.33	39.44
12	تسهیل تردد سرمایه‌گذاران خارجی و شرکای تجاری به ایران	34.38	30.77	30.95	36.36	42.14	33.22	30.00	41.25
13	تاثیر شورای گفتگو در تبادل نظر دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی	57.58	60.77	56.59	50.43	63.33	55.42	57.59	62.94
14	عملکرد مطلوب شورای گفتگو در بررسی و رفع موانع کسب و کار و اتخاذ تصمیم مؤثر و ...	56.97	58.85	57.44	45.91	71.88	52.71	61.00	67.78
15	توجه و استماع نظرات و پیشنهادهای نمایندگان اصناف یا تشکل‌ها توسط شورای گفتگو	61.73	61.15	64.29	51.82	73.75	57.59	66.00	71.67
16	اقدامات مؤثر شورای گفتگو برای ارتقای فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب و کار و ...	54.69	51.54	55.95	43.18	74.38	50.17	56.00	68.89
17	اقدامات مؤثر شورای گفتگو در زمینه حذف یا تعمیم امتیازات موجود در قوانین و مقررات و ...	47.63	52.31	45.37	35.71	58	46.90	43.21	53.53

ردیف	سؤال (حکم)	کل	مدرک تحصیلی				گروه تحصیلی		
			دکتری	کارشناسی ارشد	کارشناسی و کاردانی و کمتر	علوم انسانی	مهندسی	سایر رشته‌ها	
18	اقدامات مؤثر شورای گفتگو در شناسایی واحدهای مشمول پرداخت مالیات	40.41	42.69	38.05	35.91	43.75	40.86	36.21	41.11
19	نقش مؤثر شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی در بهبود فضای کسب و کار	53.81	54.62	56.19	46.36	60	52.59	55.33	58.24
20	بررسی و پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار و واحدهای استانی سؤالات نمایندگان تشکل‌ها و ...	43.64	45.77	41.67	39.57	49.38	43.22	41.00	47.78
21	تعیین مکان‌هایی برای فروشندگان کم‌سرمایه و تولیدکنندگان کوچک و متوسط توسط شهرداری‌ها	35.92	33.08	35.00	34.35	40.67	33.05	36.33	40.59
22	ایجاد پایگاه جامع معاملات بخش عمومی	42.02	41.92	41.43	31.74	50.63	41.02	35.00	50.00
23	در اولویت قرار دادن انجام معاملات و انتخاب طرف قرارداد در شرایط برابر، توسط دستگاه‌های اجرایی	39.80	38.08	35.71	39.13	46.25	36.27	35.67	51.11
24	استفاده از فرم‌های یکنواخت توسط دستگاه‌های اجرایی در انعقاد قراردادها	38.98	40.38	33.90	37.39	45	41.38	29.00	41.67
25	اطلاع‌رسانی هرگونه تغییرات در سیاست‌ها و ... توسط دستگاه‌های اجرایی قبل از اجرا	39.80	44.23	34.76	33.48	47.33	40.17	32.00	44.71
26	پرداخت خسارت به واحدهای تولیدی ناشی از قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات	27.98	26.15	25.00	23.04	41.88	25.59	25.67	36.11
27	عدم استفاده اشخاص حقوقی از امتیازات و منافع تخصیص یافته به بخش خصوصی و تعاونی...	29.89	26.15	26.00	33.91	46	32.37	20.36	41.76
28	عدم مداخله و نفوذ دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌های خصوصی، تعاونی و عمومی	38.57	26.54	35.85	36.52	56.25	31.86	40.69	46.67
29	انجام اقدامات قانونی برای رسیدگی به اعتراض مؤدیان مالیاتی و پرداخت کنندگان حق بیمه تأمین اجتماعی	47.16	45.00	47.07	46.09	54	45.25	48.97	51.76
30	ایجاد شعب دادگاه‌های تجاری	42.21	34.23	39.50	50.43	43.75	40.85	42.86	40.00
میانگین		45.25	44.51	42.48	41.55	55.09	43.77	41.69	52.45

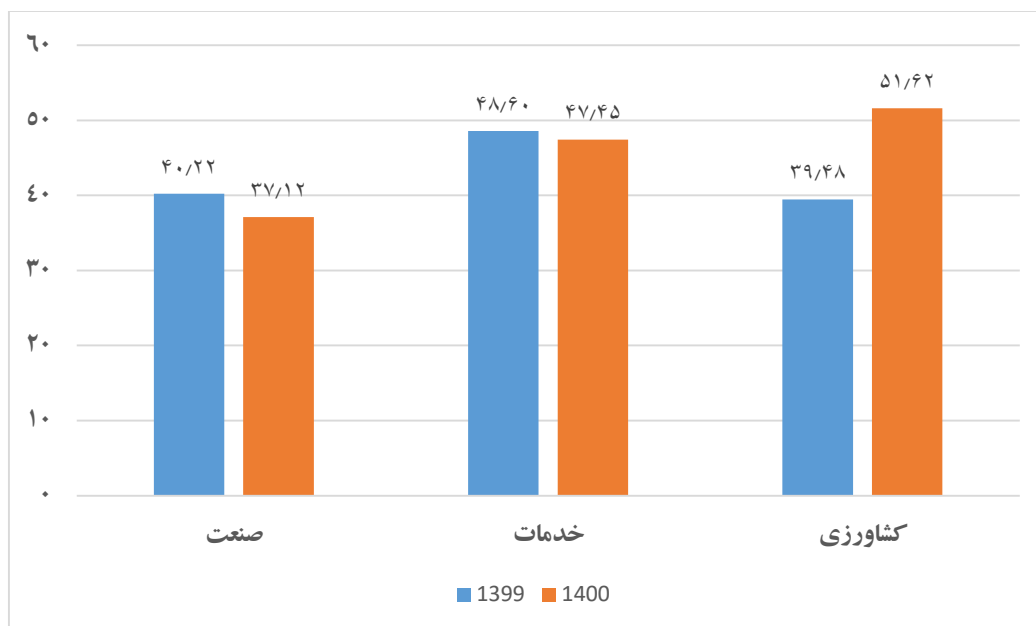
همان‌گونه که از اطلاعات این جدول نیز مشخص است، فعالان اقتصادی و خیرگان حوزه کسب و کار دارای مدرک تحصیلی کاردانی و کمتر (55.09) و دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی (41.55)، به ترتیب بیشترین و کمترین میزان تحقق احکام را ارزیابی کرده‌اند. علاوه بر آن، دارندگان مدرک در سایر رشته‌های تحصیلی (52.45) بیشترین و دارندگان مدرک در رشته‌های تحصیلی در گروه مهندسی (41.69)، کمترین میزان تحقق احکام را اعلام داشته‌اند.

نمودار ۱- میانگین نظرات خبرگان به هریک از سوالات نظرسنجی

نمودار ۲- میانگین نمرات نظر خبرگان به تفکیک سه اتاق و مقایسه با سال گذشته

نمودار ۳- میانگین نمرات نظر خبرگان به تفکیک رشته فعالیت و مقایسه با سال گذشته

نکته: در هر سه نمودار فوق، دامنه تغییرات بین صفر تا صد است ولی برای برخی بهتر دیده شده اختلافها و تفاوتها بین هر گروه، مقیاس نمودارها در محدوده مقادیر درصدهای موجود در نظر گرفته شده است.

ب: نتایج بخش پیشنهاد اصلاح و بازنگری و بیان دیدگاه‌های کلی شامل ۴ پرسش تشریحی

در این بخش، 4 پرسش باز در زمینه نیاز به اصلاح، حذف و یا بازنگری در مواد قانون و پیشنهادهای اصلاحی آنان برای بهتر اجرا شدن قانون از فعالان اقتصادی به شرح زیر پرسیده شد:

1- به نظر شما کدام یک از مواد و یا تبصره‌های قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، به دلیل نداشتن کارایی و اثربخشی، ضرورت و یا امکان اجرا، باید حذف شوند؟ لطفاً دلایل خود را بیان کنید.

2- به نظر شما کدام یک از مواد و یا تبصره‌های قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، نیاز به بازنگری و اصلاح دارند؟ لطفاً دلایل اصلاح مورد نظر و متن پیشنهادی خود را نیز بیان کنید.

3- در صورتی که اجرای بخش‌هایی از قانون بهبود را موفقیت آمیز نمی‌دانید، نقش هر یک از عوامل خارجی (تحریم و ...) و یا عوامل داخلی (مشکلات مدیریتی و ...) در این خصوص را با ذکر درصد، ارزیابی و بیان نمایید.

4- پیشنهادهای خود برای اجرای هر چه بهتر قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار را (حداکثر 3 مورد) بیان فرمایید.

در ادامه این بخش، نظرهای آن دسته از فعالان اقتصادی که به طور جامع‌تری به پرسش‌های فوق پاسخ داده بودند عیناً آورده شده و سعی شده تا به سایر نظرها هم با رعایت عدم تکرار موضوع و موجز بودن گزارش پرداخته شود.

1- به نظر شما کدام یک از مواد و یا تبصره‌های قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، کارایی و اثربخشی لازم را ندارند و یا نیاز به اصلاح و بازنگری دارند؟

- در کل این قانون از نظر ساختار قانونی خوب و مترقی است ولی عزم ملی برای اجرای قانون و تکمیل آیین‌نامه‌های اجرایی آن وجود ندارد و فقط در نحوه اجرا و اثرگذاری مشکل دارد، متأسفانه دستگاه‌ها همکاری ضعیفی دارند و متولیان آن تن به اجرای آن نمی‌دهند.

- تاکنون حدود 80 درصد این قانون اجرایی نشده است، لذا مجلس باید به این مسئله رسیدگی جدی داشته باشد. قوانین وضع شده در صورتی که به صورت کامل و صحیح اجرا شوند کارایی و اثربخشی دارند. مصوبات ابلاغی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار اخیر مجلس بسیار مفید و موثر در رونق کسب و کار است.

- این قانون نه تنها کمترین اثربخشی را در بهبود محیط کسب و کار ندارد بلکه موجب گسترش دیوان سالاری اداری شده است.

- قانون بهبود محیط کسب و کار فقط در حد نگارش و ابلاغ مانده است و صرفاً به صورت کیفی تنظیم شده است. ضمانت اجرایی در قانون بهبود محیط کسب و کار مورد توجه قرار نگرفته است، در بسیاری از بخش ها با عدم اجرا که همان حلقه مفقوده در بسیاری از مباحث کشور است مواجهه است. فقدان ضمانت اجرایی برای عملیاتی شدن احکام قانون موجب شده موارد متعدد ترک فعل و عدم توجه به تکالیف این قانون توسط نهاد و حاکمیت صورت پذیرد.

- آنچه که مهم است نظارت بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی در اجرای قانون است؛ از این رو ضمانت اجرایی قانون باید مورد بازنگری قرار گیرد. (برخورد قانونی با دستگاه‌های تخطی کننده و تعلل گر در اجرای قانون)

- قوانین و مقررات کسب و کار به صورت کلی بیان شده و هر ارگان و سازمانی با دیدگاه سلیقه‌ای برخورد می نماید، که به نوبه خود موانع مهمی در محیط کسب و کار ایجاد کرده است.

- پیشنهاد می گردد قبل از تصویب هر قانونی، جلسات پیش کارشناسی صاحبان نظر و فعالان اقتصادی تشکیل شود و چالش‌های قانون مورد نظر بازیابی شده و کسری‌ها و خطرات احتمالی و ... مورد بررسی قرار گیرد و سپس به صورت علنی مورد اجرا قرار گیرد.

- متأسفانه حتی مفادی که لازم الاجرا هستند اجرا نمی شوند؛ از جمله اخذ نظر تخصصی تشکل‌ها قبل از تصویب قوانین و ابلاغ بخشنامه‌های مختلف برای ذی نفعان

- در شرایطی که فضای امن و پایدار اقتصادی برای کسب و کار به دلیل تحریم‌ها و اثرات سوء سیاست خارجی کشور، آسیب جدی دیده است هیچ جایگزین دیگری از جمله قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار نمی تواند ضامن فعالیت اقتصادی باشد. تدوین و اجرای چنین قانونی در مثل مانند آن است که کسی از زخم معده رنج می برد و طبیبان به جای مداوای وی دستور طبخ غذاهای اشتها آور به اطرافیان بیمار بدهند، در این معنا کل قانون بی فایده یا کم فایده و بلااثر خواهد بود.

- پیشنهاد می گردد برای اجرایی شدن مواد و تبصره‌های قانون بهبود محیط کسب و کار، اتاق هرچه سریعتر ضمانت اجرای مواد قانونی ای که می تواند به اجرای بهبود محیط کسب و کار کمک نماید که تقریباً 2/3 مواد قانونی است، با مشورت سایر تشکل‌ها پیشنهاد کند.

- مواد 2 و 3 قانون بهبود مستمر کسب و کار و اخذ نظر از تشکل‌های اقتصادی هنگام تدوین مقررات و آیین نامه‌ها، از مترقی ترین مواد این قانون به واسطه نقش پذیری بخش خصوصی در سرنوشت خود بوده و در صورت اجرا با

پیشگیری از صدور بخشنامه‌های خلق‌الساعه از شوک‌های مدیریتی و اقتصادی در بازار جلوگیری می‌کند. در ماده 2 در مورد تشکل‌ها متاسفانه موفق عمل نشده و در مواد 2 و 3 قانون بهبود چنانچه نظر تشکل‌های بخش خصوصی و تعاونی اخذ نشود نباید این قوانین و مقررات قابلیت اجرایی داشته باشد.

- پیشنهاد می‌شود جهت اجرای صحیح قانون مذکور به ویژه مواد 2 و 3 آن در قسمت وظایف و اختیارات شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی (ماده 11) بندی در خصوص ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی مرتبط با مواد 2 و 3 قانون تعریف و گنجانده شود.

- ماده 6 در رابطه با آمار و اطلاعات بسیار محدود اعلام شده و دسترسی تشکل‌های اقتصادی به آمار روزآمد و شفاف وجود ندارد.

- ماده 7 و 8 نیاز به اصلاح و بازنگری دارد.

- در مواد 9 و 10 اقدامات ملموس و مشهودی صورت نگرفته است؛ مانند اعزام رایزن اقتصادی، بازرگانی و همکاری با اتاق‌های مشترک در کشورهای دیگر. در راستای اجرای مواد 9 و 10، پیشنهاد می‌گردد جلساتی به منظور برقراری تعامل با نمایندگان اقتصادی وزارت امور خارجه و سفارت‌خانه‌ها و کنسول‌گری‌ها و تعیین ساز و کار اجرایی شدن مواد قانونی برگزار گردد.

- ماده 11: دبیرخانه شورای گفتگو در اجرای اختیارات شورا به ویژه در بند پ وظایف شورا عملکرد لازم را ندارد و عملاً شاخصی برای اندازه‌گیری این بند و میزان تحقق آن تعریف نشده است.

- مواد 16 و 17 شرح وظایف تشکل‌های صنفی در ماده 18، نیاز به بازنگری و اصلاح دارد.

- ماده 16 ضمانت اجرای کافی و لازم ندارد. به دلیل اجرایی نشدن ماده 16 در برخی از استان‌ها، هنوز مکان مناسبی از سوی شهرداری‌ها برای بازار مصرف تولیدکنندگان کوچک و متوسط و فروشندگان کم سرمایه در نظر گرفته نشده است.

- ماده 20: دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار و واحدهای استانی آن‌ها ضمن پاسخگویی مناسب به سوالات نمایندگان تشکل‌ها و فعالان اقتصادی، مطالبات و شکایات آن‌ها را بررسی می‌کنند.

- در ماده 25 به علت این که کارگاه‌های صنایع دستی عموماً کارگاه‌های خانگی هستند، خدمات این ماده به تعداد کمی از اعضای صنایع دستی تعلق می‌گیرد و مادامی که کارگاه‌ها به صورت متمرکز و یا زیرساخت یکپارچه احداث نگردند استفاده از خدمات این ماده امکان پذیر نیست.

- دستگاه‌های اجرایی و دولت در مورد هر گونه تغییرات در سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اجرایی در زمان مقتضی قبل از اجرا از طریق رسانه‌های گروهی اطلاع رسانی کنند که عمدتاً در سال‌های اخیر اجرا نشده و نیازمند ضمانت اجراست.

- الف) تبصره 5 ماده 11: زمان برگزاری جلسات (حداقل 15 روز یک بار باشد)

ب) تبصره 4 ماده 11: دولت کمک و مساعدت نماید.

ج) مسئولیت بهبود کسب و کار به عهده اتاق باشد.

د) ماده 23: بانک‌ها عمل نمی‌کنند.

ه) تبصره 2 ماده 27: حمایت اجرایی و علاقه‌ای از دولت برای اجرا وجود ندارد.

- مواد 2، 3 و تبصره ماده 4، ماده 5 و 7 و 8 و 9 و 10 و 14 و 15 باید یا ضمانت اجرا داشته و یا بخش اعظم آن به بخش خصوصی تفویض و به واحدهای تولیدی و کسب و کار آزادی عمل و اختیار بیشتر داد و آن‌ها را پایبند مسائل بوروکراسی اداری دستگاه‌های دولتی ننمود.

- عمده مواد در قانون مربوطه، سست و بدون الزام است و باید الزام و تعهد به اجرا در آن شفاف ذکر شود. در ماده 3 نظر تشکل‌های اقتصادی مورد توجه قرار نگرفته و الزامی ندارد. در ماده 5 تبصره 1 چرا خانه صنعت به عنوان تشکل زیر مجموعه اتاق قرار نگرفته است؟ مواد 9، 10 و 11 نیاز به اصلاح دارند. ماده 11 به هیچ وجه مورد قبول دادستان نیست و به رسمیت نمی‌شناسد و در جلسات شرکت نمی‌کند. ماده 14 انجام نشده و مواد اجرایی نشده است.

- مهم‌ترین اهداف قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در قالب 29 ماده شامل تسهیل شروع کسب و کار از طریق تسریع در صدور مجوزها، الزام مسئولان به مشورت با فعالان اقتصادی پیش از تصمیم‌گیری اقتصادی، شفاف‌سازی اطلاعات و آمار مورد نیاز فعالان اقتصادی، ایجاد دسترسی به بازار برای تولیدکنندگان کوچک، باثبات و قابل پیش‌بینی کردن تغییر سیاست‌ها، تصمیم‌ها و رفتارهای مسئولان اقتصادی، هدایت ظرفیت‌های سیاست خارجی در جهت افزایش صادرات غیرنفتی و جذب سرمایه خارجی و ... بوده که در برخی موارد این قانون به اهداف ذاتی خود دست یافته و در برخی موارد از جمله تسریع در صدور مجوزها و الزام بخش دولت به مشورت با فعالان اقتصادی موثر واقع نشد. از طرفی فعالان اقتصادی در کشور همچنان با مشکل خلاء آمارها و اطلاعات تجاری و اقتصادی

مواجهه بوده و عموماً گزارش‌های منتشره از سوی ادارات و دستگاه‌ها بر اساس سالنامه‌های عملکردی غیر قابل بهره‌برداری و استناد بوده و بیشتر جنبه آمارهای اسمی دارد.

- قوانین و مقررات، مجوزها، رویه‌ها و فرایندهای غیر ضروری حذف شوند و همچنین زمان، اسناد و هزینه‌های مربوط به صدور مجوزها، گواهی‌ها و تادیه‌ها کاهش یابد. سیاست اصلاح محیط مقرراتی کشور در قالب اصلاح و یا حذف کلیه بخشنامه‌ها، آئین‌نامه‌ها، مقررات و قوانین زائد و مغل کسب و کارها در دو بعد کمیت و کیفیت با هماهنگی و همکاری قوای سه‌گانه و بهره‌مندی از ظرفیت‌های قانونی و کارشناسی هیئت مقررات‌زدایی اجرایی شود. انتشار اوراق بدهی شرکتی از طریق حذف شرط ضمانت و وثیقه و جایگزینی آن با رتبه‌سنجی، تسهیل شود. در فرایند اخذ مالیات بر ارزش افزوده، ممیز محوری حذف گردد و از اعمال شیوه خودسرانه علی‌الراس در رسیدگی و تشخیص مالیات بر ارزش افزوده، ممانعت به عمل آید. مشوق‌های صادراتی نظیر جوایز صادراتی، انتخاب به‌عنوان صادرکننده نمونه و مواردی از این قبیل برای صنایع بالادستی حذف شوند و منابع مذکور برای تشویق صنایع مکمل (صنایع کوچک و متوسط) تخصیص داده شوند.

- عدم وجود بخش آموزش در قانون، با توجه به ضعف سیستم آموزشی و عدم اطلاع پیشنهاد می‌گردد برنامه‌های بهتر تدوین گردد.

- مطابق با ماده (21) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر، حساب ویژه تولید برای تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی راه‌اندازی گردد و به‌منظور بهینه‌سازی اعطای تسهیلات به بنگاه‌ها، دستورالعمل ماده مذکور اصلاح شود. سیستم جامع مالیاتی از طریق وضع مالیات بر عایدی سرمایه (معاملات مسکن، خودروی لوکس، ارز، سکه و طلا، سپرده‌های بانکی و اوراق بهادار) و ایجاد محدودیت‌های کمی برای شروع سفته‌بازی در بازارهای دارایی مورد بازبینی و اصلاح قرار گیرد. فرایندهای مربوط به حسابرسی مالیاتی دفاتر واحدهای اقتصادی، به‌منظور قطع ارتباط مستقیم مودیان و ممیزان مالیاتی و کاهش فساد، الکترونیکی شود. رویه‌ای واحد در اخذ مالیات از بنگاه‌های خصوصی، شبه‌دولتی و نهادهای عمومی، تعریف و اتخاذ گردد. قوانین و مقررات مالیاتی مورد بازبینی و اصلاح قرار گیرند و به‌منظور درک بهتر توسط مودیان مالیاتی، ساده و قابل فهم شوند. سازوکار قانونی متفاوتی برای حمایت مالیاتی از بنگاه‌های کوچک و متوسط، طراحی و اجرا گردد.

- تبصره (2) ماده (17) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاح گردد و معافیت مالیاتی برای خرید ماشین‌آلات خطوط تولید آن دسته از کالاهایی که معاف از مالیات بر ارزش افزوده هستند، در نظر گرفته شود.

- رویه‌های اجرایی ماده (169) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم اصلاح شود و سامانه جامع اطلاعات مالیاتی به طور کامل اجرا و پیاده‌سازی گردد.

- در بحث تامین اجتماعی، ترکیب هیئت‌های بدوی و تجدید نظر تشخیص مطالبات سازمان تامین اجتماعی اصلاح گردد، به نحوی که در ترکیب هیئت‌های مذکور توزان برقرار شود و یک عضو قاضی به ترکیب فعلی افزوده گردد. همچنین حضور نمایندگان از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در هیئت‌های مذکور الزام آور شود. ضرایب حق بیمه پیمانکاری با توجه به تنوع قراردادهای پیمانکاری اصلاح گردد، به گونه‌ای که برای رسته‌های مختلف، ضرایب متفاوتی تعریف شود. دستورالعمل دستمزد مشمول کسر حق بیمه تامین اجتماعی و نرم‌افزار محاسباتی حق بیمه سنواتی، برای کارفرمایانی که با توافق کارگر افزایش مزد را در قرارداد جدید، اعمال نکرده‌اند، از طریق عدم محاسبه و وصول مابه‌التفاوت مبلغ افزایش سایر سطوح مزدی در لیست سال جدید، نسبت به بهمن ماه سال قبل، اصلاح شود. در صورتی که سازمان تامین اجتماعی بر اساس اسناد و مدارک و بازرسی‌های صورت گرفته، نسبت به کمتر بودن دستمزد مندرج در لیست از دستمزد واقعی اطمینان حاصل کرد، مابه‌التفاوت را به عنوان بدهی برآوردی مطالبه نماید تا در صورت اعتراض کارفرما، مراتب در هیئت‌های تشخیص مطالبات مورد رسیدگی قرار گیرد. شایان ذکر است که اصلاح نرم‌افزار محاسباتی حق بیمه سنواتی لازمه تحقق این امر است. در خصوص بحث ارزی، روش محاسبه قیمت پایه‌ای صادراتی اصلاح گردد؛ به نحوی که بر اساس قیمت‌های جهانی و قیمت‌های بازارهای هدف صادراتی باشد. برای تحقق این مهم ضرورت دارد، برگزاری جلسات مداوم توسط وزارت امور اقتصاد و دارایی با حضور نمایندگان از اتاق ایران، گمرک، وزارت صمت و بانک مرکزی در دستور کار قرار گیرد. در مورد تجارت خارجی فرایندهای مجوزدهی به اقلام صادراتی مازاد بر نیاز داخل، جهت تأمین ارز مورد نیاز کشور تسهیل شود. نظام تعرفه‌ای حاکم بر اقتصاد کشور متناسب با حمایت از تولید داخل اصلاح گردد. نواقص و کاستی‌های سامانه پنجره واحد تجارت در راستای الکترونیکی کردن کامل فرایند تجارت خارجی و کاهش زمان انجام تشریفات گمرکی، اصلاح و رفع گردند.

- به منظور توسعه مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد مطابق با ماده (19) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (44) قانون اساسی، اصلاح و تجدید ساختار شرکت‌های مشمول واگذاری، قبل از اقدام به واگذاری انجام شود.

- متأسفانه قوانین به صورت یکباره بدون وجود زیرساخت‌های لازم و بدون در نظر گرفتن موارد تحت تاثیر، تغییر یا تصویب یا تعلیق می‌شوند.

- در شاخص‌های بانک جهانی شاخص‌های بهبود محیط کسب و کار مشتمل بر 10 شاخص است (مواردی مانند قوانین ورشکستگی، انحلال خدمات بانکی و EDB و ...) که غالباً در این پرسشنامه مورد غفلت واقع شده‌است. البته صحیح است که شاخص‌ها باید بومی سازی شود ولی بی توجهی به این 10 شاخص بی دلیل و آسیب زاست. در خور ذکر است طبق قرار معلوم در برنامه ششم می‌بایست هر سال 10 رتبه از نظر شاخص‌های بهبود محیط کسب و کار رشد ایجاد شود. اما طبق آمار منتشر شده بانک جهانی هیچ ارتقایی صورت نگرفته است و صد البته که سرمایه‌گذار برای سرمایه‌گذاری به شاخص‌های جهانی توجه می‌کند.

- اساساً قانون مذکور فاقد ماهیت قانونی و امری بوده و صرفاً دولت را مکلف کرده که نظر بخش خصوصی را دریافت کند و اگر بنا بر اصلاح بود باید کمیته‌ای متشکل از بخش خصوصی و دولت به شکل برابر تمام بخشنامه‌ها و اقدامات ذی‌ربط در این قانون را صادر و ابلاغ می‌نمودند، در حالی که نظر بخش خصوصی نمی‌تواند هیچ اثر جدی در صدور بخشنامه‌ها و اقدامات دستگاه‌های حاکمیتی داشته باشد و لذا این قانون از پایه باید اصلاح شود.

- پیشنهاد می‌شود ابتدا بسترهای قانونی جهت اجرای کامل قانون از جمله مواد 2-3-5-7-14-16-25 و 29 آن فراهم و متعاقباً در خصوص میزان اثربخشی مواد و تبصره‌های قانون بررسی‌های فنی و کارشناسی انجام گیرد.

- با توجه به تغییر سیاست‌ها به تبع تشکیل دولت‌های جدید، بسیاری از مفاد قانون فضای کسب و کار از کارایی لازم برخوردار نیستند، منتهی با توجه به کارآمد بودن آنها در صورت عمل کردن، تغییر قوانین ضرورتی ندارد.

- حمایت از تولید و اشتغالزایی، در کل نیاز است قوانین بهبود فضای کسب و کار ایران بازنگری و اجرایی شوند. مثلاً می‌گویند شرکت‌های دانش بنیان از بیمه و مالیات معاف هستند، اما در عمل تبصره‌ها و موانع بسیاری هستند که هیچکدام از شرکت‌ها قادر به استفاده از آن نیستند.

- قوانین و مقررات مالیاتی که همانند قوانین قبلی با تعیین اشخاص مشمول مالیات مفضلاً به وظایف مؤدیان، جرائم مالیاتی، نحوه وصول مالیات، مراجع حل اختلاف مالیاتی و ... پرداخته به نحوی که عدم اطلاع و آگاهی نسبت به هریک از مباحث آن می‌تواند بعضاً تبعات سنگین و جبران‌ناپذیر را برای کارفرمایان و بنگاه‌های اقتصادی به همراه دارد و متناسب با نیاز روز نمی‌باشد و می‌بایست با شرایط واقعی منطبق شود. در زمان رسیدگی به مالیات بر ارزش افزوده هیئت رسیدگی طبق قانون باید به طور دقیق اسناد را بررسی کند اما اگر برای مؤدی در زمان رسیدگی عملکرد به صورت علی‌الراس برگ تشخیص مالیات صادر شده باشد، هیئت رسیدگی مبنای همان مآخذ درآمد تشخیصی ممیز عملکرد قرار می‌دهد و به اطلاعیه‌های سامانه اعتنا نمی‌کند و اعتراض به این اقدام، بسیار زمانبر است. ملاک قرار گرفتن اعلام کارفرما در محاسبه مالیات، امکان‌پذیر نبودن تهاوتر مطالبات و بدهی ارزش افزوده با عملکرد و

بالعکس، ممکن نبودن تهاثر اسناد خزانه با بدهی مالیاتی و مواجهه مودیان با مسدود شدن حساب و تلفن و ممنوعیت خروج از کشور را از دیگر مشکلات در این بخش است. همچنین حصول اطمینان از تامین آب مطمئن و پایدار در جهت رفع نیازهای متعارف بخش‌های مختلف کشور، ارتقای حکمرانی و بهره‌وری از طریق استقرار مدیریت بهم پیوسته منابع آب مبتنی بر مدیریت تقاضا در سطح ملی، حوضه‌های آبریز و محلی و نیز اجرای طرح‌های توسعه و بازچرخانی پساب با رعایت اصول توسعه پایدار، آمایش سرزمین و هماهنگی متقابل بین سرمایه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی با مشارکت مؤثر ذی‌نفعان به همراه ارتقاء بهره‌وری شبکه آب کشور با تمرکز بر توسعه پایدار، امنیت عرضه و تقاضا، بهبود کیفیت و حفظ محیط زیست با گسترش چرخه‌های پسماند آبی و همچنین مدیریت منابع انسانی، ارتقاء سطح دانش و خلاقیت، توسعه پژوهش و فناوری با تاکید بر تقویت تولید داخل باید جزء اهداف دولت باشد تا از شرایط کنونی گذر کنیم.

- در خصوص توسعه سرمایه‌گذاری و تجارت خارجی، موضوع تبصره ماده ۴ و مواد ۱۰، ۹ به دلیل حل نشدن مشکلات ناشی از تحریم‌های هسته‌ای، عدم پیوستن ایران به سازمان‌ها و معاهدات بین‌المللی چون سازمان تجارت جهانی و پیمان‌ها و کنوانسیون‌های FATF و پالمو، امکان رقابت مناسب و مؤثر تجار ایرانی با رقبای خارجی در بازارهای جهانی و جذب سرمایه‌گذاران بین‌المللی را از میان برده‌است و عدم برنامه‌ریزی و حمایت و اقدام مؤثر وزارت امور خارجه در حمایت از تجار ایرانی و تجارت خارجی، فعالیت بازرگانان ایرانی در بسیاری از بازارهای آسیایی و اروپایی را محدود و غیر مؤثر کرده و امکان توسعه را از این حوزه حذف کرده است.

2- به طور کلی نظر خود در رابطه با میزان اثربخشی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در بهتر شدن فضای کسب و کار کشور را بیان فرمایید.

- پیشنهاد می‌گردد در این زمینه راهکاری برای شکستن این گونه مقاومت‌ها اتفاق بیافتد تا این قانون روان و شفاف اجرا شود.

- اگر این قانون می‌توانست راهگشای بهبود کسب و کار باشد، با وجود این همه نیروی انسانی تحصیل کرده و ضرورت و نیاز واقعی کشور علی‌الاصول می‌بایست دست کم مانع بدتر شدن محیط کسب و کار در سال‌های اخیر می‌شد که متأسفانه در این زمینه هم توفیقی نداشته است. پیشنهاد فعالان اقتصادی باید بر مذاکره برای رفع تحریم‌ها متمرکز شود و تا حد ممکن از امیدواری کاذب به کوره راه‌هایی مانند قانون بهبود مستمر اجتناب گردد.

- قانون را باید افرادی که در اجرا هستند مورد بازنگری قرار دهند زیرا با نکات منفی اجرایی آن آشنایی دارند و می‌توانند آن‌ها را اصلاح نمایند و قانون از حالت شعارگونه خارج شود.

- به اخذ نظرات تخصصی تشکل‌های بخش خصوصی در تصمیم‌گیری‌های کلان سازمان‌های دولتی قبل از قانون‌گذاری و صدور بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها و تامین بودجه جهت توانمندسازی زیرساختی انجمن‌ها توجه ویژه شود.

- تعامل بیشتر بین دستگاه‌ها و نهادهای اجرایی و بخش خصوصی باعث بهبود عملکرد و رسیدن به اهداف می‌شود.

- این قانون در صورت اجرای صحیح و همکاری دولت با بخش خصوصی می‌تواند بسیار مؤثر و مفید باشد.

- در ماده 11 بخش ح مبحث مالیات نیازمند پایش و پژوهش بیشتر است.

- ماده 14، مسئولیت بهبود محیط کسب و کار به عهده اتاق باشد.

- ماده 23 بانک‌ها عمل نمی‌کنند.

- در ماده 28 با توجه به ظرفیت پایین بیمه، بیمه‌شدگان در هر استان عموماً بالغ بر 90 درصد شاغلین این رشته، از خدمات تأمین اجتماعی بهره‌مند نمی‌شوند.

- تسهیل و تسریع در تامین منابع مالی و نقدینگی بنگاه‌های اقتصادی، هماهنگی و عزم جدی دستگاه‌های اجرایی در راستای اجرای قانون، راه اندازی سیستم نرم افزاری و سخت افزاری قوی برای حمایت و پشتیبانی جهت اجرای این قانون مورد توجه قرار گیرد.

- وضعیت اجرای قوانین کسب و کار در ایران نامطلوب بوده و بررسی‌ها نشان می‌دهد که قوانین مخل، متناقض، تعدد قوانین و آیین‌نامه، قوانین و مقررات خلق‌الساعه و عدم تمکین دستگاه‌های اجرایی از قانون باعث شده است که ایران توفیقی در بهبود محیط کسب و کار خود پیدا نکند. پیشنهاد می‌گردد روند اجرای قانون بهبود محیط کسب و کار با تأکید بر انتظارات بخش خصوصی (به شرح زیر) از این قانون مورد بررسی قرار گیرد.

مهم ترین انتظارات بخش خصوصی و تعاونی در راستای بهبود کسب و کار

- تشکیل سازمان «نظام مشاوره مدیریت» با همکاری اتاق‌ها و تشکل‌های اقتصادی (ماده 17): بر اساس ماده 17 قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار باید «سازمان نظام مشاوره مدیریت» به منظور توانمندسازی، ارزیابی و ارتقای شایستگی مدیریت بخش‌ها و بنگاه‌های اقتصادی کشور اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی و نیز هم‌افزایی و توسعه ظرفیت‌های مشاوره مدیریت در کشور در قالب شخصیت حقوقی مستقل غیردولتی و غیرانتفاعی تشکیل می‌شد و تنظیم اساسنامه این سازمان نیز بر عهده اتاق‌ها با همکاری تشکل‌های اقتصادی بوده‌است که ظرف سه ماه از

لازم‌الاجرا شدن این قانون باید طی مراحل طی از طریق دولت به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسید این در حالی است که پس از گذشت قریب به 9 سال از تصویب قانون بهبود محیط کسب و کار، این ماده قانونی هنوز اجرایی نشده و سازمان مورد نظر هنوز شکل نگرفته‌است. اساسنامه‌ای که از سمت اتاق ایران بدین منظور تهیه شده مورد بی‌مهری و عدم تأیید دولت قرار گرفته‌است و خود دولت تدوین اساسنامه را بر عهده گرفته‌است از این رو نگرش غالب در این اساسنامه قطعاً دولتی خواهد بود.

- سهولت کسب و کار به‌ویژه تسریع و تسهیل در روند صدور مجوزها (مواد 7 و 8): ایجاد پنجره واحد صدور مجوزهای اقتصادی و الکترونیکی نمودن فرایند تجارت خارجی اعم از صادرات و واردات، ثبت سفارش، اسناد اعتباری، این در حالی است که علی‌رغم تلاش‌های دولت در این خصوص هنوز مراحل زیادی از فرایندهای مربوط به مجوزهای کسب و کار به‌صورت دستی انجام می‌شود و مراحل پیگیری نیز به در اکثر مواقع به‌صورت حضوری امکان‌پذیر بوده که روند رسیدگی به فرایندها را طولانی‌تر نموده‌است. رتبه ایران در شروع کسب و کار خود گواه محکمی بر این ادعاست. رتبه ایران در سال 2019 نسبت به سال 2018 با 4 پله سقوط از رتبه 124 به 128 رسیده‌است.

- مواد 2 و 3 قانون: نظرخواهی و مشارکت‌جویی دولت از اتاق‌ها و تشکل‌های اقتصادی (عضو اتاق یا غیر عضو) در تدوین و اصلاح مقررات و آیین‌نامه‌ها و دعوت به جلسات تصمیم‌گیری در صورت لزوم (ماده 2) و استعلام نظرات تشکل‌های اقتصادی توسط دستگاه‌های اجرایی به هنگام اصلاح قوانین و رویه‌های اجرایی (ماده 3)

- ماده 2: به استناد ماده (2) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار «دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین‌نامه‌ها، نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های ذی‌ربطی که عضو اتاق‌ها نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و هرگاه لازم دید آنان را به جلسات تصمیم‌گیری دعوت نماید.» این درحالیست که بخش خصوصی در هیچ یک از کمیسیون‌های تخصصی هیئت دولت (اقتصاد، امور اجتماعی و دولت الکترونیک، فرهنگی، امور زیربنایی، صنعت و محیط زیست، لویج، سیاسی و دفاعی، علمی، تحقیقاتی و فناوری) نماینده‌ای ندارد. (به طور کامل اجرا نشده است.) بنابراین، دعوت از کارشناسان، نخبگان، تشکل‌های غیردولتی اعم از اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی، اتاق اصناف و اتاق تعاون برای شرکت در جلسات تخصصی، فرعی و اصلی کمیسیون‌های هیئت دولت به منظور انعکاس نظرات بخش خصوصی الزامی و مهم بشمار می‌رود. پیشنهاد می‌گردد ترتیبی اتخاذ گردد که زین پس نمایندگان هر سه اتاق عالی‌الخصوص اتاق ایران به عنوان عضو دائمی کمیسیون‌های تخصصی هیئت دولت به مقام ریاست جمهوری معرفی و نظرات بخش خصوصی را منعکس نمایند.

-ماده 14: موظف شدن مدیران و رؤسای دستگاه‌های اجرایی در مراکز استان‌ها به انتخاب یکی از معاونان خود به عنوان مسئول بهبود محیط کسب و کار جهت تعامل مستمر با فعالان اقتصادی اعم از کارگری و کارفرمایی و تلاش برای حل مشکلات آنان، ارائه پیشنهاد برای اصلاح قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و رویه‌های اجرایی به شورای گفتگو.

- ماده 15- کلیه دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار همچنین سازمانها و ادارات کل آنها در مراکز استان‌ها موظفند به سؤالات نمایندگان تشکلهای و فعالان اقتصادی پاسخ دهند و مطالبات و شکایات آنها را بررسی نمایند.

از جمله عوامل تاثیر گذار می‌توان به نبود تضمین اجرای حقوق مالکیت، عدم سهولت تعامل با اقتصادی جهانی، نبود سیاست مشخص در اقتصاد کشور و ثبات سیاست‌ها و قوانین، نبود شفافیت در بخش دولتی و خلاء آماری و مالی و مالیاتی اشاره کرد. عدم اجرای حداکثری قانون بهبود ناشی از عدم جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی، نبود امنیت سرمایه گذاری و نبود برنامه‌های توسعه‌ای در بخش صنعت معدن و تجارت است. نبود قانون مشخص و جامع برای وزارت صنعت معدن و تجارت، گره بزرگی بر فعالیت کسب و کارها بوده و قوانین موازی و پوششی از جمله قانون بهبود مستمر قادر به رفع همه خلاءها و کسری‌ها در ریل گذاری تجاری و اقتصادی کشور نمی‌باشد. عدم اعتنای دولت به بخش خصوصی، ناشی از شکست کسب و کارها و ناکامی عمده صنایع در تولید ثروت و ارزش- آفرینی است. چرا که به زعم بخش دولت، حمایت از بخش خصوصی، پرداخت تسهیلات حمایتی، بخشش جرائم و استمهال معوقات نه تنها مشکل را حل نکرده بلکه بر حجم معوقات دولتی افزوده خواهد نمود و منابع دولت در محل غیر از تولید به مصرف خواهد رسید. سایه افکنی چنین دیدگاهی از سوی بخش دولتی به فعالان اقتصادی، علاوه بر سد راه شدن اجرای قانون بهبود، موجب خروج و بی‌رغبتی سرمایه‌گذاران از بدنه تولید و اقتصاد شده است.

- تشکیل کمیته فکر بهبود و تسهیل کسب و کارها با هدف رصد و پایش برنامه‌های استانی و ردیابی نتایج حمایت‌ها و موافقت‌های دولتی برای بخش خصوصی یک امر ضروری است. از آنجایی که متولی مشخصی برای ردیابی و اجرای قانون بهبود مستمر در استان‌ها وجود نداشته، تعیین مرجع پیگیری و حاکمیتی برای اجرای مفاد این قانون از واجبات است.

- الزام مدیران استانی بر اجرای قانون و نظارت مستقیم بر عملکرد آن‌ها از سوی استاندار به عنوان بالاترین مقام اجرایی استان و تشکیل کمیته‌ای از مدیران استانی جهت اجرای هر چه بهتر قانون بهبود محیط کسب و کار.

- اجرایی نشدن ماده 29: در حال حاضر یکی از عمده‌ترین مشکلات کسب و کار طولانی بودن فرایند رسیدگی به دعاوی تجاری آنهاست. همچنین فعالان اقتصادی از کیفیت رسیدگی‌ها نیز رضایت ندارند. متأسفانه بعد از گذشت

پیش از 10 سال از تصویب قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار هنوز ماده 29 این قانون در راستای ایجاد دادگاه‌های تجاری و همچنین در نظر گرفتن شعب ویژه تجاری اجرایی نشده است.

- الف) ماده 29: زودتر عملیاتی شود.

ب) به طور کلی ضمانت اجرای لازم برای ترک فعل مدیران و دولت در قانون پیش‌بینی نشده است و سیاست‌های تنبیهی و تشویقی در سایر قوانین موضوعه ضعیف بوده و محرک یا بازدارنده نیست.

- پرهیز از اقتصاد دستوری در کشور برای اجرای هر چه بهتر قوانین مرتبط با محیط کسب و کار.

- دستگاه‌های اجرایی و نهادهای بالادستی به شکل ویژه و عملیاتی این مهم را پیگیر باشند صرفاً با ابلاغ یک بخشنامه هیچ اتفاقی نمی‌افتد.

- در خصوص تضمین حقوق مالکیت و تسهیل قراردادهای رویه‌ها و فرایندهای رسیدگی و دادرسی در نهادهای قضایی و شبه قضایی تسهیل و اصلاح گردد و زمان مورد نیاز برای پیگیری مفاد قراردادها کاهش یابد. در خصوص مبارزه با فساد و رانت‌جویی مقررات حاکم بر صادرات و واردات، مجوزها، رویه‌ها، فرایندها و هزینه‌های مربوطه به نحوی اصلاح گردد که زمینه بروز قاچاق از بین برود.

- دستورالعمل ماده (45) آیین‌نامه اجرایی مواد (5) و (6) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، در راستای ایجاد سامانه تعیین ماهیت فرآورده‌های نفتی صادراتی و نتیجتاً هوشمندسازی و سامانه محوری فرایندهای تجاری اصلاح گردد. - نسبت کفایت سرمایه بانک‌ها تا سقف 12 درصد (طبق بال 3) با سازوکار سلب حق تقدم و فروش سهام به قیمت بازار (صرف سهام) طبق ماده (160) اصلاحیه قانون تجارت، افزایش یابد. فرمول محاسبه تسهیلات سرمایه در گردش واحدهای تولیدی براساس نسبت 120 درصد میزان فروش اصلاح گردد و دوره بازپرداخت تسهیلات سرمایه در گردش از یک سال به دو سال افزایش یابد.

- تبعیت از قانون یا اصل نتیجه‌گرایی بدین صورت است که پس از اجرای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار نتیجه اثربخشی آن در راستای بهبود محیط کسب و کار نسبت به قبل از اجرای آن به طور ملموس ارزیابی گردد و در صورت عدم ارتقای شاخص‌های مرتبط با محیط کسب و کار، قانون مورد بازنگری قرار گیرد و ضمانت اجرایی برای هریک از مواد قانون مذکور نیز لحاظ گردد. تدوین برنامه استراتژیک برای کشور نیز ضرورت دارد.

- مشکلات سازمان‌ها و موسسات را با اجرای فرایندهای مدیریتی و برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت، کنترل می‌توان بهبود داد و با مدیریت درست و صحیح تمام فعالیت‌ها بهره‌ور می‌شود. البته تحریم‌ها تاثیر خود را دارد اما از طرف دیگر هم خود تحریم به نوآوری و کارآفرینی می‌انجامد و به نوعی به کمک مدیریت به بهره‌وری کمک می‌کند.

- ذکر این نکته نیز حائز اهمیت است که برخی از شاخص‌های اعلام شده در پاسخ سوال یک با توجه به فراخور کشور باید در اولویت بالاتری قرار گیرد. مثلاً شاخص شروع کسب و کار (Start Business) که در کشور ما از جمله پایین‌ترین شاخص‌هاست از این جهت که تعداد رویه برای شروع کسب و کار بسیار زیاد است. هم چنین قانون انحلال کسب و کار مورد غفلت واقع شده است و باید به نوعی تعریف شود تا شرکت‌های ورشکسته مورد حمایت قرار گرفته و ورشکستگی خود را اعلام نمایند. پیشنهاد می‌شود اتاق ایران علاوه بر قانون بهبود محیط کسب و کار، شاخص‌های جهانی را هم در نظر بگیرد و الویت‌دهی کند.

- تعیین نقش و وظایف نهادهای دولتی و پیگیری اجرایی شدن آنها، توجه به نظرات تشکل‌ها و اصناف در اجرای قانون و برنامه‌ریزی برای بازارهای خارجی.

(الف) اصلاح اساسی قانون و امری شدن حضور بخش خصوصی و ارشادی بودن آن
(ب) کوچک شدن دولت با یک برنامه منسجم، زیرا دولت بزرگ جز فساد و نابود کردن توان کشور خاصیتی ندارد.

(ج) تشکیل کمیته‌ای متشکل از دستگاه‌های دولتی و خصوصی ذی‌ربط یا رای برابر جهت تصویب هر اقدامی که مرتبط با فضای کسب و کار است.

(د) حضور نمایندگان تشکل‌های بخش خصوصی در هیأت دولت با رای موثر.

(الف) جلوگیری از موازی کاری و مشخص نمودن متولی و مسئول مربوط

(ب) ترک فعل کردن مدیران دارای ضمانت اجرای کافی نیست.

(ج) قانون فوق در حد تئوری است.

- طرح حمایت از مالکیت صنعتی، طرح تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار، اصلاح نرخ تعرفه گاز در حوزه پایین دستی صنایع فلزی و فولادی با ابلاغ کمیسیون ویژه جهش و تولید مجلس شورای اسلامی، تغییر و اصلاح پایه برخی از کالاها با پیگیری انجمن صادرکنندگان صنعتی، معدنی و خدمات کشاورزی.

- تسریع در صدور مجوز کسب و کار و تسهیل در پرداخت تسهیلات و بهبود قوانین تأمین اجتماعی و امور مالیاتی بسیار کارساز خواهد بود.

- تسهیل روند تولید در بخش تعاونی و ارائه راهکارها و تسهیلات به شرکت‌های تعاونی و استفاده بیشتر از نقطه نظرات صاحبان نظر در عرصه‌های اقتصادی تا تولید رونق بیشتری پیدا کند.

- شرایط بهبود مستمر محیط کسب و کار نیاز به تسهیل بیشتری دارد و بایستی موانع موجود رفع گردد تا فعال اقتصادی با دید بهتری از شرایط بتواند شروع به کار نماید.

- با اجرای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار از جمله مواد 11 و 13 ارتباط مستقیم نمایندگان بخش خصوصی با نمایندگان دستگاه‌های اجرایی و قوای مقننه و قضائیه برقرار و بسیاری از درخواست‌ها و مطالبات بخش خصوصی از طریق نمایندگان آن‌ها و تشکل‌های قانونی طرح و پیگیری گردید. لذا علیرغم این که میزان اثربخشی قانون کمتر از حد انتظار بوده است ولی دارای اثربخشی نسبی (حدود 30 تا 50 درصد) بوده است که با اجرای کامل قانون و مشاهده اثرات و نتایج آن توسط فعالان بخش خصوصی به طور قطع افزایش خواهد یافت.

- ما در ایران، قوانین موضوعه برای تعیین تکلیف بخش خصوصی با سه قوه نه تنها کم نداریم بلکه بعضاً مسئولان در اجرای قوانین بسیار گسترده شده‌اند و عمدتاً موازی کاری با ما می‌کنند لذا در خصوص یک قانون کمبود داریم، این که مجلس کلیه افرادی که در قوانین موضوعه مسئول هستند را موظف به اجرای قوانین خود نموده و در صورت عدم تمکین به قانون، حتماً پاسخگو باشند و اگر چنین روندی توسط ذی‌نفعان این قوانین رعایت شود شاید بتوان امیدوار بود که مشکلات عدیده‌ای که از امور جاریه کشور بوجود می‌آید، حل خواهد شد.

- در فضای کسب و کار، شرکت‌های دانش بنیان و تعاونی که شامل جوانان و دانش‌آموختگان دانشگاهی و مشارکت سهم بیشتر مردم باشند، در اولویت قرار بگیرند و اتاق تعاون و وزارت رفاه در خصوص، فعالیت‌هایی که تعاونی‌ها با مشارکت مردمی و سرمایه مشارکتی شروع به فعالیت دارند، حمایت‌های مالی و قانونی اتخاذ نماید تا مسیر تکامل ایجاد گردد.

- قانون کسب و کار موجب گردیده اتاق مسئولیت بخش خصوصی و از آن سو ایجاد مرکز ملی مطالعات را برای آب کشاورزی سامان دهد. حضور قانون‌مند اتاق در نهادهای اقتصادی (شورای اقتصاد، شورای پول و اعتبار، شورای عالی اشتغال) ایجاد شورای گفتگو، ایجاد توافق نامه‌های همکاری بین واحدهای اتاق و دستگاه‌های اجرایی برای انجام امور مشترک نیز توانسته جایگاه اتاق را ارتقا دهد و با استمرار این سیاست‌ها اتاق می‌تواند جایگاه بهتری برای اعمال قانون فراهم کند.

- قوانین و مقررات تأمین اجتماعی که به لحاظ ارتباط مستقیم با مشمولین قانون کار به تبیین و تشریح مسئولیت‌های کارفرمایان در قبال تعهداتی که نسبت به بیمه‌شدگان دارند، می‌پردازد که از آن جمله می‌توان به مباحثی همچون حوادث ناشی از کار، مأخذ احتساب حق بیمه و بازنشستگی باید منطبق با نیازهای واقعی جامعه باشد و دولت، بازنشستگی را از دست صندوق‌های مختلف رها سازد.

- کشورهای مشابه ایران در منطقه خاورمیانه و آسیا، روش‌هایی بسیار ساده و کاربردی مبتنی بر تجربه جهت بهبود و تسریع در محیط کسب و کار دارند و در زمان بسیار محدود به اعطای مجوزهای لازم جهت آغاز به کار متقاضیان و فعالان اقتصادی اقدام می‌کنند. بررسی و الگو برداری متناسب با فضای کشور می‌تواند راهگشای خوبی برای بهبود وضعیت کسب و کار در کشور باشد.

3- در صورتی که اجرای بخش‌هایی از قانون بهبود را موفقیت‌آمیز نمی‌دانید، نقش هر یک از عوامل خارجی (تحریم و ...) و یا عوامل داخلی (مشکلات مدیریتی و ...) در این خصوص را با ذکر درصد، ارزیابی و بیان نمایید.

- در خصوص عدم اجرای قانون 70٪ سوء مدیریت، 10٪ تحریم‌ها و مابقی اشکالات در متن قانون می‌باشد.

تحریم‌های بین‌المللی و قطع ارتباط با اقتصاد جهانی 80٪

عوامل داخلی (مشکلات مدیریتی مؤثر بر بحران اقتصادی) 20٪

- عوامل خارجی مثل تحریم 30 درصد دخیل هستند (در برگشت ارز و مسدود شدن بعضی از بازارها)، عوامل داخلی 70 درصد دخیلند. (از جمله سوء مدیریت‌ها، وضع قوانین زاید و دست و پاگیر، خود تحریمی)

- بزرگترین عامل اجرایی نشدن قانون بهبود مستمر، عوامل داخلی از جمله عدم اعتقاد به بخش خصوصی و همچنین عدم فرهنگ مبارزه با دیوان سالاری و در رقابت بودن دولت با بخش خصوصی و عدم توجه دستگاه‌های حاکمیتی به جایگاه فعالان بخش خصوصی به دلایل نهادینه شدن فرهنگ مزبور در سال‌های گذشته است.

- الف) قوانین بیمه تامین اجتماعی 100٪ به عنوان بزرگترین مانع تولید فرصت تولیدکننده را گرفته و با قوانین دست و پاگیر برای شرکت‌ها مانع تراشی می‌کند و به جای قوانین مدیریتی صحیح شرکت‌های تولیدکننده را مجبور به تصحیح زیرساخت‌ها می‌کند.

ب) قوانین اداره دارایی 80٪ مانع تولید است. هزینه‌های حسابداری و مشاوران حسابداری و مشاوران مالیاتی و ...، ترس از مالیات دومین مانع شرکت‌های تولیدی است. بخشی از ذهن تولیدکننده آشنایی با قوانین دارایی و بیمه تامین اجتماعی شده چون عدم آگاهی از قوانین آنها جرم محسوب می‌شود.

ج) بهتر است تمرکز شرکت‌ها بر محصولات و توسعه آن باشد.

- مجوزها و بخشنامه‌های خلق‌الساعه یکی از بزرگترین مشکلات فعالان اقتصادی از جانب دولت است. هماهنگی دو بخش تصمیم‌ساز کشور، یعنی دولت و مجلس می‌تواند برای مشکلات موجود راه حل بیافریند. در مجموع در

صورت اجرای قوانین، زودتر و بهتر منافع ملی به دست می آید، از جمله قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، که به جز ایجاد چند شورا که برعهده اتاق بازرگانی بوده است سایرین اقدامی انجام نداده اند.

- در حال حاضر تعدد بخش نامه ها و غیرقابل پیش بینی بودن شرایط اقتصادی و صدور بخش نامه های خلق الساعه مهم ترین مشکل فضای کسب و کار است. البته شوک های ارزی و سیاست های ارزی غلط نیز از موانع دیگر اجرای این قانون محسوب می گردد. تأثیر عوامل خارجی در عدم اجرای قانون کمتر از سی درصد و تأثیر عوامل داخلی بالاتر از 70 درصد است.

- روندهای اداری و مجوزات استعلام بین ارگانی فوق العاده زمان بر است. عوامل داخلی 50 درصد و تحریم 50 درصد (کارمندان و کارشناسان در ادارات از جمله اداره کار دلشان برای فعالان اقتصادی نسوخته و کاری را پیش نمی برند)

- استفاده از مدیران جوان و خلاق در جهت اجرا و نظارت و بازبینی فرایندها و حمایت همه جانبه رئیس جمهور و معاونان در خصوص اجرا شدن قانون کسب و کار در دستگاه های دولتی در مقاطع 3 ماهه و 6 ماهه.

- بخش عمده ای از مشکلات مربوط به عدم اجرای قانون بهبود محیط کسب و کار به مشکلات مدیریتی در داخل کشور برمی گردد و عدم انتخاب مدیران شایسته در سطوح اجرایی مختلف مانعی برای اجرای قانون بوده است. سوء مدیریت داخلی باعث عدم انسجام بین نهادهای قانون گذار و سازمانها و بخش خصوصی است.

- سرخپوستان مثلی دارند که می گویند وقتی اسب مرد از آن پیاده شو. شاید مسخره و بدیهی به نظر بیاید اما بسیاری سعی دارند مرده بودن اسب را نپذیرند و تمام تلاششان را برای حفظ اسب مرده به عمل آورند. قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، همان اسب مرده است که باید از آن پیاده شویم تا فکر راه چاره دیگری باشیم، مادامی که این حقیقت را نپذیریم در صدد راه دیگر و راه بهتر نخواهیم بود.

- تحریم ها تأثیرات فراوانی در مواد 9 و 10 داشتند.

- اتاق از طریق شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان ها همزمان پیشنهادات ضمانت اجرایی برای هریک از مواد تبصره های مربوطه دریافت و در نهایت در شورای گفتگوی مرکز مطرح و به دولت پیشنهاد نماید. مطالبه گری همزمان بخش خصوصی و تعاونی برای اجرای قانون بهبود در سراسر کشور صورت پذیرد.

- الف) تسهیل آیین نامه های اجرایی توسط دولت و متولیان امر،

- (ب) حمایت‌های مادی و معنوی از فعالان کسب و کارها بیشتر شود.
- (ج) تعامل، هماهنگی و وحدت رویه بیشتر بین ارگان‌های مختلف اجرایی و دولتی در جهت تسهیل اجرای قوانین.
- الف) الزام مسئولان به مشورت با فعالان اقتصادی پیش از تصمیم‌گیری اقتصادی،
- (ب) شفاف‌سازی مطالعات و آمار مورد نیاز فعالان اقتصادی،
- (ج) شفاف‌سازی معاملات بخش عمومی،
- (د) ایجاد دسترسی به بازار برای تولیدکنندگان کوچک،
- (ه) باثبات و قابل پیش‌بینی کردن تغییر سیاست‌ها، تصمیم‌ها و رفتارهای مسئولان اقتصادی،
- (و) ایجاد سامانه‌های پنجره واحد معاملات بخش عمومی و تجارت فرامرزی،
- (ز) هدایت ظرفیت‌های سیاست خارجی در جهت افزایش صادرات غیرنفتی و جذب سرمایه خارجی.
- صرف نظر از این که به طور کلی بهبود فضای کسب و کار در اقتصاد متمرکز دستوری دولتی غیرممکن است. به نظر می‌رسد این قانون بایستی به رفع موانع فراروی کسب و کار بخش خصوصی تعدیل شود.
- ضمانت اجرایی برای اجرای مصوبات شورای گفتگو، تدوین قوانین و مقررات بر اساس تولید محوری در داخل کشور (قوانین موجود اغلب بر واردات محوری تأکید دارند و به تولید داخل توجه نشده‌است).
- تحریم‌های بین‌المللی، مشکلات ثبت سفارش و قوانین متغیر بانک مرکزی و سامانه نیما، عدم بهره‌مندی از مجامع، انجمن‌ها و تشکیلات بین‌المللی جهت ایجاد تسهیلات از منابع جهانی و حضور در بازارهای کشورهای دیگر، اعمال قوانین سلیقه‌ای در هنگام ترخیص کالا از گمرک، ممنوعیت‌های واردات و صادرات با بخشنامه‌های ناگهانی، چند نرخ بودن ارز، لزوم تدوین قوانین حمایت‌گرایانه از سرمایه‌گذاران خارجی.
- لزوم پررنگ شدن نقش تشکل‌ها در حوزه‌های مدنی، صنفی و تخصصی، در قوانین مصوب از جمله در برنامه پنجم و ششم توسعه و قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار، توجه جدی به بحث تشکل‌ها و جایگاه تشکل‌ها در فرایند تصمیم‌سازی مورد تأکید قرار گرفته است، ماده 7 وظایف مستقیم تشکل‌های اقتصادی را بیان کرده و ماده 6 نیز ناظر به وظایف مستقیم شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی به‌عنوان پل ارتباطی برای بحث و تبادل نظر درخصوص خواسته‌های متقابل تشکل‌های اقتصادی و سایر نهادهاست. نص صریح قانون می‌گوید: «دستگاه‌های

اجرائی مکلفند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه‌ها و رویه‌های اجرایی، نظر تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط را استعلام کنند و مورد توجه قرار دهند.» بدین ترتیب اگر تاکنون طبق قانون عمل شده بود، شاهد خلق دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و حتی قوانین متعدد، دست‌وپاگیر و متناقض در امر تولید و تجارت نبودیم. تا وقتی اراده واقعی برای مشورت خواهی از بخش خصوصی در برنامه‌های اقتصادی نباشد؛ مشکلات به قوت خود باقی خواهد ماند. پایبندی به قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار، توسعه سامانه‌های شفافیت در سطح وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی، استقرار استانداردهای نوین در حوزه مبارزه با رشوه‌خواری و فساد و توجه جدی به مدیریت تعارض منافع از خواسته‌های بخش خصوصی از دولت است.

- تاثیر عوامل خارجی 20 درصد: به دلیل این که برخی از صنایع برای تامین مواد اولیه و کالاهای سرمایه‌ای و تکنولوژی‌های پیشرفته نیازمند واردات این مواد و ماشین‌آلات هستند و از طرفی برای دستیابی به بازارهای خارجی نیازمند همکاری با شرکای خارجی هستند لذا تحریم سیستم بانکی و تحریم شرکت‌هایی که با شرکت‌های داخلی روابط اقتصادی داشته باشند باعث شده تا مشکلات زیادی پیش روی تولید و فروش در این صنایع به وجود آید. تاثیر عوامل داخلی 80 درصد: با توجه به این که در اکثر صنایع کشور ظرفیت خالی تولید و بهره‌وری پایین و عدم مدیریت صحیح در سطح کلان وجود دارد لذا با مدیریت همین منابع و تکنولوژی‌های موجود می‌توان تولید را افزایش داد.

- بخش قابل توجهی از ترک فعل و عدم اجرای تکالیف قانون بهبود مستمر ناشی از نگرش‌های مدیریتی است تا عوامل خارجی.

- عوامل خارج کشوری مانند تحریم‌ها تاثیر بسیار کم و در حد 25 درصد از مشکلات را شامل می‌شود و راهکارهای مقابله با آن‌ها بسیار هستند در صورتی که مشکلات داخلی و بخشنامه‌های غیرکارشناسانه، عدم شفافیت نهادها و سازمان‌ها و همچنین عدم ارتباط بین سازمان‌ها بسیاری از صنایع را نابود کرده است و در اصطلاح می‌توان گفت این موضوع که از آن به عنوان تحریم‌های داخلی یاد می‌شود بیش از 75 درصد کاستی‌ها و نواقص و معضلات تولید و تجارت را شامل می‌شود. آنچه که مهم است، آن است که ما بتوانیم در این بحران موفق عمل کنیم و از خود تحریمی و ایجاد مشکل در داخل پرهیز کنیم.

- مشکلات داخلی 55 درصد، تحریم 15 درصد و سایر 30 درصد تاثیر دارند. عدم کفایت دانش بخش خصوصی که شیوه اجرای طرح‌های کلان را یاد نگرفته است - توجه به سرمایه و سرمایه‌گذاری در کشور ما وجود ندارد و سیاست‌گذار به این جمع‌بندی نرسیده که اولویت با بخش خصوصی و سرمایه است یا با بخش عمومی.

4- پیشنهاد‌های خود برای اجرای هرچه بهتر قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار را بیان فرمایید.

- حذف بروکراسی‌های بیهوده اداری، نظارت و کنترل بر عملکرد کارکنان بازننگری قانون به صورت مستحکم و شفاف و الزام بخش در صورتی که کسی از اجرای آن امتناع نمود مورد مواخذه قرار بگیرد. (ب) فرهنگ سازی در تقویت فعالیت‌های اقتصادی توسط بخش خصوصی از طریق مختلف رسانه، مراجع علمی و دینی و مذهبی و (ج) پایش اجرایی قانون مربوطه توسط دستگاه حاکمیتی مربوطه تا این که موضوع در جامعه جا بیافتد و تبدیل به فرهنگ و عمل گردد.

- بخش زیادی از فرصت تولیدکنندگان صرف پاسخگویی به دارایی و بیمه تامین اجتماعی شده است. برداشت این دو مانع از سر راه تولیدکننده بزرگترین خدمت به صنعت است. قطعی برق نیز باعث آسیب به دستگاه‌های تولیدی می شود و ساعاتی از روز را کارگران بیکار می شوند. تورهای آشنایی با نیازمندی‌های کشورهای خارجی و همچنین انتقال تکنولوژی با صنایع صورت پذیرد. در زمینه صادرات محصول، مشاوران تخصصی و کارآمد انتخاب گردد.

- الزام به پاسخگو بودن مدیران اجرایی و ارائه گزارش سه ماهه از اقدامات صورت پذیرفته در راستای اجرای هرچه بیشتر قانون مذکور، وجود سیستم حمایتی و پشتیبانی قوی همراه با ضمانت اجرایی، اهتمام جدی تمام دستگاه‌های اجرایی، حمایت همه جانبه قوه قضاییه در خصوص اجرای این قانون و برخورد با ناقضان آن، ضمانت اجرایی مصوبات ستاد تسهیل و شورای گفتگو در راستای اجرا نمودن و تحقق مصوبات مذکور

- کاهش تصدی گری دولت و کاهش تمرکزگرایی، اصلاح نظام بانکی و سرمایه، بهبود ارتباط با دنیا.

- مشکلاتی که در محیط کسب و کار وجود دارد عمدتاً ریشه داخلی دارد و بسیار کم از محیط خارجی اثر می پذیرد. یکی از دلایل آن مدل بروکراتیک ادارات است که به خاطر تعارض منافع به طور جدی ناکارآمد است. ادارات دولتی یکپارچه نیستند و اهدافشان گاهی با هم در تضاد است و این موضوع مجوز گرفتن را دشوار و زمان بر می سازد. علاوه بر جزیره‌ای عمل کردن افراد مشغول در این دستگاه‌ها، در شهرهای مختلف قوانین همسان اجرای متفاوت دارند. به عنوان مثال در شهر اصفهان با معضل اجرای 100 درصدی مواجه هستند و قطعاً فرهنگ‌های مختلف در این بحث دخیل اند. استراتژی ادارات و ارگان‌ها نیز به نظر می رسد با اهداف کلانی که تعریف می شود یکسان نیست. موضوع دیگر ارتقای شفافیت عملکرد ادارات است. مثلاً زمانی که صفحه نمایش جلوی کارشناس است یک صفحه نمایش هم جلوی ارباب رجوع باشد که باعث می شود فرایند انجام کار برای ارباب رجوع شفاف سازی شده و میزان رضایت افزایش یابد و قطعاً این شدت شفافیت تأثیرگذار است.

- بررسی بازارها و ظرفیت‌های اقتصادی کشورهای منطقه و ایجاد روابط و فعالیت‌های مشترک اقتصادی با فعالان اقتصادی سایر کشورها به منظور نفوذ هرچه بیشتر و بهتر شرکت‌های ایرانی در بازارهای هدف.

- الف) تکمیل آیین‌نامه‌های اجرایی

ب) مشخص کردن وزیر اقتصاد به عنوان مجری قانون

ج) اندازه‌گیری شاخص‌های سهولت کسب و کار بین‌المللی و کم کردن این شاخص‌ها لااقل به اندازه 10 واحد سالیانه (کنونی 127 است).

- اجرای بهتر این قانون منوط به الکترونیکی کردن کلیه مراحل درخواست و نظارت بر محیط کسب و کار و در راستای اجرایی شدن دولت الکترونیک است. ارائه خدمات برای کسب مجوزهای مورد نیاز به صورت الکترونیکی باشد و نیاز به مراجعه حضوری بنگاه‌های اقتصادی (حقیقی - حقوقی) نباشد.

- راه‌اندازی سامانه الکترونیکی صدور گواهی مبدا بخش تعاون - انتخاب اتاق تعاون ایران به عنوان عضو هیئت رئیسه اتحادیه - تشکیل کمیته پایش سند توسعه بخش تعاونی.

- الف) در اجرای ماده 14 قانون معرفی نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به عنوان مسئول بهبود محیط کسب و کار از ضروریات بوده و می‌تواند در شناسایی مشکلات و بررسی کارشناسی آن‌ها موثر واقع گردد.

ب) حضور مستمر تمام اعضا از جمله نمایندگان محترم قوای سه‌گانه در جلسات شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان‌ها و استماع نظرات، دیدگاه‌ها و مشکلات آنان و هم‌اندیشی و هم‌افزایی در جهت رفع مشکلات و بهبود مستمر محیط کسب و کار موجب ارتقای سطح تصمیمات و مصوبات جلسات شورای گفتگو خواهد شد.

- ترجیحاً در تمامی تصمیماتی که دولت در رابطه با محیط کسب و کار اتخاذ می‌کند ابتدا حتماً نظرات و پیشنهادات بخش خصوصی لحاظ گردد و نهایتاً نظر اتاق بازرگانی از تصمیمات خرد و کلان اقتصادی دولت گرفته و حتماً لحاظ گردد تا در آینده شاهد بهبود مستمر محیط کسب و کار باشیم.

- تلاش شود اختیارات گسترده بخش دولتی در تولید و کسب و کار به بخش خصوصی تفویض گردد و بجای تعیین وظایف برای دستگاه‌های دولتی که معمولاً اجرا نمی‌شود این وظایف حتی الامکان به بخش خصوصی واگذار شود. به عنوان مثال تدوین و تنظیم مقررات و آیین‌نامه‌ها در خصوص واردات و صادرات و یا بطور کلی مسائل بازرگانی و تولیدی به عهده بخش خصوصی گذاشته شود که بعداً مورد تصویب دولت و سپس مجلس قرار گیرد. یا تسهیلات و امتیازات تشویقی قابل اجرا برای تولیدکنندگان در نظر گرفته شود و یا حق بیمه و مالیات برای کارگاه‌هایی که ایجاد شغل بیشتر کرده و دارای نیروی کار بیشتری هستند، به صورت پلکانی کاهش یابد. همچنین مقررات و ضوابط

دست و پا گیر بطور واقعی حذف گردد و تولید و فعالیت اقتصادی و رونق کسب و کار، اولویت سیاست‌های دولت باشد و هرگونه درآمد مقطعی دولت ارجحیت داشته باشد، چون رونق کسب و کار قطعاً در نهایت به نفع دولت و کشور بوده و تضمین کننده منافع ملی خواهد بود. اگر همین مطلب ساده که منافع بلندمدت ملی و اقتصادی به منافع مقطعی ولی ویرانگر دولتی ترجیح داده شود و نگاه ملی به مسائل وجود داشته باشد رعایت شود، اکثر مسائل کسب و کار حل خواهد شد.

- موضوع مهم این که نهایتاً باید فضای سیاسی و امنیتی و یا قومی و قبیله‌ای حاکم بر کسب و کار و تولید، به فضای اعتماد و خوش بینی مبدل شود و از این همه سوءظن و عدم اعتماد دست کشید تا فضا برای سرمایه گذاری فراهم و این کشور بتواند از این تنگناها و تنگ نظری‌ها عبور و آزادانه نفس بکشد.

- اولویت واگذاری خدمات به بخش خصوصی براساس اصل 44 با عنایت به سهم اقتصادی تعاون در کشور و عدالت محوری، با تعاونی‌ها باشد.

- تمام ادارات و سازمان‌های مربوطه با یک سامانه بهبود فضای کسب و کار فعالیت نمایند و به صورت مجزا برای خود سامانه‌ی جداگانه نداشته باشند.

- با اتمسفر موجود مشخص نیست چقدر فضای بیشتری می‌توان برای اتاق تصور کرد. فعالان اقتصادی بخش خصوصی با رقیب جدی بخش دولتی که از همه امکانات (سیاسی، اقتصادی) نیز برخوردار است نمی‌توانند از خود دفاع کنند. به نظر من مدیران عالی (هیئت رئیسه و معاونین اتاق و روسای اتاق‌های استان‌ها و روسای کمیسیون‌ها) با بهره‌گیری از مشاوران صاحب نظر (بهتر است خصوصی) و با تبادل تجربیات با یکدیگر و ایجاد انسجام درونی و هدف قرار دادن مسائل بیرونی، باید از کیان بخش خصوصی دفاع نمایند. زیرا علی‌رغم اصل 44 قانون اساسی و نظرات مقام معظم رهبری فضا برای بخش خصوصی مرتباً تنگ تر می‌شود.

- الف) الزام دستگاه‌ها و سازمان‌های ذی ربط به اجرای وظایف بر شمرده در قانون از طریق نظارت‌های پسینی در راستای ضمانت اجرای قانون،

ب) تولید آمار و مطالعات به روز اقتصادی توسط مرکز آمار ایران و بانک مرکزی ج.ا. جهت تسهیل تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی

- الف) تقویت بخش خصوصی و حمایت از آن در جهت بهبود فضای کسب و کار و همکاری دولت جهت اجرای صحیح مواد قانون،

ب) حذف و اصلاح مواد زاید و غیر کاربردی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

- الف) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار به نحوی اجرا شود که نقش حمایتی خود را از بنگاه‌های کوچک و آسیب پذیر بیشتر داشته باشد.

ب) نظر مشورتی اتاق و فعالان اقتصادی اخذ شود (بخش خصوصی)،

ج) مقررات زدایی و قوانین مخل و مزاحم از فرایند کسب و کارها پاک شود و به رونق وضعیت تولیدات ایرانی کمک شایسته و بایسته انجام گیرد.

- قوانین را افراد اجرایی و کسانی که تجربیات خوبی دارند تدوین نمایند و نه صرفاً افراد پشت میز نشین.

- برای کمک به مشکل تحریم‌های خارجی، سهولت در کسب و کار را بکار ببندند و فشار مضاعف بر تولیدکنندگان و بازرگانان ایجاد نمایند.

- حمایت‌ها تنها در حد شعار و حرف نباشد و راهکارهای عملیاتی آن را نیز ارائه و اجرا نمایند و با مدیران خاطی برخورد قاطع نمایند.

- اولویت و چشم‌انداز را بر روی تولید و صنعت معطوف نمایند.

- در شرایطی که بهبود مستمر فضای کسب و کار در دستور کار دولت و دستگاه‌های اجرایی قرار گرفته و با وجود همه کاستی‌ها، قوانین و دستورالعمل‌هایی برای تحقق این موضوع تصویب و تنظیم شده‌است، آگاهی صاحبان کار و فعالان اقتصادی از قوانین و مقررات حاکم بر محیط کسب و کار، می‌تواند یکی از مهمترین مسائلی عنوان شود که با میزان موفقیت بنگاه و درگیر نشدن فعالیت آن با بوروکراسی حاکم بر فضای کسب و کار رابطه مستقیمی دارد از این‌رو علاوه بر این دقت نظر در تکالیف قانونی کارفرمایان و متقابلاً سازمان‌های ذی‌ربط، اطلاع از آخرین قوانین و مقررات اصلاحی و آیین دادرسی مراجع، یکی از ضروریات فعالیت اقتصادی است. در هریک از قوانین و مقررات فوق‌الذکر توجه به مواعد و حد نصاب‌های قانونی بسیار تعیین کننده‌است. مواردی که در بردارنده مواردی چون فرصت تجدیدنظرخواهی نسبت به آراء صادره از هیئت‌های حل اختلاف، وقت رسیدگی به پرونده، اجرای احکام و ... و حد نصاب‌هایی که ضمانت اجرای آن می‌تواند مواردی از قبیل رسمیت یا عدم رسمیت جلسات مجامع، تشکیل یا عدم تشکیل شرکت تجاری و ... را در برگیرد.

- فعال کردن همه کمیسیون‌های اتاق‌های شهرستان‌ها- متشکل کردن هر چه بیشتر کمیسیون‌های شهرستان‌ها در اتاق ایران به منظور هم‌افزایی بیشتر - به کاربردن افراد دارای کاریزما و فعال و با پشتکار بخش خصوصی در اتاق‌ها به منظور تاثیر گذاری بیشتر.

- همانند همکاری موفق اتاق بازرگانی فارس با دادگستری استان و فعالیت مستمر دفتر داوری جهت رفع مشکلات بخش خصوصی، چنانچه در سایر بخش‌ها (ماده 29) شاهد یک چنین همکاری و تفاهمی در عمل باشیم قطعاً به وضعیت بهتری در بهبود فضای کسب و کار خواهیم رسید.

فعالان اقتصادی باید بکوشند به هر طریق بر سیاست‌گذاری کلان کشور تأثیر بگذارند و گام نخست این است که دلخوش به چنین مسکن‌های بدون تأثیر برای درمان دردها نباشند. از این دیدگاه، اتفاقاً یکی از موانع بهبود مستمر محیط کسب و کار در ایران وجود همین قانون است.

فصل چهارم

جمع بندی و نتیجه گیری

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در ادامه اولین تجربه خود در ارائه گزارش پایش قانون بهبود مستمر کسب و کار سعی کرد تا در سال 1400 نیز با استفاده از رویکردی جدید که مبتنی بر پایش شاخص‌های عملکردی در حوزه خروجی‌ها، دستاوردها و پیامدهای اجرای قانون بهبود باشد، همزمان پیشنهاد‌های اصلاحی برای بازنگری در متن قانون و همچنین راهکارهای اجرایی برای تحقق هرچه بیشتر اهداف تدوین آن را نیز بیان کند. در این راه، علاوه بر دریافت اطلاعات از دستگاه‌های اجرایی متولی اجرای قانون که در قالب محاسبه شاخص‌های عملکردی صورت پذیرفت؛ نظر فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار را نیز در مورد میزان تحقق اهداف قانون و اثربخشی اقدامات انجام شده توسط سه گروه: دستگاه‌های اجرایی، اتاق‌ها و مشترک (شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی) جویا و در ارزیابی نهایی درصد اجرای قانون مورد استناد قرار داد. لازم به ذکر است که از بین 17 دستگاه اجرایی یا نهاد حاکمیتی که به طور مستقیم در این قانون برای آنها وظایف و احکامی تعریف شده و به تبع آن شاخص‌هایی نیز برای ارزیابی عملکردشان تدوین شده و در همین راستا هم با آنها مکاتبه به عمل آمده بود؛ تنها 9 دستگاه و نهاد نسبت به ارائه اطلاعات مورد نیاز در قالب جداول درخواستی و یا ارسال گزارش عملکرد، اقدام نمودند. همچنین 108 نفر از خبرگان حوزه کسب و کار از سه اتاق در قالب اشخاص حقوقی و حقیقی نسبت به تکمیل پرسشنامه نظرسنجی اقدام کردند.

برای جمع‌بندی نتایج این گزارش از مجموع اطلاعات و نظرهای دریافتی از منابع یادشده و علاوه بر آن، سایر اطلاعات موجود در گزارش‌های مشابه با توجه به روش‌شناسی مورد نظر در این پایش (که در فصل اول به تفصیل به آن پرداخته شد)، استفاده شده و نهایت کوشش به عمل آمده تا با نگاهی بی‌طرفانه، هر آنچه محصول این جمع‌بندی است، بی‌کم و کاست در اختیار کاربران این گزارش قرار گیرد. بدیهی است همکاری کامل دستگاه‌های اجرایی در ارائه اطلاعات مورد نیاز برای محاسبه شاخص‌ها، رفع کاستی‌هایی که ممکن است در فرایند تدوین شاخص‌ها، جمع‌آوری اطلاعات از فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار و محاسبات گزارش وجود داشته باشد، از یک سو و از سوی دیگر، ارائه نظرهای اصلاحی اندیشمندان و صاحب‌نظران حوزه کسب و کار در بخش‌های مختلف دولتی و خصوصی، می‌تواند بر غنای کیفی این گزارش افزوده، دستاوردهای آن را کامل‌تر نماید. در ادامه این فصل، ابتدا جداول نهایی نتایج طرح و به دنبال آن نکات مهم در نتیجه‌گیری گزارش ارائه شده است.

الف: جمع‌بندی نتایج پایش حاصل از تلفیق اطلاعات و شاخص‌های کمی و کیفی

جدول ۸- امتیاز اجرای احکام قانون بهبود، وزن و درصد اجرای نهایی با احتساب وزن (سال ۱۴۰۰ در مقایسه با سال ۱۳۹۹)

شماره حکم	امتیاز اجرا از ۱۰۰- سال ۱۳۹۹	امتیاز اجرا از ۱۰۰- سال ۱۴۰۰	وزن	امتیاز اجرا با وزن- سال ۱۳۹۹	امتیاز اجرا با وزن- سال ۱۴۰۰
1	80.8	83.65	0.016	1.292	1.34
2	41.61	55.5	0.063	2.621	3.50
3	40.67	47.37	0.052	2.115	2.46
4	100	100	0.02	2	2.00
5	8.5	15	0.022	0.188	0.33
6	89.83	88.96	0.0355	3.188	3.16
7	50.42	50.3	0.0188	0.948	0.95
8	82.68	83.6	0.0144	1.190	1.20
9	74.27	75.78	0.0244	1.812	1.85
10	44.62	81.37	0.0244	1.088	1.99
11	46.02	67.5	0.0444	2.043	3.00
12	38.23	36.84	0.0166	0.634	0.61
13	24.89	36.84	0.0244	0.607	0.90
14	31.04	57.91	0.0211	0.654	1.22
15	78.50	66.62	0.0111	0.871	0.73
16	88.12	87.09	0.0177	1.559	1.54
17	89.19	88.52	0.0177	1.578	1.57
18	100	100	0.013	1.33	1.33
19	85.26	86.4	0.0116	0.989	1.00
20	100	100	0.022	2.22	2.22
21	84.93	84.29	0.0188	1.596	1.58
22	100	100	0.0122	1.22	1.22
23	85.5	82.12	0.0166	1.419	1.36
24	82.36	77.86	0.0155	1.43	1.20
25	100	100	0.0111	1.111	1.11
26	100	100	0.0211	2.111	2.11
27	100	100	0.01	1	1.00

شماره حکم	امتیاز اجرا از 100- سال 1399	امتیاز اجرا از 100- سال 1400	وزن	امتیاز اجرا با وزن- سال 1399	امتیاز اجرا با وزن- سال 1400
28	68.74	77.04	0.0111	0.763	0.85
29	100	100	0.0061	0.611	0.61
30	56.17	53.81	0.0122	0.685	0.66
31	100	100	0.0066	0.666	0.67
32	79.12	77.98	0.0155	1.226	1.21
33	39.44	52.78	0.0188	0.741	0.99
34	0	0	0.0122	0	0.00
35	100	100	0.0083	0.833	0.83
36	60.68	67.82	0.03	1.392	2.03
37	66.81	77	0.0111	0.742	0.85
38	46.4	42.02	0.01	0.464	0.42
39	64.48	77	0.0188	1.217	1.45
40	83.92	42.02	0.0116	0.973	0.49
41	30.13	39.8	0.0188	0.566	0.75
42	41.35	38.98	0.0133	0.549	0.52
43	100	100	0.0133	1.33	1.33
44	31.39	39.8	0.0311	0.976	1.24
45	31.39	39.8	0.0133	0.417	0.53
46	26.93	27.98	0.0111	0.298	0.31
47	26.93	27.98	0.0105	0.282	0.29
48	100	100	0.0094	0.944	0.94
49	44.17	29.89	0.0133	0.587	0.40
50	39.56	38.57	0.0188	0.743	0.73
51	42.92	69.06	0.0144	0.618	0.99
52	47.41	42.21	0.03	1.422	1.27
53	47.41	42.21	0.0311	1.464	1.31
درصد اجرای کل احکام قانون					
			100	59.32	64.15

براساس نتایج حاصل از پایش قانون در سال 1400، میزان اجرای احکام قانون معادل 64.15 درصد به دست آمده است که در مقایسه با سال گذشته حاکی از بهبود در حدود 5 واحد در اجرای قانون در سال 1400 است.

جدول ۹- امتیاز نهایی در مورد میزان دستیابی به اهداف قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار- مقایسه سال ۱۴۰۰ و سال ماقبل

شماره هدف	عنوان هدف	میزان تحقق در سال 1399	میزان تحقق در سال 1400	وزن	درصد اجرا با وزن در سال 1399	درصد اجرا با وزن در سال 1400
1	تسهیل شروع کسب و کار به ویژه تسریع در صدور مجوزها از طریق ایجاد و استقرار پنجره واحد کسب و کار	27.26	41.25	0.08	2.18	3.30
2	الزام مسئولان به مشورت با فعالان اقتصادی پیش از تصمیم گیری های اقتصادی	41.14	51.44	0.16	6.58	8.23
3	شفاف سازی اطلاعات و آمار مورد نیاز فعالان اقتصادی	85.54	84.55	0.06	5.13	5.07
4	شفاف سازی معاملات بخش عمومی	58.74	70.76	0.14	8.22	9.91
5	ایجاد دسترسی امن به بازار عرضه برای تولیدکنندگان کوچک و متوسط کشور	39.44	52.78	0.03	1.18	1.58
6	اطلاع رسانی بهنگام در مورد تغییر سیاست ها، مقررات و رویه ها به منظور ایجاد امنیت اقتصادی و سرمایه گذاری	31.39	39.80	0.06	1.88	2.39
7	ایجاد و استقرار پنجره واحد تجارت فرامرزی	38.23	36.84	0.04	1.53	1.47
8	معرفی فرصت ها و ظرفیت های تجاری متقابل و ایجاد تسهیلات برای تردد و اقامت تولید کنندگان داخلی و سرمایه گذاران خارجی	27.97	47.38	0.06	1.68	2.84
9	رسیدگی به جرائم مرتبط با فعالیت های اقتصادی در کانال مجزا از جرائم عمومی توسط افراد خبره (دادگاه های تجاری)	47.41	42.21	0.08	3.79	3.38
10	ساماندهی، ایجاد و ثبت تشکل های اقتصادی فعال در کشور و ارائه فهرست بهنگام تشکل های اقتصادی	70.13	69.63	0.07	4.91	4.87
11	افزایش نقش شورای گفتگو در اصلاح، حذف یا وضع مقررات در جهت بهبود محیط کسب و کار	85.62	88.04	0.06	5.14	5.28
12	حذف امتیازات انحصاری و تحمیل شرایط غیرعادلانه در قوانین و روابط کاری بین دولت و بخش های خصوصی و تعاونی	85.26	84.65	0.09	7.67	7.62
13	کاهش مداخله دستگاه های اجرایی در مدیریت شرکت ها و مؤسسه های بخش های خصوصی و تعاونی و نهادها و مؤسسه های عمومی غیردولتی	41.87	34.23	0.04	1.67	1.37
14	جبران خسارت فعالان اقتصادی ناشی از اتخاذ تصمیم های دولت در زمینه قطع خدمات برق، گاز و مخابرات	26.93	27.98	0.03	0.81	0.84
درصد تحقق اهداف قانون		50.49	55.11	1	52.39	58.15

در حالت کلی میزان تحقق اهداف در سال 1400 (بدون اعمال وزن اهداف) برابر 55.11 درصد بدست آمده که در مقایسه با سال گذشته (50.49 درصد) افزایش داشته است. همچنین با در نظر گرفتن وزن هر هدف، درصد اجرای اهداف در سال 1400 معادل 58.15 درصد حاصل شده که در مقایسه با سال گذشته در حدود 6 واحد افزایش در اجرای اهداف را نشان می دهد.

در بین 14 هدف بیان شده برای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، هدف شماره 11 (افزایش نقش شورای گفتگو در اصلاح، حذف یا وضع مقررات در جهت بهبود محیط کسب و کار) به ترتیب با 85.62 و 88.04 درصد در سال‌های 1399 و 1400 بیشترین میزان تحقق و هدف شماره 14 (جبران خسارت فعالان اقتصادی ناشی از اتخاذ تصمیم‌های دولت در زمینه قطع خدمات برق، گاز و مخابرات) به ترتیب با 26.93 و 27.98 درصد در سال‌های 1399 و 1400 کمترین میزان تحقق را داشته است.

جدول ۱۰- امتیاز نهایی اجرای احکام به تفکیک متولیان اجرا در سال ۱۴۰۰ و مقایسه با سال قبل

امتیاز نهایی از 100- سال 1400	امتیاز نهایی از 100- سال 1399	سهم وظایف مجری درصد	متولی اجرای احکام قانون
54.59	47.37	69	حاکمیت
82.40	81.47	9	اتاق‌ها (بخش خصوصی و تعاونی)
90.26	91.05	22	مشترک (شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی)

براساس اطلاعات جدول 10، سهم وظایف حاکمیتی در قانون بهبود حدود 70 درصد بوده و نشان‌دهنده مسئولیت بیشتر دستگاه‌های اجرایی در قبال اجرای قانون است. با توجه به این که بخشی از مسئولیت حاکمیت در قالب وظایف مشترک در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی نیز احصا شده است، لذا مجموع سهم حاکمیت در اجرای قانون افزون‌تر هم خواهد شد. البته نوع وظایف محوله به بخش حاکمیت نیز از دشواری و پیچیدگی بیشتری برخوردار است و بیشتر از جنس وظایف اجرایی و در بسیاری موارد ایجاد است. این موضوع به همراه سایر عوامل باعث شده تا موفقیت حاکمیت در اجرای قانون به میزان 54.59 درصد ارزیابی شود که البته نسبت به عملکرد سال گذشته شاهد رشد 7 واحدی بوده‌ایم و نشان از عزم جدی حاکمیت برای بهبود فضای کسب و کار و افزایش اثربخشی قانون را در سال 1400 دارد. در مقابل، عملکرد دو بخش مشترک (90.26) و اتاق‌ها (82.40) در سال 1400، تغییر قابل توجهی نسبت به سال 1399 نداشته و به صورت جزئی بوده است.

ب: نتیجه‌گیری و نکات کلی پایش

- ارزیابی اجرای قانون از جهات کمی و کیفی و مهم‌تر از همه، تعیین میزان اثربخشی آن در بهبود وضعیت محیط کسب و کار کشور، فرایند پیچیده‌ای است که هیچ‌گاه نمی‌توان ادعا کرد که به صورت دقیق و بدون خطا انجام شده است، زیرا در نظر گرفتن شرایط حاکم بر کشور در طول 10 سال گذشته از یکسو و از سوی دیگر، مشکلات ساختاری در فرایندهای جمع‌آوری اطلاعات عملکردی از دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی، مانع از دستیابی کامل به اهداف پایش و از جمله تعیین میزان اثربخشی تصویب قانون بهبود و سایر قوانین مشابه است. با این حال در این گزارش سعی شده تا ضمن رعایت چارچوب‌های تدوین شده در گزارش‌های قبلی، با رویکردی جدید و با دقت بیشتری به ارزیابی ابعاد مختلف اجرای قانون پرداخته شود.
- همانند گزارش سال گذشته، سهم وظایف و احکام بخش حاکمیت (دولت و قوه قضاییه) در قانون حدود 70 درصد تخمین زده شده است، از دیدگاه خبرگان حوزه کسب و کار، تقریباً به همان میزان هم نقش عوامل داخلی در عدم اجرای کامل قانون مؤثر بوده است یعنی این که علی‌رغم وجود شرایط تحریم و جنگ اقتصادی در سال‌های اخیر و مشکلات خارجی ایجادشده برای کشور، بازهم این عوامل مدیریتی و اجرایی داخل کشور است که بیشترین مانع برای بهبود فضای کسب و کار کشور به شمار می‌رود.
- آنچه از نتایج پایش قانون در سال 1400 به وضوح پیداست آن است که اتاق‌ها و شورای گفتگو نتوانسته‌اند تا عملکرد خود نسبت به سال گذشته را بهبود قابل توجهی بدهند. این در حالی است که سهم بهبود حاصل از عملکرد حاکمیت و به ویژه دولت در افزایش شاخص کارایی احکام و اثربخشی اهداف قانون غیرقابل انکار است. بنابراین دولت می‌تواند با اتخاذ سیاست‌های صحیح و اجرایی نمودن آنها نقش تعیین‌کننده‌ای در بهبود فضای کسب و کار در سال‌های آینده داشته باشد. در این میان همراهی بیشتر اتاق‌ها و فعال‌تر شدن شورای گفتگو می‌تواند به سرعت بخشیدن به حرکت دولت در این زمینه کمک زیادی نماید.
- تجربه دوم در ارزیابی اجرای قانون بهبود مستمر کسب و کار نیز مؤید این مطلب است که کماکان نبود ضمانت‌های اجرایی در قانون، عامل کاهش اثربخشی مواد و احکام مندرج در آن است و اگر قرار به اصلاح مواد قانون باشد اولویت نخست با تهیه و تدوین ضمانت‌های اجرایی و ساختارهای نهادی و اجرایی برای عملیاتی کردن مفاد قانون است.
- از 9 مورد حکم قانونی در این قانون (موضوع مواد 5، 7، 9، 16، 17، 23، 25، 27 و 28) در زمینه تهیه و تصویب آیین‌نامه، دستورالعمل، تعیین مصادیق و ... پس از 10 سال از تصویب قانون، تنها 6 مورد آن تا کنون عملیاتی شده است که در این رابطه به نظر می‌رسد که سهم کوتاهی و کم‌کاری حاکمیت و اتاق‌ها

تأخوردی با یکدیگر برابر باشد (مقرر بوده که اکثر این مستندات به صورت مشترک تهیه شوند). با این حال برای آن دسته از موادی نیز که دستورالعمل‌های مورد نظر تهیه و ابلاغ شده‌اند نیز همان گزارش سال گذشته، به دلایل مختلف از جمله: عدم هماهنگی بین دستگاه‌های مربوط، عدم ایجاد سامانه‌های مورد نیاز و یا عدم تخصیص بودجه، یا به مرحله اجرا نرسیده‌اند و یا به طور کامل اجرا نشده‌اند.

- در گزارش سال 1400 نیز همانند سال گذشته، تفاوت دیدگاه فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار در ارتباط با میزان شاخص‌های عملکرد خوداظهاری شده توسط دستگاه‌های اجرایی، اتاق‌ها و دبیرخانه شورای گفتگو در برخی احکام قانون وجود دارد. در این میان علاوه بر ناکافی بودن اقدامات انجام شده توسط دست‌اندرکاران قانون، موضوع اطلاع‌رسانی نامناسب در خصوص اقدامات انجام شده توسط حاکمیت، اتاق‌ها و شورای گفتگو نیز مزید بر علت بوده و باعث شده تا این تفاوت دیدگاه در مواردی بسیار زیاد باشد.

- کماکان ساز و کار مناسب و نهادینه‌شده‌ای برای اجرای مواد 2 و 3 قانون بهبود یعنی نظرخواهی از فعالان اقتصادی، اتاق‌ها و تشکل‌ها قبل از اتخاذ تصمیم‌های مربوط به کسب و کارها توسط حاکمیت پیش‌بینی و اجرا نشده است. به نظر می‌رسد تعریف سامانه‌های تعاملی و مرتبط بین اتاق‌ها و مجموعه حاکمیت تنها راه برقراری این ارتباط مستمر است و این مهم با وجود پیشرفت‌های روزافزون در زمینه طراحی و استقرار سامانه‌های الکترونیکی، پلت‌فرم‌های کسب و کار و سایر امکانات تبادل داده‌ها بین دولت و بخش خصوصی به سهولت و در صورت وجود اراده کافی برای تحقق این امر، به آسانی میسر است. مثال بازار برقراری ارتباط بین سامانه‌های مکاتبات اداری بین اتاق‌ها و مجموعه دولت، ارتباط آنلاین بین سامانه‌های کسب و کار و استعلام از سازمان‌های مختلف توسط بخش خصوصی و تعاونی از دستگاه‌های دولتی و ... است.

- علی‌رغم آنکه پیش‌بینی می‌شد که در سال 1400 به دلیل این که سال تغییر دولت بوده و بسیاری از اقدامات اصلاحی در وضعیت رکودی قرار می‌گیرد، نایستی شاهد بهبود مؤثر در فضای کسب و کار باشیم ولی اقدامات خوبی که از ابتدای سال 1400 در دولت دوازدهم آغاز شد و با روی کار آمدن دولت سیزدهم به صورت جدی پیگیری و عملیاتی شد و البته در اواخر سال 1400 نیز به مرحله اجرا نزدیک‌تر و سرعت آن نیز بیشتر شد، باعث شد تا نتایج پایش قانون با بهبود 5 واحدی در شاخص روبرو گردد. در این بین، جلوگیری از قطعی گاز و برق در زمستان 1400، اقدام هیئت مقررات‌زدایی به ساده‌سازی شرایط و مدارک مورد نیاز 1393 مجوز کسب و کار، حذف امضاهای طلایی و شرایط دشوار دریافت مجوز در حوزه‌های مختلف تولید و تسهیل صدور مجوزها کسب و کار با طراحی در گاه ملی مجوزها و پیگیری‌های انجام شده برای اتصال 32 دستگاه اجرایی کشور به این درگاه، اتصال دستگاه‌های کارتخوان به پرونده مالیاتی افراد و

شناسایی حدود 3 میلیون مؤدی جدید مالیاتی که تا آن زمان پرونده مالیاتی نداشتند، تسهیل در اعطای تسهیلات بانکی به گونه‌ای که شبکه بانکی با توجه به رتبه اعتباری متقاضیان، شرایط سهل‌تری را در خصوص سازوکار اعطای تسهیلات خرد به متقاضیان دارای رتبه اعتباری مناسب (بدون ضامن) در نظر بگیرد، از جمله این اقدامات حاکمیت برای بهبود محیط کسب و کار کشور همراستا با اهداف قانون بوده است.

- در پایان ذکر این نکته نیز ضرورت دارد که براساس نتایج بدست‌آمده از طرح پایش ملی محیط کسب و کار در سال 1400 (جمع‌بندی نتایج حاصل از اجرای 4 فصل طرح پایش)، شاهد بهبود شاخص ملی محیط کسب و کار در سال 1400 نسبت به سال 1399 بوده‌ایم. هرچند که نتایج حاصل از طرح ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار در سال 1400 که توسط مرکز پژوهش‌های اقتصادی اتاق ایران به اجرا درآمده حاکی از کاهش نسبی رضایت فعالان اقتصادی از مجموع عملکرد دستگاه‌های اجرایی در سال 1400 نسبت به سال قبل است با این حال تأثیر اقدامات انجام‌شده توسط برخی دستگاه‌های اجرایی متولی احکام قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در این سال به گونه‌ای بوده است که توانسته شاخص اثربخشی اجرای احکام و اهداف قانون را بهبود بخشد. البته در گذشته نقش بهبود ایجادشده در برخی شاخص‌های اثرگذار در بهبود فضای کسب و کار در قالب شاخص‌های بین‌المللی از جمله شاخص‌های کسب و کار بانک جهانی (DOING BUSINESS) نیز به اثبات رسیده بود به گونه‌ای که اندک بهبود در برخی شاخص‌ها منجر به ارتقای چندپله‌ای جایگاه کشورمان در رتبه‌بندی جهانی شده بود.

پیوست‌ها

پیوست ۱: انواع فرم‌ها و راهنمای تکمیل آنها (کمی و کیفی)

الف) فرم کمی

این فرم دارای 8 ستون می‌باشد؛ ستون 1 شماره ردیف، ستون 2 عنوان قلم آماری، ستون 3 واحد سنجش (اندازه‌گیری)، ستون 4 دوره تناوب (فصلی، شش ماهه، سالانه)، ستون 5 دوره گزارش قلم، ستون 6 مقدار/ عملکرد، ستون 7 شرح مستندات / منبع داده و ستون 8 دلایل عدم اقدام/ تاخیر است. ترتیب قرار گرفتن هر بخش در این فرم براساس ردیف حکم و ترتیب قرار گرفتن اقلام آماری برحسب موضوع هر حکم است.

جدول ۱۱- نمونه فرم شاخص کمی

پایش قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار- مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران							
فرم 1- دریافت گزارش اهداف کمی احکام قانون	حکم شماره	موضوع			دستگاه متولی	واحد پیگیر در اتاق	
	دو	درخواست و بررسی نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های ذیربط که عضو اتاق‌ها نیستند توسط دولت هنگام بررسی موضوعات کسب و کار			معاونت حقوقی ریاست جمهوری	معاونت کسب و کار	
ردیف	عنوان قلم آماری	واحد سنجش	دوره تناوب (فصلی، شش ماهه، سالانه)	دوره گزارش قلم	مقدار/ عملکرد	شرح مستندات/ منبع داده	دلایل عدم اقدام/ تاخیر
1	مقررات نظرخواهی شده از اتاق‌ها	تعداد					
2	کل مصوبات دولت	تعداد					
3	کل مصوبات دستگاه‌های اجرایی	تعداد					
تاریخ تکمیل فرم:				نام و نام خانوادگی تکمیل کننده:			

ستون 1- شماره ردیف قلم آماری

شماره ردیف در هر بخش از 1 شروع و به طور مسلسل تا آخرین قلم آماری آن بخش ادامه می‌یابد.

ستون 2- نام قلم آماری

عنوان قلم آماری براساس موارد ذکر شده در جدول پیوست مربوط به موضوعات هر ردیف حکم آورده شده است.

ستون 3- واحد سنجش قلم آماری

واحد اندازه‌گیری هر قلم آماری در سطر مقابل آن قلم آماری درج می‌شود. به طور مثال، واحد اندازه‌گیری طرح‌ها و پروژه‌های مطالعاتی اجرا شده، "تعداد" و یا واحد اندازه‌گیری شاخص ملی محیط کسب و کار براساس امتیاز از 10 است که شماره یک، بهترین امتیاز و شماره ده، بدترین امتیاز است.

ستون 4- دوره تناوب (فصلی، شش ماهه، سالانه) قلم آماری

دوره زمانی هر قلم آماری به 3 دوره فصلی، شش ماهه و سالانه تقسیم شده است. بسته به نوع قلم آماری و اطلاعات موجود در صورتیکه دوره زمانی «سالانه» انتخاب شود؛ صرفاً باید یک مقدار برای عملکرد هر قلم آماری ذکر شود. اگر دوره زمانی «شش ماهه» انتخاب شود؛ نیاز به دو مقدار برای عملکرد هر قلم آماری است که مجموع آن، عملکرد سالانه را نشان دهد و نهایتاً برای دوره زمانی «فصلی» نیاز به چهار مقدار برای عملکرد است که مجموع آن، عملکرد سالانه را نشان دهد. بدیهی است در اولین دوره تکمیل این فرم، تکمیل کننده فرم با توجه به اطلاعات موجود در سازمان متبوع خود نسبت به تعیین دوره گزارش اقدام نموده و در دوره‌های بعدی نیز به همین طریق عمل خواهد شد.

ستون 5- دوره گزارش قلم آماری

براساس آنچه که برای ستون 4 گفته شد، با انتخاب دوره سالانه، باید سال مورد نظر، دوره شش ماهه، شش ماهه اول و دوم سال مورد نظر و در صورت انتخاب دوره فصلی باید به فصل بهار، تابستان، پاییز و زمستان سال مورد نظر اشاره نمود. مثلاً بهار 1399 یا ششماهه اول 1398.

ستون 6- مقدار / عملکرد قلم آماری

در این ستون، مقدار قلم آماری براساس دوره‌های زمانی انتخاب شده در ستون 5 تکمیل می‌شود.

ستون 7- شرح مستندات / منبع داده

در این ستون نام منبع تولید کننده قلم آماری بسته به مورد مشخص می‌شود. به طور مثال برای طرح‌ها و پروژه‌های مطالعاتی اجرا شده، در این ستون «گزارشات مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب» نوشته می‌شود.

ستون 8- دلایل عدم اقدام / تاخیر برای تولید قلم آماری

در این ستون در صورتی که برای قلم آماری ذکر شده اطلاعاتی موجود نیست، باید دلایل عدم اقدام صورت گرفته برای تولید آن قلم و یا دلایل تاخیر در تولید آن ذکر شود.

این فرایند تا پایان تمامی اقلام مربوط به حکم موردنظر ادامه یافته در خاتمه، فرد تکمیل کننده فرم با ذکر نام و نام خانوادگی خود در محل مربوط، تاریخ تکمیل فرم را نیز در مکان موردنظر درج می‌نماید.

ب) فرم کیفی

به منظور بررسی میزان تحقق اهداف قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، شاخص‌هایی تدوین شده است که برای محاسبه این شاخص‌ها نیاز به جمع‌آوری اطلاعات اقلام آماری از دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها و نهادهای مختلف وجود دارد. بررسی شاخص‌های پایش اهداف قانون در دو گروه کمی و کیفی دسته‌بندی شده‌اند که به منظور اندازه‌گیری آنها از سه فرم اهداف کمی، اهداف کیفی و نظرسنجی استفاده می‌شود. راهنمای حاضر با هدف آشنایی تکمیل کنندگان با نحوه پاسخگویی و درج اطلاعات در فرم شماره دو تهیه شده است.

از آنجا که برای پایش اجرای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، 29 ماده قانونی آن در قالب 53 حکم مجزا تدوین شده است لذا بخش بالایی فرم به معرفی شماره حکم، موضوع حکم، سازمان متولی اجرای آن حکم و واحد

مرتبط در اتاق ایران با موضوع پیگیری دریافت اطلاعات مربوط به آن حکم پرداخته است. در بخش پایین فرم، اطلاعات اقلام آماری بر اساس راهنمای تکمیل آن توسط سازمان مرتبط درج می‌شود. این فرم دارای 6 ستون می‌باشد؛ ستون 1 شماره ردیف، ستون 2 رویه گزارش (فصلی، شش‌ماهه، سالانه)، ستون 3 شرح عملکرد، ستون 4 میزان دستیابی به اهداف (از 100)، ستون 5 شرح مستندات و ستون 6 دلایل عدم اقدام/ تاخیر است. ترتیب قرار گرفتن هر بخش در این فرم براساس ردیف حکم است.

جدول ۱۲- نمونه فرم شاخص کیفی

پایش قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار- مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران					
فرم 2- دریافت گزارش اهداف کیفی احکام قانون		حکم شماره	موضوع	دستگاه/ سازمان متولی	واحد پیگیر در اتاق
		ده	ساماندهی مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی	سازمان اداری و استخدامی	معاونت کسب و کار
ردیف	رویه گزارش (فصلی، شش‌ماهه، سالانه)	شرح عملکرد	میزان دستیابی به اهداف (از 100)	شرح مستندات	دلایل عدم اقدام/تاخیر
1					
2					
3					
4					
تاریخ تکمیل فرم:			نام و نام خانوادگی تکمیل کننده:		

ستون 1- شماره ردیف قلم آماری

شماره ردیف در هر بخش از 1 شروع و به طور مسلسل تا آخرین گزارش عملکرد یا اقدام انجام شده در این بخش ادامه می‌یابد.

ستون 2- رویه گزارش (فصلی، شش‌ماهه، سالانه)

رویه گزارش بر اساس 3 دوره فصلی، شش‌ماهه و سالانه قابل بیان است. بسته به موضوع حکم و اطلاعات موجود در صورتی که دوره زمانی «سالانه» انتخاب شود؛ صرفاً باید گزارش سالانه ذکر شود. اگر دوره زمانی «شش‌ماهه» انتخاب شود؛ نیاز به **دو** گزارش براساس حکم مرتبط است که مجموع آن، عملکرد سالانه را نشان دهد و نهایتاً برای دوره زمانی «فصلی» نیاز به **چهار** گزارش است که مجموع آن، عملکرد سالانه را نشان دهد. بدیهی است در اولین دوره تکمیل این فرم، تکمیل کننده فرم با توجه به اطلاعات موجود در سازمان متبوع خود نسبت به تعیین دوره گزارش اقدام نموده و در دوره‌های بعدی نیز به همین طریق عمل خواهد شد.

ستون 3- شرح عملکرد

در این ستون با توجه به نوع گزارش بیان شده در ستون دو، باید عملکرد مرتبط با آن حکم با توجه به اطلاعات موجود در سازمان متبوع شرح داده شود. به دلیل این که این شرح عملکرد به صورت کیفی است می توان از اصطلاحات «رشد صعودی/ نزولی»، «کاهش / افزایش شدید در دوره مورد بررسی»، «تاثیر مثبت / منفی» و ... استفاده نمود.

ستون 4- میزان دستیابی به اهداف (از 100)

در این ستون به میزان دستیابی به اهداف تعیین شده در حکم مرتبط پرداخته می شود. این میزان به صورت عددی بین 0 تا 100 بیان شده که صفر نشانگر کمترین و 100 بیشترین میزان دستیابی به اهداف را نشان می دهد. عدد بیان شده نسبی است و نظر سازمان متبوع در رابطه با میزان دستیابی به اهداف موضوع حکم است که ممکن است از دید سازمانی دیگر عدد متفاوتی باشد.

ستون 5- شرح مستندات

در این ستون به شرح مستنداتی که بر اساس آن گزارش مرتبط تهیه شده پرداخته می شود. این مستندات شامل تمام مدارکی است که میزان دستیابی به اهداف موضوع حکم را نشان می دهد که می تواند شامل صورت جلسه، نامه، گزارش، نشریه، مقررات و آیین نامه های وضع شده، کمیته ها و یا شوراهای تشکیل شده و یا سامانه ها و پایگاه های ایجاد شده و ... باشد.

ستون 8- دلایل عدم اقدام / تاخیر برای اجرای موضوع حکم

در این ستون در صورتی که برای موضوع حکم ذکر شده اطلاعاتی موجود نباشد، باید دلایل عدم اقدام صورت گرفته برای اجرای آن موضوع و یا دلایل تاخیر در اجرای آن ذکر شود.

این فرایند تا پایان اقدامات مربوط به حکم موردنظر ادامه یافته و در خاتمه، فرد تکمیل کننده فرم با ذکر نام و نام خانوادگی خود در محل مربوط، تاریخ تکمیل فرم را نیز در مکان موردنظر درج می نماید.

طرح پایش اجرای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

پرسشنامه نظر سنجی از فعالان اقتصادی و خبرگان حوزه کسب و کار کشور - زمستان 1400

پاسخگوی محترم:

پرسشنامه زیر با هدف سنجش ادراک صاحب نظران در زمینه میزان تحقق و اثربخشی اجرای احکام قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار به ویژه در مواردی که پایش اهداف کیفی مدنظر است یا در مواردی که احتمال کمتری برای دریافت مقادیر و اطلاعات آماری مرتبط برای پایش اهداف کمی اجرای قانون وجود دارد، طراحی شده است. در بخش اول پرسشنامه، اطلاعات تکمیل کننده پرسشنامه با هدف انجام تحلیل های توصیفی، مورد پرسش قرار گرفته اند. در بخش دوم پرسشنامه، نظر فعالان اقتصادی در مورد 30 حکم مطرح شده در مواد و تبصره های قانون، از طریق پاسخ به طیف عددی ده گانه دریافت می شود. در بخش سوم، نظرهای فعالان اقتصادی و خبرگان در خصوص نیاز به بازنگری مواد قانون، پیشنهادهای اصلاحی و دیدگاه کلی آنان در این زمینه به صورت تشریحی مورد پرسش قرار می گیرند. اتاق بازرگانی ایران ضمن تشکر از همکاری صمیمانه شما در تکمیل پرسشنامه به اطلاع می رساند که اطلاعات این پرسشنامه کاملاً محرمانه بوده و نتایج کلی آن صرفاً به منظور تکمیل فرایند پایش قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

مرکز پژوهش های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

راهنمای بخش اول: در این بخش، اطلاعات تکمیل کننده پرسشنامه فقط در یکی از سطرهای مربوط به اشخاص حقیقی یا حقوقی ثبت می شود. در صورتی که فرد تکمیل کننده، نماینده موسسه، تشکل، اتاق و ... باشد، مشخصات شخص حقوقی در محل مربوط درج می شود. منظور از اشتغال در بخش، شامل سه بخش عمده: خدمات، صنعت و کشاورزی است. نام استانی که محل اصلی فعالیت شخص یا کارخانه، تشکل، اتاق و ... در آن واقع است، در قسمت استان محل فعالیت درج می شود. عضویت در اتاق شامل عضویت یا وابستگی به یکی از اتاق های تعاون، اصناف و بازرگانی ایران است. **سه اطلاع اخیر (بخش، استان و اتاق) برای همه اشخاص تکمیل می شود.** در قسمت پایانی این بخش، تاریخ تکمیل پرسشنامه نیز درج می شود.

بخش اول: مشخصات تکمیل کننده

اشخاص حقیقی	نام و نام خانوادگی	سن (سال)	جنس	تحصیلات	رشته تحصیلی
اشخاص حقوقی	نام موسسه / تشکل / اتاق و ...	سابقه فعالیت مؤسسه (سال)	سمت فرد تکمیل کننده	تحصیلات فرد تکمیل کننده	رشته تحصیلی فرد تکمیل کننده
اشتغال در بخش:		استان محل فعالیت:		عضویت در اتاق:	

تاریخ تکمیل:

بخش دوم: پرسش های نظر سنجی

راهنمای بخش دوم: در این بخش، از شما درخواست می شود برای پاسخ به هریک از 30 پرسش زیر، موافقت کامل خود با مفاد گزینه مربوط را با ثبت علامت * در ستون 10، مخالفت کامل خود را با ثبت علامت * در ستون 1 و در سایر موارد، یکی از اعداد بین این دو مقدار (2 تا 9) را انتخاب و در ستون مربوط علامت * کنید. همچنین در صورتی که در ارتباط با حکم مورد نظر اطلاعی نداشته و یا نظر خاصی ندارید، در ستون نظری ندارم (صفر) علامت * را درج نمایید.

ردیف	گزینه (حکم قانون)													
	کاملاً موافقم	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	کاملاً مخالفم	نظری ندارم
1														با ایجاد مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب در اتاق ایران، توانمندی بخش خصوصی و تعاونی در حیطه کشاورزی، آب، منابع طبیعی و صنایع غذایی افزایش یافته است.
2														دولت پیش از تصمیم‌گیری‌های مرتبط با محیط کسب و کار و اصلاح و تدوین مقررات مربوط، نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های ذی‌ربطی که عضو اتاق‌ها نیستند را درخواست و بررسی می‌نماید.
3														دستگاه‌های اجرایی هنگام تدوین مقررات، بخشنامه‌ها و رویه‌های اجرایی، نظر تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط را استعلام و مورد توجه قرار می‌دهند.
4														اتاق‌ها در زمینه تهیه فهرست تشکل‌های اقتصادی فعال در کشور و ایجاد، ساماندهی و ثبت تشکل‌های موردنیاز عملکرد مطلوبی داشته‌اند.
5														اتاق‌ها در زمینه حذف تشکل‌های موازی، ادغام و یکپارچه‌سازی و انسجام در فعالیت‌های موازی تشکل‌ها به ویژه در فعالیت‌های صادرات غیرنفتی، عملکرد مطلوبی داشته‌اند.
6														نظرات اصناف و تشکل‌های جدید اقتصادی سراسری توسط مسئولان مدنظر قرار گرفته است.
7														آمار و اطلاعات موردنیاز فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران در کشور به‌طور مستمر تهیه و منتشر می‌شود.
8														مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مختلف به واحدهای تولیدی کشور، ساماندهی و کاهش یافته است.
9														صدور مجوزهای فعالیت اقتصادی در دستگاه‌های اجرایی در قالب پنجره واحد (فیزیکی یا الکترونیکی) ساماندهی شده است.
10														تمامی مراحل فرایند تجارت خارجی کشور با ایجاد و استقرار سامانه‌های الکترونیکی بدون حضور ذینفع و به‌صورت مجازی صورت می‌گیرد.
11														ظرفیت‌های روابط خارجی و نمایندگی‌های سیاسی ایران در خارج از کشور در اختیار فعالان اقتصادی قرار گرفته است.
12														تردد سرمایه‌گذاران خارجی و شرکای تجاری به ایران تسهیل شده است.
13														شورای گفتگو در تبادل نظر بین دولت و بخش‌های خصوصی و تعاونی و تسهیل فعالیت‌های اقتصادی این بخش‌ها مؤثر واقع شده است.
14														شورای گفتگو در بررسی و رفع موانع کسب و کار و اتخاذ تصمیم مؤثر و ارائه پیشنهادها و راهکارهای اجرایی مناسب به مراجع ذی‌ربط، عملکرد مطلوبی داشته است.
15														شورای گفتگو نظرات و پیشنهادهای نمایندگان اصناف یا تشکل‌های اقتصادی بخش‌های خصوصی و تعاونی را استماع و مورد توجه قرار داده است.
16														شورای گفتگو برای ارتقای فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب و کار و مهارت‌های شغلی و کارآفرینی در کشور اقدامات مؤثری صورت داده است.
17														شورای گفتگو در زمینه حذف یا تعمیم امتیازات موجود در قوانین و مقررات، رویه‌ها و قراردادهای برای بنگاه‌های با مالکیت غیر از بخش‌های خصوصی و تعاونی، اقدامات مؤثری انجام داده است.

ردیف	گزینه (حکم قانون)										کاملاً موافقم	کاملاً مخالفم	نظری ندارم	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
18														شورای گفتگو اقدامات مؤثری در شناسایی واحدهای مشمول پرداخت مالیات (کاهش فرار مالیاتی) داشته است.
19														شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی، نقش مؤثری در بهبود فضای کسب و کار در استان‌ها داشته‌اند.
20														دستگاه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار و واحدهای استانی آنها ضمن پاسخگویی مناسب به سؤالات نمایندگان تشکل‌ها و فعالان اقتصادی، مطالبات و شکایات آنها را بررسی می‌نمایند.
21														شهرداری‌ها، برای دسترسی به بازار مصرف و ایجاد امنیت برای فروشندگان کم‌سرمایه و تولیدکنندگان کوچک و متوسط ایرانی، مکان‌هایی تعیین و اختصاص داده‌اند.
22														با ایجاد پایگاه جامع معاملات بخش عمومی، شفافیت لازم و امکان رقابت برای همه ذی‌نفعان در انجام معامله با دستگاه‌های اجرایی فراهم آمده است.
23														دستگاه‌های اجرایی در انجام معاملات و انتخاب طرف قرارداد در شرایط برابر، به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی اولویت می‌دهند.
24														برای ایجاد تراضی و عادلانه نمودن قراردادها، دستگاه‌های اجرایی در انعقاد قرارداد با شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی جهت خرید کالا و خدمات، از فرم‌های یکنواخت استفاده می‌نمایند.
25														دستگاه‌های اجرایی و دولت، در مورد هرگونه تغییرات در سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اجرایی، در زمان مقتضی قبل از اجرا از طریق رسانه‌های گروهی اطلاع‌رسانی می‌کنند.
26														برای پرداخت خسارت به واحدهای تولیدی ناشی از قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات، اقداماتی توسط شرکت‌های عرضه‌کننده این خدمات پیش‌بینی و انجام می‌شود.
27														اشخاص حقوقی که دولت و دستگاه‌های اجرایی در آن‌ها هر نوع سهام مدیریتی دارند، از امتیازات و منافع تخصیص یافته به بخش‌های تعاونی و خصوصی استفاده نمی‌کنند.
28														دستگاه‌های اجرایی در مدیریت شرکت‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی، مداخله و نفوذ ندارند.
29														اقدامات قانونی برای رسیدگی به اعتراض مؤدیان مالیاتی و پرداخت‌کنندگان حق بیمه تأمین اجتماعی توسط دولت صورت می‌گیرد.
30														رسیدگی به جرائم مرتبط با فعالیت‌های تجاری و اختلافات بین بخش خصوصی و دستگاه‌های اجرایی براساس آیین دادرسی تجاری و در شعب تخصصی صورت می‌پذیرد.

بخش سوم: پیشنهاد اصلاح و بازنگری و بیان دیدگاه‌های کلی

راهنمای بخش سوم: در این بخش، از شما درخواست می‌شود برای پاسخ به هریک از 4 پرسش زیر، به صورت تشریحی نسبت به اعلام موارد پیشنهادی خود با ذکر دلایل و یا درج متن و موضوع پیشنهادی مشخص در محل مربوط اقدام نمایید.

1- به نظر شما کدامیک از مواد و یا تبصره‌های قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، به دلیل نداشتن کارایی و اثربخشی، ضرورت و یا امکان اجرا، باید حذف شوند؟ لطفاً دلایل خود را بیان کنید.

2- به نظر شما کدامیک از مواد و یا تبصره‌های قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، نیاز به بازنگری و اصلاح دارند؟ لطفاً دلایل اصلاح موردنظر و متن پیشنهادی خود را نیز بیان کنید.

3- در صورتی که اجرای بخش‌هایی از قانون بهبود را موفقیت‌آمیز نمی‌دانید، نقش هریک از عوامل خارجی (تحریم و ...) و یا عوامل داخلی (مشکلات مدیریتی و ...) در این خصوص را با ذکر درصد، ارزیابی و بیان نمایید.

4- پیشنهادهای خود برای اجرای هرچه بهتر قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار را (حداکثر 3 مورد) بیان فرمایید.

پیوست ۳: فهرست اشخاص حقوقی و حقیقی همکار در تهیه گزارش

الف) اشخاص حقوقی

1. اتحادیه مالکان کشتی ایران
2. اتحادیه تولید و صادرات پوشاک
3. اتحادیه صنایع بازیافت ایران
4. اتحادیه تولیدکنندگان مکمل های رژیمی غذایی
5. اتحادیه حمل و نقل درون شهری
6. اتحادیه تعاونی دهیاری های استان اصفهان
7. اتحادیه مسکن فرهنگیان قزوین
8. اتحادیه شرکت های تعاونی مسکن کارمندان
9. اتحادیه مسکن استان زنجان
10. اتحادیه مسکن مهر محلی ارومیه
11. اتحادیه مصرف فرهنگیان
12. اتحادیه شرکت های تعاونی مصرف کارمندان آذربایجان غربی
13. اتحادیه باغداران استان فارس
14. اتحادیه مسکن زنجان
15. انجمن زیتون استان فارس
16. انجمن رنگ و رزین
17. انجمن شرکت های مهندسی و ساخت
18. انجمن صنایع نساجی ایران
19. انجمن آزمایشگاه های همکار آزمون و کالیبراسیون استان کرمان
20. انجمن ملی خرمای ایران
21. انجمن صنایع دستی استان کرمان
22. انجمن گلخانه داران شرق استان کرمان
23. اتاق بازرگانی خراسان رضوی
24. اتاق بازرگانی کردستان
25. اتاق بازرگانی البرز
26. کانون کارآفرینی استان کرمان
27. اتاق مشترک بازرگانی ایران و انگلیس
28. اتاق مشترک بازرگانی ایران و برزیل
29. اتاق مشترک بازرگانی ایران و سوریه
30. اتاق مشترک بازرگانی ایران و کانادا
31. اتاق مشترک بازرگانی ایران و هلند
32. اتاق مشترک بازرگانی ایران و اسپانیا

33. اتاق مشترک بازرگانی ایران و اتریش
34. اتاق مشترک بازرگانی ایران و افغانستان
35. اتاق مشترک بازرگانی ایران و قزاقستان
36. دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان زنجان
37. رایمند راد صنعت
38. شرکت شیر پگاه اصفهان
39. سولماز برومند
40. پروین حیدری- آسیا کاشی
41. الکترو میزان اندیشه
42. آژانس هواپیمایی ونوس
43. جمعیت احیاگران روستاها
44. سیمان اصفهان
45. سنگ معدن
46. طب پلاستیک نوین
47. نمک های باریم و استرانسیم
48. گروه صنعتی ناب استیل
49. اتاق تعاون قزوین
50. اتاق تعاون زنجان
51. اتاق تعاون همدان
52. اتاق تعاون یزد-معاون
53. اتاق تعاون یزد- رئیس
54. اتاق تعاون استان سیستان و بلوچستان
55. اتاق تعاون قم
56. اتاق تعاون خراسان جنوبی
57. اتاق اصناف اهواز
58. شرکت های عمرانی خوزستان
59. شرکت تعاونی خدمات بهداشتی درمانی 429 بهبود تبریز
60. شرکت تعاونی تاکسیرانی زنجان
61. مرکز شتابدهی و نوآوری صادرات اتاق ایران
62. موسسه نیکوکاری ابرار
63. شرکت پیشتاز صنعت
64. خانه فرهنگ جاودان
65. کشت و صنعت تیارا رز داراب

ب) اشخاص حقیقی

1. عیسی شاہی زارع
2. فرانک رسولی
3. محسن حمیدی
4. مہدی موسایی
5. صدیقہ ہادلونڈ
6. روح اللہ سلحشوری
7. رضا صنعتی زادہ
8. علیرضا جاوری
9. حمیدرضا صادقی
10. شیرین بہادر
11. سعید سلطانی کوپایی
12. اردشیر خسروی
13. مریم ہدائیان
14. محمد نکویی اصفہانی
15. سعید لندران
16. علی برنجیان
17. حاجی آبادی
18. حسام الدین فرہادی
19. علیرضا عقیلی مہریزی
20. غلامحسین درائی
21. سید ایمان ہاشمی
22. حسن حیدری
23. عبدالمجید رحیم پور
24. محمد بیات - زنجان
25. محمد حسین حسینی
26. علیرضا ارسلان
27. مصطفی عباسی
28. رضا خاکی
29. سیروس عباوی
30. شاہرخ شیشہ گر
31. علیرضایی
32. محمد عباوی
33. سما فرخندہ نژاد
34. سیدمسعود عرفانی

35. عباس کشاورز
36. شیمیا حاجی نووزی
37. مرادعلی منصوری
38. مهدی گلی نصرت آباد
39. امید ماهرانی
40. خسرو منتخب
41. محمد صادق پیش بین
42. فریدون سپهر
43. صلاح الدین ایزد فر

پ) محقق و مجریان پروژه

1. محمدرضا نوربخش (آمارشناس پروژه)
2. محمدرضا دوست محمدی (ناظر و تحلیل گر پروژه)
3. زهرا ناصری (مدیر اجرایی پروژه)
4. حانیه زیادلو (کارشناس ارشد اجرای پروژه)
5. فاطمه بهروزی هما (کارشناس پیگیری و اجرایی پروژه)

منابع و مآخذ

- گزارش نظارتی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در زمینه اجرای قانون بهبود در سال‌های 1396 و 1398.
- نامه شماره 6/652/د مورخ 1401/01/28 مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران
- اطلاعات پایگاه ملی قوانین و مقررات کشور مستقر در معاونت حقوقی ریاست جمهوری به آدرس <https://dotic.ir/>
- نشریات فصلی پایش ملی محیط کسب و کار و سالانه ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی.
- اطلاعات پایگاه بانک جهانی به آدرس <https://www.doingbusiness.org>
- قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.
- قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب 1390 و اصلاحات بعد از آن.
- کتاب فهرست ملی تشکل‌های اقتصادی 1398.
- گزارش عملکرد اتاق بازرگانی ایران 1399.
- نامه شماره 27/19708/د مورخ 1401/02/28 دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و صورتجلسات شورای گفتگو.
- نامه شماره 1401/2499 مورخ 1401/01/31 مرکز آمار ایران و مصوبه جلسه 55 شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی.
- آیین‌نامه اجرایی ماده 5 قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب 1399/12/05
- نامه شماره 23299 تاریخ 1401/04/06 سازمان اداری و استخدامی کشور.
- نامه شماره 80/29309 مورخ 1401/02/20 صادره از وزارت امور اقتصادی و دارایی.
- درگاه ملی مجوزهای کشور.
- نسخ نشریات منتشرشده و مستندات برگزاری جلسات آموزشی، ترویجی مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران.
- سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس <https://www.setadiran.ir/setad/cms/setadTransactions>
- نامه شماره 10/01/240/ص مورخ 1401/03/09 مرکز ملی رقابت.
- نامه شماره 48004/19711 مورخ 1401/02/10 معاونت حقوقی ریاست جمهوری.

- نامه شماره 01/73480 مورخ 1401/03/25 بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- نامه شماره 100/5671 مورخ 1401/01/31 وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.
- نامه شماره 12455 مورخ 1401/01/27 معاونت هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای وزارت کشور.
- گزارش سال 1400 سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور.
- آیین‌نامه‌های مواد 7، 9، 16 و 25 قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار.
- گزارش‌های ارزیابی عملکرد شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی در شش ماهه دوم 1399 و شش ماهه اول 1400